

**RADA
UNII EUROPEJSKIEJ**

**Bruksela, 4 października 2012 r. (09.10)
(OR. en)**

14605/12

**PESC 1195
IN 724**

WYNIKI PRAC

Od:	Rada ds. Zatrudnienia, Polityki Społecznej, Zdrowia i Ochrony Konsumentów
Data:	4 października 2012 r.
Dotyczy:	Główne aspekty i podstawowe wybory w zakresie WPZiB (pkt G pkt 43 porozumienia międzyinstytucjonalnego z 17 maja 2006 r.) – 2011 – Roczne sprawozdanie wysokiej przedstawiciel Unii Europejskiej do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa przeznaczone dla Parlamentu Europejskiego

Delegacje otrzymują w załączeniu “Główne aspekty i podstawowe wybory w zakresie WPZiB (pkt G pkt 43 porozumienia międzyinstytucjonalnego z 17 maja 2006 r.) – 2011”, roczne sprawozdanie wysokiej przedstawiciel Unii Europejskiej do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa przeznaczone dla Parlamentu Europejskiego w wersji zatwierdzonej przez Radę (ds. Zatrudnienia, Polityki Społecznej, Zdrowia i Ochrony Konsumentów) 4 października 2012 r.

**GLÓWNE ASPEKTY I PODSTAWOWE WYBORY W ZAKRESIE WPZIB
(PKT G PKT 43 POROZUMIENIA MIĘDZYINSTYTUCJONALNEGO
Z 17 MAJA 2006 R.) – 2011**

Wprowadzenie	4
CZĘŚĆ I: SPOGLĄDAJĄC WSTECZ NA ROK 2011	7
A. Przegląd działań w rozbiciu na regiony	7
Bliski Wschód i południowe sąsiedztwo	7
Afryka Północna.....	10
Bliski Wschód	13
Półwysep Arabski, Iran i Irak.....	18
Współpraca regionalna.....	21
Rosja, wschodnie sąsiedztwo i Azja Środkowa.....	22
Federacja Rosyjska.....	22
Partnerstwo Wschodnie – stosunki dwustronne.....	24
Partnerstwo Wschodnie – stosunki wielostronne.....	28
Azja Środkowa	29
Bałkany Zachodnie	31
Turcja i sąsiedzi z Europy Zachodniej.....	38
Turcja	38
Europa Zachodnia	40
Azja	41
Azja Południowa	42
Azja Południowo-Wschodnia.....	45
Azja Wschodnia	46
Pacyfik.....	50
Afryka	51
Afryka Zachodnia.....	52
Afryka Wschodnia.....	54
Afryka Środkowa	58
Afryka Południowa	60
Ameryka Północna i Południowa	61
Ameryka Północna	61
Ameryka Południowa.....	64

B.	Sprostać zagrożeniom i wyzwaniom globalnym	68
	Rozprzestrzenianie broni masowego rażenia (BMR) i środków jej	
	przenoszenia / broń konwencjonalna	68
	Terroryzm i przestępczość zorganizowana.....	73
	Zapobieganie konfliktom i mediacja	75
	Bezpieczeństwo energetyczne	76
	Zmiana klimatu i bezpieczeństwo	78
C.	Wkład w skuteczniejszy porządek wielostronny	79
	Organizacja Narodów Zjednoczonych	79
	OBWE.....	80
	Rada Europy	81
D.	Propagowanie praw człowieka, demokracji i praworządności.....	82
E.	Reagowanie kryzysowe	91
F.	Skuteczniejsze, sprawniejsze i spójniejsze zarządzanie kryzysowe za pośrednictwem	
	WPBiO.....	95
	Sprawność.....	97
	Zdolności cywilne i wojskowe.....	97
	Łączenie i udostępnianie zdolności wojskowych.....	98
	Wdrożone doświadczenia i wnioski oraz najlepsze praktyki w cywilnym	
	wymiarze WPBiO.....	99
	Szkolenia i ćwiczenia	100
	Skuteczność	100
	Współpraca z partnerami w trakcie zarządzania kryzysowego.....	100
	Współpraca UE–ONZ	101
	UE – NATO	101
	UE – UA.....	103
	Współpraca z państwami partnerskimi	104
	Centrum Satelitarne UE (EUSC).....	105
	Większa spójność.....	106
	CZĘŚĆ II: PERSPEKTYWY NA ROK 2012	107
	ZAŁĄCZNIK I: BUDŻET WPZIB – ZOBOWIĄZANIA W 2011 R.	115
	ZAŁĄCZNIK II	117
	PRZEGLĄD DECYZJI Z 2011 ROKU DOTYCZĄCYCH SANKCJI.....	117
	ZAŁĄCZNIK III.....	123
	DEKLARACJE I OŚWIADCZENIA Z 2011 ROKU	123
	ZAŁĄCZNIK IV: OBECNOŚĆ WP / WICEPRZEWODNICZĄCEJ KOMISJI ASHTON	
	W PARLAMENCIE EUROPEJSKIM – 2011 ROK	126
	ZAŁĄCZNIK V: OBECNOŚĆ CZŁONKÓW RADY ZARZĄDZAJĄCEJ ESDZ,	
	DYREKTORÓW ZARZĄDZAJĄCYCH, PRZEWODNICZĄCEGO KPIB	
	I SPECJALNYCH PRZEDSTAWICIELI UE W PARLAMENCIE EUROPEJSKIM –	
	2011 ROK.....	130

SPRAWOZDANIE WYSOKIEJ PRZEDSTAWICIEL DLA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO DOTYCZĄCE DZIAŁAŃ W ZAKRESIE WPZiB W 2011 ROKU

Wprowadzenie

Niniejsze sprawozdanie obejmuje działania UE w dziedzinie WPZiB podejmowane w roku 2011, roku w którym rozpoczęła działanie Europejska Służba Działań Zewnętrznych (ESDZ) i w którym współpracownicy wysokiej przedstawiciel (którzy już byli personelem ESDZ lub zasili jego szeregi) przejęli od rotacyjnej prezydencji przewodniczenie prawie wszystkim organom przygotowawczym Rady zajmującym się WPZiB.

Główne zadanie ESDZ polega na wspieraniu Wysokiego Przedstawiciela w wykonywaniu mandatu przy pełnym wykorzystywaniu potencjału Traktatu z Lizbony, aby propagować zwiększoną spójność działań zewnętrznych UE. Oznacza to ukonkretnienie i umocnienie całego zakresu polityki zagranicznej, przy wykorzystaniu pełnego spektrum instrumentów i zasobów dotyczących polityki. Sieć stu czterdziestu delegatur UE jest istotnym narzędziem, jako że to na nich coraz częściej spoczywa główny ciężar prac ESDZ, nie tylko dzięki ich coraz większemu wkładowi w prace polityczne, dyplomatyczne i dotyczące polityki, ale również w związku ze wsparciem, jakie okazują państwom członkowskim. Znacznie zwiększyły się zdolności do zarządzania kryzysowego, m.in. dzięki powołaniu Rady Zarządzania Kryzysowego, która ma koordynować środki związane z zapobieganiem kryzysowi, gotowością i zdolnościami reagowania na wszelkiego typu kryzysy.

Z początkiem mandatu wysoka przedstawiciel ustaliła trzy priorytety stosunków zewnętrznych UE na lata 2011–2012: po pierwsze, powołanie i funkcjonowanie ESDZ; po drugie, pogłębianie stosunków z sąsiadami UE, aby propagować demokrację, stabilność i dobrobyt; po trzecie, budowanie trwałych partnerstw strategicznych z obecnymi liderami światowymi i z państwami osiągniętymi pozycję liderów.

Wydarzenia w roku 2011 potwierdziły, że były to słuszne priorytety, definiujące rolę UE jako globalnego i regionalnego podmiotu politycznego. Podstawę ich realizacji stanowią najważniejsze wartości UE – demokracja, poszanowanie praw człowieka i wzmocnienie praworządności.

Z nadejściem arabskiej wiosny, która radykalnie zmieniała krajobraz polityczny południowego sąsiedztwa UE, organizacja ta zdecydowanie działała na rzecz wspierania zmian. Wspólny komunikat z marca 2011 roku zatytułowany „Partnerstwo na rzecz demokracji i wspólnego dobrobytu z południowym regionem Morza Śródziemnego” i wspólny komunikat z maja 2011 roku zatytułowany „Nowa koncepcja działań w obliczu zmian zachodzących w sąsiedztwie” (zmieniona europejska polityka sąsiedztwa) zdefiniowały strategiczne ramy reakcji UE, kładąc nacisk na rozwój „głębokiej demokracji” i gromadząc różne narzędzia pozostające do naszej dyspozycji.

Wysoka przedstawiciel, wspierana przez ESDZ, odegrała wiodącą rolę w międzynarodowych wysiłkach na rzecz koordynacji, dążąc do zbliżenia poglądów społeczności międzynarodowej, nawet w kwestiach (np. kryzys w Libii), które stworzyły większe podziały.

W 2011 roku UE odgrywała kluczową rolę w niektórych najbardziej aktualnych kwestiach politycznych: zintensyfikowała wysiłki na rzecz osiągnięcia postępów w procesie pokojowym na Bliskim Wschodzie, opowiadając się za bardziej aktywną rolą kwartetu. Przewodziła również działaniom międzynarodowym podejmowanym na rzecz trwałego i wszechstronnego rozwiązania irańskiej kwestii jądrowej.

UE starała się lepiej ukierunkować politykę wobec głównych partnerów strategicznych i zwiększyć jej skuteczność, w związku z tym zacieśniła współpracę z USA; poszerzyła dialog strategiczny z Chinami, jak również dialog dotyczący polityki i bezpieczeństwa z Indiami i Brazylią; UE aktywnie opowiadała się również za przystąpieniem Rosji do WTO.

Na Bałkanach Zachodnich UE przewodziła promowaniu dialogu między Belgradem a Prisztiną i przerwaniu impasu politycznego w Bośni i Hercegowinie. Na wschód od swoich granic UE nadal była zaangażowana w ciągłe wysiłki zmierzające do rozwiązania przewlekłych konfliktów, pomyślnie dążąc do ponownego rozpoczęcia prowadzonych w formacie „5+2” negocjacji dotyczących Naddniestrza oraz nadal działając na rzecz znalezienia pokojowego rozwiązania kryzysu w Gruzji. Szczyt Partnerstwa Wschodniego w Warszawie we wrześniu 2011 roku pomógł przygotować grunt do dalszego pogłębiania stosunków, w tym w kwestiach WPBiO. Dialog dotyczący polityki zagranicznej z Turcją również zintensyfikowano, zwłaszcza jeśli chodzi o Syrię.

W dalszych regionach UE nadal była zaangażowana we wzmacnianie swojego partnerstwa z Afryką; UE rozpoczęła kilka inicjatyw, aby wzmocnić spójność i skuteczność wielostronnego zaangażowania w regionie Sahelu, w Sudanie, w Sudanie Południowym oraz, w szczególności, w Rogu Afryki.

W Afganistanie UE potwierdziła swoje zaangażowanie polegające na działaniu w charakterze partnera zarówno w kwestiach bezpieczeństwa, jak i rozwoju, oraz rozpoczęła negocjacje umowy o współpracy. Wynegocjowała i uzgodniła z Pakistanem 5-letni plan zaangażowania.

Zaangażowanie UE w Birmie/Mjanmie również znacząco zwiększyło się w ciągu tego roku, wraz z pierwszym złagodzeniem określonego zestawu środków ograniczających w reakcji na zmiany prowadzące do wzmocnienia demokracji w tym kraju; trzeba się będzie jednak jeszcze zmierzyć z wieloma wyzwaniami.

UE potwierdziła również, że wspiera skuteczny system wielostronny, w którego centrum znajduje się Organizacja Narodów Zjednoczonych; intensywniej uczestniczyła w pracach ONZ; zwiększyła wysiłki ukierunkowane na przekształcenie polityki nieprolifracji w przekrojowy priorytet; potwierdziła zaangażowanie na rzecz uniwersalnych wartości, jakimi są prawa człowieka, i przedłożyła wspólny komunikat („Prawa człowieka i demokracja w centrum działań zewnętrznych UE – Dążenie do bardziej skutecznego podejścia”), w którym przedstawiła nowe idee mające na celu osiągnięcie postępów w działaniach UE w tej dziedzinie.

Działania ESDZ daleko wykraczają poza granice tradycyjnej dyplomacji, coraz bardziej opierając się na politykach, którymi zarządza się na szczeblu UE lub które mają istotny wymiar unijny. Zalicza się do nich walkę z terroryzmem, promowanie praw człowieka i demokracji, nieprolifrację i rozbrojenie, a także aspekty WPZiB dotyczące migracji i zmniejszania ubóstwa, zmianę klimatu i bezpieczeństwo energetyczne oraz regulację światowego systemu finansowego.

Kluczowym priorytetem dla UE jest nadal przekształcenie wszechstronnego podejścia – które w coraz większym stopniu mobilizuje różne narzędzia pozostające do dyspozycji UE w ramach spójnej i skutecznej strategii – we wszechstronne działanie. Instrumenty WPBiO wchodzą w skład zestawu unijnych narzędzi wspierających ogólne cele polityczne UE, które obejmują także konieczność eliminowania zarzewi konfliktu.

Niniejsze sprawozdanie składa się z dwóch części: przeglądu faktów z roku 2011 oraz krótkiej zapowiedzi najważniejszych wydarzeń i wyzwań w dziedzinie WPZiB w roku 2012.

CZĘŚĆ I: SPOGLĄDAJĄC WSTECZ NA ROK 2011

A. PRZEGLĄD DZIAŁAŃ W ROZBICIU NA REGIONY

1. BLISKI WSCHÓD I POŁUDNIOWE SĄSIEDZTWO

WPROWADZENIE

Arabska wiosna radykalnie zmieniła krajobraz polityczny południowego sąsiedztwa UE¹ w związku z odbywającymi się w całym regionie demonstracjami wskazującymi na ludzkie dążenia do godności, demokracji i sprawiedliwości społecznej. W świetle tych kluczowych wydarzeń UE zintensyfikowała swoje stosunki dwustronne, jak również swoje podejście w zakresie polityki wobec tego regionu. UE zaangażowała się politycznie i finansowo w kontakty z wieloma osobami z rządu, opozycji, parlamentu i społeczeństwa obywatelskiego.

Wysoka przedstawiciel, wspierana przez ESDZ i w ścisłej współpracy z Komisją, opracowała wszechstronną unijną strategię dotyczącą arabskiej wiosny we wspólnym komunikacie z marca 2011 roku zatytułowanym *„Partnerstwo na rzecz demokracji i wspólnego dobrobytu z południowym regionem Morza Śródziemnego”*. W komunikacie tym podkreślono, że UE musi całkowicie popierać żądania dotyczące uczestnictwa politycznego, godności, wolności i możliwości zatrudnienia, jak również przedstawiono podejście oparte na poszanowaniu uniwersalnych wartości i wspólnych interesów.

¹ Parlament Europejski przyjął rezolucję z dnia 7 kwietnia 2011 r. w sprawie przeglądu europejskiej polityki sąsiedztwa – wymiaru południowego (P7_TA-PROV(2011)0154).

Arabska wiosna była dla UE ogromnym wyzwaniem z zakresu polityki zagranicznej. Dla unijnych instytucji oznaczało to zgromadzenie różnych narzędzi pozostających do ich dyspozycji – to właśnie w tym celu stworzono urząd Wysokiego Przedstawiciela i ESDZ. Wspólne platformy kryzysowe zjednoczyły ESDZ i Komisję w koordynowaniu natychmiastowych reakcji na kryzysy w Libii, Tunezji i również Syrii. Mianowanie specjalnego przedstawiciela UE (SPUE) dla południowego regionu Morza Śródziemnego, Bernardyna Leona², było dalszym krokiem w kierunku wzmocnienia skoordynowanej reakcji Unii Europejskiej na arabską wiosnę.

Polityka UE ma pomóc jej partnerom w procesach przekształceń, aby sprostać w szczególności dwóm najważniejszym wyzwaniom:

- Po pierwsze, zbudować „głębką demokrację” tj. nie tylko przyjąć demokratyczne konstytucje oraz przeprowadzić wolne i sprawiedliwe wybory, ale stworzyć i utrzymywać niezależne sądownictwo, dobrze prosperującą wolną prasę, dynamiczne społeczeństwo obywatelskie i wszystkie inne instytucje charakteryzujące dojrzałą, funkcjonującą demokrację. Zwiększono wsparcie na rzecz społeczeństwa obywatelskiego w Tunezji, Libii i Egipcie³.
- Po drugie, zagwarantować sprzyjający włączeniu społecznemu oraz trwały wzrost i rozwój gospodarczy, bez którego nie może zakorzenić się demokracja. Szczególnym wyzwaniem jest dopilnowanie, by tworzono wiele miejsc pracy. W związku z tym Rada z zadowoleniem przyjęła wnioski Komisji dotyczące wytycznych negocjacyjnych w sprawie głębokich i wszechstronnych stref wolnego handlu z Egiptem, Jordanią, Marokiem i Tunezją, co poprawi dostęp do rynku, gdy tylko zostaną spełnione konieczne warunki. Ponadto dzięki rozpoczęciu dialogu w sprawie migracji, mobilności i bezpieczeństwa⁴ z Tunezją i Marokiem propagowana jest dobrze zarządzana mobilność ludzi. Powinno to doprowadzić do zawarcia partnerstw na rzecz mobilności.

² Od mianowania w lipcu 2011 r. SPUE Bernardino Leon rozpoczął wypełnianie trzech celów dotyczących polityki: wzmocnienie dialogu politycznego Unii z południowym regionem Morza Śródziemnego; wspieranie działań Unii podejmowanych w odpowiedzi na wydarzenia w tym regionie; zwiększanie skuteczności, obecności i widoczności Unii w tym regionie oraz na właściwych forach międzynarodowych.

³ Instrument na rzecz społeczeństwa obywatelskiego krajów sąsiedztwa, który ma rozpocząć działanie w 2012 roku, jeszcze bardziej zintensyfikuje to wsparcie.

⁴ Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 5 kwietnia 2011 r. w sprawie ruchów migracyjnych wynikających z braku stabilności: zakres i rola polityki zagranicznej UE (P7_TA-PROV(2011)0121).

UE jest zdecydowana dostosować wsparcie do poziomu reform demokratycznych, oferując większe wsparcie tym partnerom, którzy czynią postępy w ustanawianiu systemów demokratycznych sprzyjających włączeniu społecznemu.

Wysoka przedstawiciel, wspierana przez ESDZ, odgrywała – wraz z ONZ, Ligą Państw Arabskich (LPA) i innymi podmiotami międzynarodowymi – aktywną rolę w międzynarodowych wysiłkach na rzecz koordynacji. Wysoka przedstawiciel, wraz ze SPUE dla południowego regionu Morza Śródziemnego, stworzyła w szczególności wyjątkowy instrument – grupy zadaniowe – dzięki którym instytucje UE, państwa członkowskie, międzynarodowe instytucje finansowe i sektor prywatny mogą wspólnie wspierać kraje partnerskie w przeprowadzaniu programów reform. Do końca 2011 roku grupy zadaniowe zdołały zmobilizować pomoc w wysokości do 7 mld EUR, przeznaczoną na wspieranie przez trzy lata Tunezji i Jordanii. Planowane są następne grupy zadaniowe, m.in. dla Egiptu.

Procesy przejścia do demokracji będą czasochłonne i nadal będą stwarzać wielkie wyzwania. W tym kontekście UE jest nadal zaangażowana we współpracę z państwami w tym regionie, międzynarodowymi instytucjami finansowymi, sektorem prywatnym i organizacjami społeczeństwa obywatelskiego, aby spowodować skoordynowaną i skuteczną reakcję, która może być szybka i sprawna. UE gotowa jest również wspierać reformę sektora bezpieczeństwa w państwach tego regionu.

STOSUNKI DWUSTRONNE

1.1. AFRYKA PÓŁNOCNA

1.1.1. LIBIA W trakcie kryzysu w Libii wysoka przedstawiciel przyłączyła się do ONZ i do organizacji regionalnych (UE, LPA, Unii Afrykańskiej i Organizacji Współpracy Islamskiej (OWI)) w ramach grupy kairskiej i była aktywnym uczestnikiem *grupy kontaktowej ds. Libii*. Wysiłki te przyczyniły się do zbliżenia poglądów społeczności międzynarodowej co do sposobu reakcji na kryzys w Libii. UE określiła wspólne stanowisko wobec Libii⁵ na nadzwyczajnym posiedzeniu Rady Europejskiej 11 marca, kiedy to UE wezwała Muammara Kaddafiego do rezygnacji ze stanowiska. Wraz z rozwojem konfliktu UE przyjęła zestaw autonomicznych, dodatkowych środków ograniczających. Zalicza się do nich środki przewidziane w rezolucjach Rady Bezpieczeństwa ONZ w 1970 i 1973 roku (embargo na broń, zakaz wydawania wiz, zamrożenie aktywów Kaddafiego i najbliższych mu osób) wraz ze wspomnianymi autonomicznymi dodatkowymi środkami ograniczającymi, takimi jak embargo na sprzęt, który może zostać wykorzystany do represji wewnętrznych, oraz samodzielne wyznaczanie osób i podmiotów w celu nałożenia ograniczeń w podróży i zamrożenia aktywów. Równocześnie UE udzieliła znacznej pomocy humanitarnej (155 mln EUR od UE jako całości).

UE zakończyła również planowanie w ramach WPBiO operacji, która miała wspierać wysiłki humanitarne w Libii (EUFOR Libya), w tym dzięki powołaniu dowództwa operacji w Rzymie. W związku z brakiem prośby o wsparcie takich humanitarnych wysiłków operacja nie została rozmieszczona.

⁵ Parlament Europejski przyjął rezolucję z dnia 15 września 2011 r. w sprawie sytuacji w Libii ([P7_TA\(2011\)0386](#)). Parlament Europejski przyjął rezolucję z dnia 10 marca 2011 r. w sprawie południowych krajów ościennych, a w szczególności Libii ([P7_TA\(2011\)0095](#)). Parlament Europejski przyjął zalecenie Parlamentu Europejskiego dla Rady z dnia 20 stycznia 2011 r. w sprawie negocjacji dotyczących umowy ramowej między UE a Libią ([P7_TA\(2011\)0020](#)).

Jako że siły opozycyjne stopniowo uzyskiwały kontrolę nad tym państwem, UE otworzyła biura w Bengazi i Trypolisie (w którym 12 listopada przekształciła biuro w delegaturę). Wysoka przedstawiciel dwukrotnie pojechała do Libii. UE nadal wspierała zmiany w Libii w ciągu tego roku, w szczególności przez szybkie zniesienie środków ograniczających w reakcji na zmiany na miejscu; UE równocześnie podkreślała, że zaniepokojona jest wyzwaniami, jakie stoją przed nowymi władzami, zwłaszcza jeśli chodzi o ochronę i przestrzeganie praw człowieka (zarówno w konkluzjach Rady do Spraw Zagranicznych, jak i w oświadczeniach Wysokiego Przedstawiciela).

1.1.2. ALGERIA Wydarzenia w Libii wywierają znaczny wpływ na bezpieczeństwo w całym regionie. Algieria jest szczególnie narażona w związku z długością jej granicy z Libią. W ciągu tego roku UE wspierała zaangażowanie Algierii w bezpieczeństwo regionalne, w szczególności w ramach strategii UE dla regionu Sahelu. UE aktywnie uczestniczyła w dyplomatycznych inicjatywach koordynacyjnych podejmowanych przez Algierię. Algieria dała również do zrozumienia, że ponownie wyraża zainteresowanie europejską polityką sąsiedztwa.

1.1.3. TUNEZJA Z uwagi na fakt, że powstanie w Tunezji⁶ szybko przekształciło się w rewolucję, UE nałożyła sankcje na 48 osób ściśle związanych z reżimem byłego prezydenta Zina Al-Abidina Bena Alego. W miesiącach po wydaleniu Bena Alego UE wielokrotnie wyrażała poparcie dla procesu przemian demokratycznych, udzielając szerokiego wsparcia, w tym przez rozmieszczenie unijnej misji obserwacji wyborów w związku z odbywającymi się w październiku 2011 r. wyborami do zgromadzenia konstytucyjnego.

⁶ Parlament Europejski przyjął rezolucję z dnia 15 grudnia 2011 r. w sprawie Tunezji: przypadek Zacharii Bouguirya (P7_TA(2011)0592) oraz rezolucję z dnia 3 lutego 2011 r. w sprawie sytuacji w Tunezji (P7_TA(2011)0038).

Wybory te stały się dla Tunezji, a nawet dla całego regionu, punktem zwrotnym. Jako część europejskiego wsparcia UE potwierdziła swoje zaangażowanie we współpracę z nowym rządem tunezyjskim wyłonionym w wyniku wyborów, w których większość głosów zdobyła Partia Odrodzenia. Posiedzenie międzynarodowych sił zadaniowych w Tunisie we wrześniu 2011 r., któremu współprzewodniczyli wysoka przedstawiciel i premier Tunezji Béji Caïd Essebsi, miało na celu zwiększenie spójności wsparcia międzynarodowego. W rezultacie złożono zobowiązanie w zakresie ogólnego wsparcia finansowego na rzecz Tunezji w wysokości ok. 4 mld EUR na lata 2011–2013. Wysoka przedstawiciel otrzymała następnie za tę inicjatywę nagrodę EuroMed Business.

1.1.4. MAROKO Po zmianie przez Maroko konstytucji, w listopadzie 2011 r. odbyły się wybory parlamentarne w spokojnej atmosferze i przy wykorzystaniu ulepszonych ram wyborczych. Sposób przeprowadzenia wyborów spotkał się z ogólnym zadowoleniem. Najwięcej miejsc w parlamencie (27%) zdobyła umiarkowana islamistyczna Partia Sprawiedliwości i Rozwoju.

1.2. BLISKI WSCHÓD

1.2.1. EGIPT Proces przemian demokratycznych w Egipcie⁷ po obaleniu prezydenta Hosniego Mubaraka napotkał na wiele wyzwań: protesty zostały brutalnie stłumione przez siły bezpieczeństwa, do 31 maja obowiązywał stan wyjątkowy – mimo obietnic Najwyższej Rady Wojskowej, że zostanie on zniesiony przed wyborami parlamentarnymi. Cywile nadal byli sądzeni przez sądy wojskowe, a władze egipskie rozprawiały się z organizacjami społeczeństwa obywatelskiego otrzymującymi fundusze z zagranicy. Choć Egipt zawiesił wszelkie formy oficjalnego dialogu z UE w momencie rozpoczęcia powstania (choć kontynuowany był tylko nieoficjalny dialog strukturalny), w 2011 r. wysoka przedstawiciel ośmiokrotnie złożyła wizytę w Egipcie, aby nadal w imieniu UE wspierać egipskie procesy demokratyczne i aby wzywać władze tymczasowe do zagwarantowania sprawnego przejścia do rządów cywilnych, zapewnienia praworządności, poszanowania podstawowych wolności i chronienia demokratycznych aspiracji narodu. UE nałożyła środki ograniczające na 19 osób ściśle powiązanych z reżimem byłego prezydenta Mubaraka. Pierwsze przejrzyste wybory w Egipcie, które rozpoczęły się pod koniec 2011 roku, postrzegano jako konkretny krok w słusznym kierunku. W tych okolicznościach UE zaproponowała rozmieszczenie misji obserwacji wyborów, aby monitorować przebieg wyborów prezydenckich.

⁷ Parlament Europejski przyjął rezolucję z dnia 17 lutego 2011 r. w sprawie sytuacji w Egipcie ([P7_TA\(2011\)0064](#)), rezolucję z dnia 27 października 2011 r. w sprawie sytuacji w Egipcie i Syrii, zwłaszcza w odniesieniu do wspólnot chrześcijańskich ([P7_TA\(2011\)0471](#)), jak również rezolucję z dnia 17 listopada 2011 r. w sprawie Egiptu, w szczególności w sprawie blogera Alaa Abd El-Fattaha ([P7_TA\(2011\)0518](#)).

1.2.2. SYRIA W związku z powstaniem w Syrii⁸, które rozpoczęło się w marcu 2011 roku, oraz użyciem przez rząd Syrii przemocy przeciwko własnym obywatelom, na posiedzeniu w maju 2011 roku Rada do Spraw Zagranicznych podjęła decyzję, aby zawiesić dwustronne programy współpracy między UE a rządem Syrii oraz nie podejmować żadnych dalszych działań prowadzących do zawarcia układu o stowarzyszeniu. UE zawiesiła również częściowo stosowanie umowy o współpracy z Syrią. W obliczu nasilającej się przemocy UE wraz ze Stanami Zjednoczonymi wezwała prezydenta Assada do ustąpienia. Ściśle współpracowała z partnerami ze społeczności międzynarodowej w celu wywarcia presji na rząd Syrii, by ten zarzucił wszelkie formy przemocy. W dniu 16 października Liga Państw Arabskich (LPA) uzgodniła plan dla Syrii, kładący nacisk na zaprzestanie przemocy, uwolnienie więźniów politycznych, wycofanie wojska z miast, umożliwienie mediom dostępu i prowadzenie dialogu krajowego; UE wspierała ten plan w związku z wysiłkami nakierowanymi na rozwiązanie kryzysu w Syrii. Wezwała członków Rady Bezpieczeństwa ONZ do uzgodnienia dynamicznych działań wobec Syrii i propagowała uchwalenie przez oenztowską Radę Praw Człowieka zdecydowanych rezolucji w sprawie tego kraju.

Zakres unijnych środków ograniczających wobec Syrii był regularnie poszerzany, by objąć nimi osoby i podmioty odpowiedzialne za represje lub z nimi powiązane, czy też osoby i podmioty wspierające reżim, jak również by obrać za cel dochody – w tym przez nałożenie embarga na syryjską ropę naftową – które mogą być wykorzystywane przez reżim do finansowania represji. UE nawiązała kontakty z przedstawicielami syryjskiej opozycji i konsekwentnie wzywała do włączania wszystkich ugrupowań opozycyjnych w kształtowanie wizji przemian w Syrii. UE zwiększyła również wsparcie finansowe na rzecz organizacji humanitarnych, aby zaradzić dramatycznym konsekwencjom kryzysu. UE wielokrotnie chwaliła państwa sąsiadujące z Syrią za ich aktywny udział w działaniach na rzecz złagodzenia skutków kryzysu.

⁸ Parlament Europejski przyjął rezolucję z dnia 15 grudnia 2011 r. w sprawie sytuacji w Syrii ([P7_TA\(2011\)0582](#)). W dniu 27 października 2011 r. Parlament Europejski przyjął rezolucję w sprawie przypadku Rafah Nashed w Syrii ([P7_TA\(2011\)0476](#)) oraz rezolucję w sprawie sytuacji w Egipcie i Syrii, zwłaszcza w odniesieniu do wspólnot chrześcijańskich ([P7_TA\(2011\)0471](#)). Parlament Europejski przyjął dwie rezolucje (w dniach 7 lipca 2011 r. i 7 kwietnia 2011 r.) w sprawie sytuacji w Syrii, Jemenie i Bahrajnie ([P7_TA-PROV\(2011\)0333](#) oraz [P7_TA-PROV\(2011\)0148](#)).

1.2.3. LIBAN W Libanie nowy rząd, który został powołany w lipcu 2011 roku po upadku rządu jedności narodowej na początku roku, stwierdził, że pragnie umacniać stosunki z UE, co doprowadziło do zintensyfikowania kontaktów dwustronnych. Wraz z unormowaniem przez Liban relacji z Trybunałem Specjalnym zlikwidowano istotną przeszkodę na drodze do dalszego rozwoju stosunków Libanu z UE, co zostało potwierdzone przez Komitet Stowarzyszenia w grudniu 2011 roku.

1.2.4. JORDANIA W 2011 roku Jordania rozpoczęła serię reform politycznych w reakcji na zmieniający się krajowy kontekst polityczny oraz uzasadnione oczekiwania ludności. Król Abdullah powołał w marcu Krajowy Komitet ds. Dialogu (któremu powierzono za zadanie przygotowanie nowej ustawy wyborczej), a w kwietniu – Królewski Komitet ds. Przeglądu Konstytucji.

We wrześniu parlament przyjął w końcu 41 poprawek do konstytucji, niektóre o dalekosiężnych konsekwencjach, w tym m.in. powołanie niezależnej komisji wyborczej, nadanie uprawnień partiom politycznym przez zmianę prawodawstwa, powołanie Trybunału Konstytucyjnego, zakaz tortur, bardziej restrykcyjne zasady rozwiązywania parlamentu⁹.

Na poziomie stosunków dwustronnych partnerstwo o szczególnym statusie, uzgodnione w październiku 2010 r., nadało dalszy impet rozwojowi stosunków UE–Jordania. Otworzyło ono szerszy zakres obszarów współpracy, co dało nowe możliwości. Pomoc finansowa UE towarzysząca kilku kluczowym priorytetom skoncentrowana została przede wszystkim na wspieraniu dobrych rządów, niezawisłości sądownictwa, edukacji i rozwoju odnawialnych źródeł energii¹⁰.

⁹ Druga grupa zadaniowa została powołana wraz z Jordanią w lutym 2012 roku i kontynuowała udane działania pierwszej grupy zadaniowej, w której uczestniczyła Tunezja.

¹⁰ Pierwsze spotkanie grupy zadaniowej UE–Jordania miało miejsce w lutym 2012 r.; skorzystano w doświadczeń pierwszej grupy zadaniowej, UE–Tunezja.

1.2.5. PROCES POKOJOWY NA BLISKIM WSCHODZIE Unia Europejska wielokrotnie wzywała do pilnego wznowienia negocjacji w sprawie procesu pokojowego na Bliskim Wschodzie. Celem byłoby wypracowanie w uzgodnionych ramach czasowych rozwiązania przewidującego dwa państwa – Państwo Izrael i niezależne, demokratyczne, integralne i samodzielne Państwo Palestyna¹¹ – które pokojowo i bezpiecznie współistnieją obok siebie. Arabska wiosna jeszcze bardziej uwypukliła pilny charakter procesu pokojowego na Bliskim Wschodzie. UE zintensyfikowała wysiłki, aby osiągnąć postępy w tym procesie, dążąc do tego, by kwartet odgrywał bardziej aktywną rolę: w 2011 roku odbyły się trzy posiedzenia na szczeblu ministerialnym (w Monachium, Waszyngtonie i Nowym Jorku) oraz ponad dziesięć spotkań wysłanników, z czego cztery ze stronami (oddzielnie).

UE ustaliła jasne warunki negocjacji, które przedstawiła na posiedzeniu Rady Bezpieczeństwa ONZ 21 kwietnia 2011 r., oraz w pełni wsparła wysiłki wysokiej przedstawicielki zmierzające do stworzenia wiarygodnej perspektywy ponownego rozpoczęcia procesu pokojowego. W tym celu wysoka przedstawicielka wielokrotnie w ciągu roku składała wizyty w tym regionie i pozostawała w bliskich kontaktach z wieloma podmiotami.

UE nadal bezpośrednio wspierała finansowo Narodową Władzę Palestyńską i dalej przyczyniała się do jej pomyślnych działań na rzecz budowania państwowości, w tym w ramach planu działania UE–Narodowa Władza Palestyńska w ramach europejskiej polityki sąsiedztwa. Postępy w budowaniu państwowości mogą zostać zakłócone przez impas w procesie pokojowym i ciągle wewnętrzne podziały palestyńskie. UE wezwała rząd palestyński do kontynuowania wysiłków podejmowanych na rzecz budowy instytucji oraz do podtrzymywania obecnych standardów przejrzystego i skutecznego zarządzania finansami publicznymi, co podkreślono na posiedzeniu komitetu współpracy ad hoc, którego gospodarzem 13 kwietnia w Brukseli była wysoka przedstawicielka.

¹¹ Parlament Europejski przyjął rezolucję z dnia 29 września 2011 r. w sprawie sytuacji w Palestynie (P7_TA(2011)0429).

UE wyraziła ubolewanie z powodu nasilenia działalności osadniczej Izraela, w szczególności we wschodniej Jerozolimie. Z zadowoleniem przyjęła palestyńską umowę o pojednaniu, podpisaną w Kairze 4 maja, podkreśliła, że wspiera pojednanie za pośrednictwem prezydenta Abbasa – zgodne z zasadami określonymi w jego przemowie 4 maja 2011 r. – i zachęciła do podejmowania dalszych wysiłków, aby wesprzeć pełną realizację umowy. Z uwagi na wniosek o członkostwo w ONZ, wystosowany przez prezydenta Abbasa we wrześniu, wysoka przedstawiciel była aktywnie zaangażowana w przedłożenie oświadczenia kwartetu ustalającego terminy i wzywającego strony do osiągnięcia porozumienia przed końcem roku 2012. Następnemu posiedzeniu wysłanników kwartetu w Brukseli osobiście przewodniczyła wysoka przedstawiciel. Przyjęła ona prezydenta Abbasa i jego delegację w Brukseli w grudniu 2011 roku, podkreślając znaczenie ich wzajemnych i zdeterminowanych wysiłków dyplomatycznych podejmowanych w ciągu ostatnich kilku miesięcy w związku z procesem pokojowym na Bliskim Wschodzie¹².

Od 2005 roku, w ramach szerszego zaangażowania UE w działania na rzecz rozwiązania konfliktu izraelsko-palestyńskiego, rozmieszczono dwie cywilne misje WPBiO.

EUPOL COPPS stała się kluczowym partnerem Narodowej Władzy Palestyńskiej w zakresie budowy potencjału policji cywilnej i innych działań związanych z praworządnością. W 2011 roku mandat misji przedłużono do 30 czerwca 2012 r.

EUBAM Rafah utrzymywała potencjał do ponownego rozmieszczenia i wypełniania swojej roli na życzenie dwóch stron, w charakterze trzeciej strony na przejściu granicznym w Rafah, zgodnie z Porozumieniem o przemieszczaniu się osób i dostępie do Strefy Gazy z roku 2005. Z powodu sytuacji w Strefie Gazy EUBAM Rafah nie mogła dokonać ponownego rozmieszczenia od roku 2007. Aby utrzymać zdolność misji do ponownego rozmieszczenia, jej mandat został przedłużony do 30 czerwca 2012 r.

UE nadal będzie podejmować wszelkie wysiłki, aby ukształtować efektywne i skuteczne zaangażowanie WPBiO. Oznaczać to będzie głębszą integrację EUBAM Rafah i EUPOL COPPS, aby wykorzystać synergie i zredukować koszty.

¹² 1 lutego 2012 r. specjalnym przedstawicielem UE ds. procesu pokojowego na Bliskim Wschodzie mianowany został Andreas Reinicke.

UE i Izrael utrzymywały dobre stosunki dwustronne i otwarty dialog polityczny w ramach układu o stowarzyszeniu UE–Izrael i obecnie obowiązującego planu działania UE–Izrael w ramach europejskiej polityki sąsiedztwa. W 2011 roku wznowiono rozmowy w ramach wszystkich formatów dialogu – zarówno na szczeblu politycznym (posiedzenie rady stowarzyszenia 24 lutego), jak i między służbami dyplomatycznymi.

1.3. PÓŁWYSEP ARABSKI, IRAN I IRAK

1.3.1. RADA WSPÓŁPRACY PAŃSTW ZATOKI I JEJ PAŃSTWA CZŁONKOWSKIE 21. posiedzenie Wspólnej Rady¹³ i spotkanie ministerialne UE–RWPZ odbyło się w Abu Zabi w **Zjednoczonych Emiratach Arabskich** w kwietniu 2011 roku. Posiedzeniu współprzewodniczyli wysoka przedstawiciel i minister spraw zagranicznych Zjednoczonych Emiratów Arabskich szejk Al Nahyan. Wysoka przedstawiciel odbyła również podróże do **Arabii Saudyjskiej i Kataru**, gdzie przeprowadziła rozmowy dwustronne na wysokim szczeblu. Zintensyfikowano dialog z państwami członkowskimi Rady Współpracy Państw Zatoki i z Sekretariatem Generalnym tej instytucji, w tym w kluczowych kwestiach regionalnych, które w 2011 roku zdominowały harmonogram spotkań politycznych. W tym samym roku uważnie przyglądano się sytuacji w **Bahrajnie**¹⁴. Od początku demonstracji w Manamie w lutym UE w kilku zestawach konkluzji Rady wzywała wszystkie strony, by powstrzymały się od przemocy i angażowały w merytoryczny dialog. Regularne wydawanie przez wysoką przedstawiciel oświadczeń publicznych oraz kontakty dyplomatyczne z władzami Bahrajnu jeszcze odzwierciedlały stałe zaniepokojenie UE. Wysoka przedstawiciel omówiła również sytuację w Bahrajnie na kilku posiedzeniach z ministrami spraw zagranicznych UE, szefami państw lub rządów. Presja ta – wywierana przez UE i wiele organizacji społeczeństwa obywatelskiego – przyniosła wymierne rezultaty, w tym anulowanie rozpraw prowadzonych przez specjalny sąd oraz powołanie w czerwcu 2011 roku Niezależnej Komisji Śledczej Bahrajnu, która wydała sprawozdanie końcowe 23 listopada.

¹³ Parlament Europejski przyjął rezolucję z dnia 24 marca 2011 r. w sprawie stosunków Unii Europejskiej z Radą Współpracy Państw Zatoki Perskiej (P7_TA-PROV(2011)0109).

¹⁴ Parlament Europejski przyjął rezolucję z dnia 27 października 2011 r. w sprawie Bahrajnu (P7_TA-PROV(2011)0475). Parlament Europejski przyjął dwie rezolucje (7 lipca 2011 r. i 7 kwietnia 2011 r.) w sprawie sytuacji w Syrii, Jemenie i Bahrajnie (P7_TA-PROV(2011)0333 i P7_TA-PROV(2011)0148).

1.3.2. JEMEN Od czasu rozpoczęcia protestów w Jemenie¹⁵ w lutym 2011 roku, UE – m.in. w kilku zestawach konkluzji Rady – wywierała ciągłą presję na wszystkie strony, aby porzuciły przemoc i umożliwiły przekazanie władzy w sposób pokojowy. Wysoka przedstawiciel wydała kilka oświadczeń, w których potępiła przemoc, a także utrzymywała regularne kontakty z kluczowymi przedstawicielami reżimu. UE, w szczególności za pośrednictwem szefa delegatury i we współpracy z szefami misji w Sanie, była głęboko zaangażowana w ułatwianie kontaktów między rządem, opozycją a kluczowymi podmiotami regionalnymi, aby zachęcić do jak najbardziej uporządkowanych i pokojowych przemian politycznych. W dniu 23 listopada, po miesiącach impasu politycznego, wysoka przedstawiciel z zadowoleniem przyjęła fakt, że prezydent Saleh i kluczowi przedstawiciele rządzących i opozycyjnych partii Jemenu podpisali – pod auspicjami inicjatywy Rady Współpracy Państw Zatoki – porozumienie o przemianach politycznych. UE pracowała na rzecz realizacji tych celów razem z partnerami regionalnymi i innymi partnerami międzynarodowymi.

1.3.3. IRAN W kontekście poszukiwania trwałego i wszechstronnego dyplomatycznego rozwiązania irańskiej kwestii jądrowej wysoka przedstawiciel nadal przewodziła działaniom międzynarodowym: w imieniu UE, na podstawie mandatu Rady Bezpieczeństwa ONZ oraz w imieniu grupy E3 + 3 (Francja, Niemcy, Zjednoczone Królestwo oraz USA, Rosja i Chiny). Celem jest nakłonienie Iranu, by poważnie zaangażował się w proces budowy zaufania, aby zażegnać międzynarodowe obawy związane z jego programem jądrowym. W rezultacie ciągłego niespełniania przez Iran zobowiązań międzynarodowych oraz rosnących obaw co do nierozwiązanych kwestii dotyczących wyłącznie pokojowego charakteru programu jądrowego Iranu, w listopadzie 2011 roku Rada Zarządzających MAEA przyjęła rezolucję, w której wyraziła głębokie i rosnące zaniepokojenie. Zgodnie z podejściem dwutorowym UE postanowiła następnie wyznaczyć dodatkowe osoby i podmioty, które zostaną objęte środkami ograniczającymi, jak również jeszcze bardziej poszerzyć zakres obowiązujących sankcji¹⁶.

¹⁵ Parlament Europejski przyjął dwie rezolucje (7 lipca 2011 r. i 7 kwietnia 2011 r.) w sprawie sytuacji w Syrii, Jemenie i Bahrajnie (P7_TA-PROV(2011)0333 i P7_TA-PROV(2011)0148). Parlament Europejski przyjął rezolucję z dnia 17 lutego 2011 r. w sprawie Jemenu, a w szczególności prześladowania nieletnich sprawców czynów karalnych, między innymi Muhammeda Tahera Thabeta Samouma (P7_TA(2011)0073).

¹⁶ Mandat Rady i Rady Europejskiej z grudnia 2011 roku, przyjęty 23 stycznia 2012 r.

Równocześnie UE wciąż była niezwykle zaniepokojona pogarszaniem się sytuacji w zakresie przestrzegania praw człowieka w Iranie. Wysoka przedstawiciel wydała liczne oświadczenia, w których potępiła dużą liczbę egzekucji w roku 2011 oraz stosowane na szeroką skalę represje wobec obywateli irańskich, w tym obrońców praw człowieka, prawników i dziennikarzy, którzy byli prześladowani i aresztowani za korzystanie ze swoich uzasadnionych praw i wolności politycznych. W 2011 roku UE przyjęła środki ograniczające wobec 61 Irańczyków odpowiedzialnych za kierowanie działaniami lub realizowanie działań mających na celu poważne naruszenie praw człowieka. UE będzie również nadal wspierać mandat i prace oenzetowskiego specjalnego sprawozdawcy ds. praw człowieka w Iranie, który to mandat został wydany przez Radę Praw Człowieka ONZ w marcu 2011 roku.

1.3.4. IRAK Stosunki UE–Irak zostały jeszcze bardziej wzmocnione w związku z trzema istotnymi wydarzeniami w roku 2011: po pierwsze, przyjęciem protokołu ustaleń w sprawie strategicznego partnerstwa ds. energii; po drugie, decyzją Rady w sprawie upoważnienia do podpisania umowy o partnerstwie i współpracy; oraz, po trzecie, przyjęciem pierwszego w historii wieloletniego krajowego dokumentu strategicznego dotyczącego pomocy dla Iraku. UE przeorientowała swoje wsparcie, odchodząc od odbudowy po sytuacji kryzysowej w kierunku regularnej współpracy rozwojowej i budowy potencjału długoterminowego.

UE nadal uważnie śledziła sytuację w zakresie przestrzegania praw człowieka, m.in. stale i wielokrotnie wyrażając zaniepokojenie z powodu wykonywania kary śmierci i sytuacji osób należących do mniejszości. Wysoka przedstawiciel z niepokojem odniosła się również do znaczących rozłamów w rządzie i rosnących tarć między najważniejszymi partiami, co miało miejsce pod koniec roku. Aktywnie działała w kwestii rezydentów obozu Ashraf – w tym mianowała osobistego przedstawiciela – w pełni popierając wysiłki podejmowane przez Organizację Narodów Zjednoczonych na rzecz znalezienia pokojowego rozwiązania.

W 2011 roku misja **EUJUST LEX Iraq** została w całości przeniesiona do Iraku i realizowała większość swoich działań w tym kraju, zajmując się takimi zagadnieniami jak zakłady karne, policja i sądownictwo, a równocześnie zapewniała urzędnikom lokalnym szkolenia i inne możliwości uzyskania doświadczeń zawodowych, przede wszystkim w państwach członkowskich UE. Otwarto stałe biura w Bagdadzie, jak również oddziały w miejscowościach Basra i Erbil, co umożliwiło ściślejszą współpracę z władzami lokalnymi i innymi podmiotami międzynarodowymi, jak również większe uwidocznienie działań UE.

WSPÓLPRACA REGIONALNA

Zmiany polityczne w tym regionie wymusiły **pogłębienie współpracy regionalnej**, jako że wielu wyzwaniom – politycznym, gospodarczym czy też społecznym – można było skutecznie sprostać wyłącznie na szczeblu regionalnym. Organizacje regionalne, takie jak **Liga Państw Arabskich (LPA)** i **Organizacja Współpracy Islamskiej**, przystosowywały się do nowego kontekstu politycznego; UE bardziej zaangażowała się we współpracę z nimi. UE zintensyfikowała w szczególności stosunki z LPA za pośrednictwem regularnych kontaktów z urzędnikami wyższymi rangą i na szczeblu ministerialnym, w tym na nieoficjalnym spotkaniu Rady do Spraw Zagranicznych z sekretarzem generalnym LPA Nabilem al-Arabim; UE okazywała też wsparcie idei sztabu kryzysowego LPA.

Nowy kontekst polityczny stwarza możliwość nadania nowego rozpędu **Unii dla Śródziemnomorza**, aby rozwinąć szeroki zakres współpracy sektorowej między Europą a jej partnerami południowymi, będącej uzupełnieniem unijnych działań w ramach europejskiej polityki sąsiedztwa.

2. ROSJA, WSCHODNIE SĄSIEDZTWO I AZJA ŚRODKOWA

2.1. FEDERACJA ROSYJSKA

Mimo pewnej niestabilności wewnętrznej sceny politycznej w Rosji pod koniec roku 2011 odnotowano pewne dalsze osiągnięcia. Zalicza się do nich przystąpienie Rosji do WTO, przyjęcie i rozpoczęcie wdrażania „Wspólnych kroków na rzecz krótkoterminowych podróży obywateli Rosji i UE w ruchu bezwizowym”, postępy osiągnięte we wprowadzaniu w życie partnerstwa na rzecz modernizacji oraz powołanie Forum Społeczeństwa Obywatelskiego, jak również umowa w sprawie unowocześnienia systemu opłat za przeloty nad Syberią od stycznia 2012 roku (choć, niestety, Rosja nie wprowadziła jeszcze tej umowy w życie). Stosunki Brukseli z Moskwą nadal były bliskie, również dzięki regularnym kontaktom między wysoką przedstawiciel a rosyjskim ministrem spraw zagranicznych Siergiejem Ławrowem.

Dwa szczyty UE–Rosja¹⁷ przebiegły w konstruktywnej atmosferze, chociaż ich konkretne wyniki były dość ograniczone. UE podwoi wysiłki, by w przyszłości bardziej skoncentrować takie spotkania na rezultatach. W 2011 roku miały miejsce oficjalne spotkania poświęcone dialogowi politycznemu na różnych szczeblach, wiele z nich zwołano dwukrotnie. UE nadal dążyła do zintegrowania Rosji z opartym na zasadach systemem międzynarodowym, o czym świadczy członkostwo w WTO.

UE wciąż współdziałała z Rosją w wielu kwestiach międzynarodowych będących głównymi priorytetami w harmonogramie UE w zakresie WPZiB, takich jak Iran, Syria, szerzej pojęty Bliski Wschód, Afganistan oraz przewlekłe konflikty we wspólnym sąsiedztwie, uznając że osiągnięcie postępów w tych kwestiach leży w interesie obu stron. UE kontynuowała również współpracę z Rosją w kwestiach globalnych, takich jak zmiana klimatu, terroryzm, rozprzestrzenianie broni masowego rażenia, przestępczość zorganizowana, nielegalny handel oraz bezpieczeństwo cybernetyczne i energetyczne.

¹⁷ Parlament Europejski przyjął rezolucję z dnia 9 czerwca 2011 r. w sprawie szczytu UE–Rosja (P7_TA(2011)0268) oraz rezolucję w sprawie szczytu z dnia 15 grudnia 2011 r. oraz wyników wyborów do Dumy z dnia 4 grudnia 2011 r. (P7_TA(2011)0575).

W 2011 roku osiągnięto postępy w pracach nad zapoczątkowanym w 2010 roku **partnerstwem** UE i Rosji **na rzecz modernizacji**, co świadczy o silnej wzajemnej zależności obu partnerów oraz ich wzajemnym zainteresowaniu bliższą współpracą: wydano dwa wspólne sprawozdania z postępów prac związane z partnerstwem na rzecz modernizacji, kontynuowano również realizację wspólnego planu prac. Partnerstwo UE i Rosji na rzecz modernizacji uzupełniły dwustronne partnerstwa na rzecz modernizacji, które zostały zawarte z Rosją przez dwadzieścia trzy państwa członkowskie UE.

W 2011 roku kontynuowano negocjowanie nowej **umowy UE – Rosja**, kładąc nacisk wyłącznie na przepisy związane z handlem i inwestycjami. Uzgodnionym celem jest zawarcie umowy strategicznej, która nakreśli wszechstronne ramy stosunków UE–Rosja w dającej się przewidzieć przyszłości i pozwoli zwiększyć potencjał naszych relacji.

Jeśli chodzi o **bezpieczeństwo zewnętrzne**, na podstawie pozytywnych doświadczeń w zakresie wkładu Rosji w operację EUFOR TCHAD/RCA oraz koordynacji z operacją EUNAVFOR ATALANTA, w 2011 roku dalej prowadzono nieoficjalne wstępne rozmowy dotyczące umowy ramowej w sprawie udziału Rosji w operacjach zarządzania kryzysowego UE.

Prawa człowieka, demokracja i praworządność, jak również wydarzenia wewnętrzne w Rosji w 2011 roku nadal budziły obawy¹⁸. Szczególnie niepokoiły: naruszenie procedury podczas kampanii wyborczej do Dumy i w trakcie wyborów 4 grudnia, sytuacja na północnym Kaukazie i traktowanie obrońców praw człowieka. UE nadal podnosiła te kwestie w trakcie spotkań z Rosją poświęconych dialogowi politycznemu, w tym również podczas szczytów. W 2011 roku odbyły się dwie rundy konsultacji w sprawie praw człowieka między UE a Rosją. Umożliwiły one UE bardziej szczegółowe przedstawienie swoich obaw, w tym poruszenie kwestii indywidualnych przypadków oraz morderstw popełnianych na dziennikarzach i obrońcach praw człowieka. Zgodnie z nową strategią na rzecz praw człowieka UE zwiększył naciski na Rosję, także podczas organizowanych dwa razy do roku szczytów UE–Rosja, by ta stosowała międzynarodowe standardy w zakresie praw człowieka.

¹⁸ Parlament Europejski przyjął rezolucję z dnia 17 lutego 2011 r. w sprawie praworządności w Rosji (P7_TA(2011)0066).

2.2. PARTNERSTWO WSCHODNIE – STOSUNKI DWUSTRONNE

Partnerstwo Wschodnie zapoczątkowano w maju 2009 roku jako wymiar wschodni europejskiej polityki sąsiedztwa¹⁹. Obejmuje ono zarówno stosunki dwustronne z państwami partnerskimi, jak również podejście wielotorowe ukierunkowane na propagowanie współpracy regionalnej.

W 2011 roku przyspieszono stowarzyszanie polityczne i integrację gospodarczą między UE a państwami partnerskimi w ramach partnerstwa poprzez negocjacje między innymi układów o stowarzyszeniu, DCFTA i ułatwień wizowych, a także dzięki programom dotyczącym podejścia dwutorowego, aby wesprzeć niezbędne reformy i środki budowy zaufania propagujące działania zmierzające do rozwiązywania konfliktów.

2.2.1. UKRAINA Szczególny niepokój budziła pogarszająca się sytuacja w związku z demokracją i prawami człowieka na Ukrainie²⁰; UE miała mniej możliwości zaangażowania się. Kilkoro przywódców opozycji, w tym była premier Julia Tymoszenko²¹, padło ofiarami wybiórczej sprawiedliwości oraz pełnych usterek i nieprzejrzystych procesów sądowych. Kwestia ta zajmowała poczesne miejsce w harmonogramie dialogu politycznego między UE a Ukrainą. Oczekuje się, że stopień wypełniania przez Ukrainę zobowiązań związanych z uniwersalnymi wartościami, a w szczególności sposób, w jaki będą rozwiązywane przypadki wybiórczej sprawiedliwości, będą miały znaczący wpływ na przyszłe stosunki między UE a Ukrainą.

Negocjacje w sprawie układu o stowarzyszeniu²², którego integralną część stanowi pogłębiona i kompleksowa strefa wolnego handlu (DCFTA), zostały sfinalizowane na szczepku negocjatorów, co utorowało drogę dla paraflowania układu. We wrześniu 2011 r. Komisja wydała pierwsze sprawozdanie z postępów w realizacji planu działania dotyczącego liberalizacji reżimu wizowego. Coroczny szczyt UE–Ukraina odbył się 19 grudnia 2011 r. w Kijowie.

¹⁹ Parlament Europejski przyjął rezolucję z dnia 7 kwietnia 2011 r. w sprawie przeglądu europejskiej polityki sąsiedztwa – wymiaru wschodniego (P7_TA-PROV(2011)0153).

²⁰ Parlament Europejski przyjął rezolucję z dnia 27 października 2011 r. w sprawie aktualnej sytuacji na Ukrainie (P7_TA(2011)0472).

²¹ Parlament Europejski przyjął rezolucję z dnia 9 czerwca 2011 r. w sprawie Ukrainy: sprawy Julii Tymoszenko i innych członków poprzedniego rządu (P7_TA(2011)0272).

²² Parlament Europejski przyjął rezolucję z dnia 1 grudnia 2011 r. zawierającą zalecenia Parlamentu Europejskiego dla Rady, Komisji oraz Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych w sprawie negocjacji dotyczących układu o stowarzyszeniu między UE a Ukrainą (P7_TA-PROV(2011)0545).

2.2.2. REPUBLIKA MOŁDAWII Negocjacje z Republiką Mołdawii w sprawie nowego układu o stowarzyszeniu²³ nadal postępowały w bardzo dobrym tempie w ciągu całego roku. W grudniu 2011 roku UE ogłosiła, że państwo to jest wystarczająco przygotowane do rozpoczęcia negocjacji w sprawie pogłębionej i kompleksowej strefy wolnego handlu. W styczniu 2011 r. przedstawiono w Mołdawii plan działania dotyczący liberalizacji reżimu wizowego, a we wrześniu 2011 r. Komisja zaprezentowała pierwsze sprawozdanie z postępów prac nad jego realizacją. Misja graniczna Unii Europejskiej dla Mołdawii i Ukrainy (EUBAM) nadal istotnie przyczyniała się do rozwijania procedur zarządzania granicami zgodnych ze standardami Unii Europejskiej i służących zaspokajaniu uprawnionych potrzeb obywateli mołdawskich i ukraińskich, podróżnych i handlowców, co z kolei przyczynia się do zwiększania bezpieczeństwa regionalnego i wspierania rozwoju gospodarczego. UE nadal podejmowała wysiłki ukierunkowane na zakończenie konfliktu w **Naddniestrzu**. Oficjalne negocjacje w formacie „5+2”, w których uczestniczy UE, ponownie podjęto w listopadzie 2011 r. Na posiedzeniu we wrześniu 2011 r. Rada do Spraw Zagranicznych przyjęła decyzję w sprawie przedłużenia do 30 września 2012 r. obowiązywania środków ograniczających wobec naddniestrzańskich przywódców, a równocześnie przedłużyła zawieszenie tych środków o kolejny okres sześciu miesięcy, do 31 marca 2012 r., by zachęcić do pozytywnych działań. Zmieniający się charakter relacji UE–Mołdawia odzwierciedlało kilka wizyt dwustronnych wysokiego szczebla, w tym wizyta wysokiej przedstawiciel w Kiszyniowie w marcu 2011 r. i wizyta KPiB w grudniu 2011 r.

²³ Parlament Europejski przyjął rezolucję z dnia 15 września 2011 r. zawierającą zalecenia Parlamentu Europejskiego dla Rady, Komisji oraz Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych w sprawie negocjacji między UE a Republiką Mołdowy dotyczących układu o stowarzyszeniu (P7_TA-PROV(2011)0385).

2.2.3. BIAŁORUŚ UE zdecydowanie zareagowała na prześladowania społeczeństwa obywatelskiego, opozycji politycznej i niezależnych mediów, które nastąpiły po pogwałceniu standardów wyborczych w trakcie wyborów prezydenckich 19 grudnia 2010 r. na Białorusi²⁴. Rada do Spraw Zagranicznych, nadal stosująca politykę krytycznego zaangażowania, w tym za pośrednictwem dialogu i Partnerstwa Wschodniego, postanowiła na posiedzeniu w styczniu 2011 roku przedłużyć i w pełni przywrócić środki ograniczające wobec Białorusi. Środki te były wielokrotnie zastrzane w ciągu roku, jako że sytuacja na Białorusi nadal się pogarszała. Na posiedzeniu w czerwcu 2011 roku Rada do Spraw Zagranicznych postanowiła nałożyć na Białoruś embargo na broń i materiały, które mogą być wykorzystywane do represji wewnętrznych, jak również zamrozić aktywa czołowego biznesmena powiązanego z reżimem i trzech przedsiębiorstw, które posiada lub kontroluje. Równocześnie UE bardziej zaangażowała się w działania z ludźmi i społeczeństwem obywatelskim na Białorusi, udzielając zwiększonego wsparcia społeczeństwu obywatelskiemu i ofiarom represji²⁵, składając ofertę dotyczącą rozpoczęcia negocjacji w sprawie umów o ułatwieniach wizowych i o readmisji, jak również intensyfikując dialog ze społeczeństwem białoruskim²⁶.

2.2.4. ZAKAUKAZIE

Mocne zaangażowanie UE na Zakaukaziu wzrosło w roku 2011, wraz z wizytą wysokiej przedstawiciel we wszystkich trzech krajach w listopadzie. Ponadto przy kilku okazjach spotkała się ona z ich przywódcami w formacie rozmów dwustronnych.

²⁴ Parlament Europejski przyjął dwie rezolucje, z dnia 18 stycznia i 11 maja 2011 r., w sprawie sytuacji na Białorusi (P7_TA(2011)0022 i P7_TA(2011)0244).

²⁵ Parlament Europejski przyjął rezolucję z dnia 15 września 2011 r. w sprawie Białorusi: aresztowanie obrońcy praw człowieka Alaksandra Białackiego (P7_TA(2011)0392). W dniu 9 marca 2011 r. Parlament Europejski przyjął rezolucję w sprawie Białorusi, w szczególności w sprawie Alesia Michalewicza i Natalii Radzinej (P7_TA(2011)0099).

²⁶ W odpowiedzi na niepokojące wydarzenia dotyczące przestrzegania praw człowieka na Białorusi w następstwie wyborów prezydenckich w grudniu 2010 roku UE zmobilizowała społeczność międzynarodową, by zdecydowanie zareagowała na naruszenia praw człowieka. W czerwcu 2011 roku, pod kierownictwem Unii Europejskiej, Rada Praw Człowieka przyjęła rezolucję, w której powierzyła za zadanie Wysokiemu Komisarzowi ds. Praw Człowieka składanie sprawozdań w sprawie rozwoju wydarzeń związanych z prawami człowieka na Białorusi oraz formułowanie zaleceń dotyczących dalszych działań.

UE nadal była silnie zaangażowana w **Gruzji**, aby propagować reformy i ściślejsze relacje oraz w rezultacie jej zobowiązań związanych z konfliktem z 2008 roku. Wysoka przedstawiciel była osobiście zaangażowana we wspieranie pomyslnych mediacji między Gruzją a Rosją prowadzonych przez Szwajcarię, które otworzyły Rosji drogę do przystąpienia do WTO. Umowy o ułatwieniach wizowych i readmisji z Gruzją weszły w życie 1 marca 2011 r. W grudniu 2011 roku UE ogłosiła, że państwo to jest wystarczająco przygotowane do rozpoczęcia negocjacji w sprawie pogłębionej i kompleksowej strefy wolnego handlu jako integralnej części układu o stowarzyszeniu. W roku 2011 misja obserwacyjna UE (EUMM Georgia) nadal skutecznie przyczyniała się do stabilizacji, normalizacji i budowy zaufania w terenie. Mandat misji EUMM Georgia został przedłużony do 14 września 2012 r. Misja realizuje swój obecny mandat przy pomocy co najmniej 200 obserwatorów, wypełniając wszystkie cztery zadania z położeniem nacisku na stabilizację i budowę zaufania²⁷.

UE nadal odgrywała wiodącą rolę w międzynarodowych dyskusjach w Genewie – jedynym forum dialogu między stronami po konflikcie w sierpniu 2008 roku. Zostało to osiągnięte między innymi przy pomocy Instrumentu na rzecz Stabilności; UE finansowała budowę zaufania i działania polegające na wczesnym reagowaniu, jak również kontakty bezpośrednie. We wrześniu został mianowany nowy SPUE ds. Południowego Kaukazu i kryzysu w Gruzji, Philippe Lefort; w jego mandacie położono nacisk na rozwiązanie konfliktu i na aspekty regionalne na Zakaukaziu.

UE była nadal bardzo zaangażowana w **Armenii**, by wspierać wysiłki na rzecz reform. Negocjacje układu o stowarzyszeniu postępowały w zadowalający sposób i Armenia dokonała postępów w wypełnianiu warunków otwarcia negocjacji w sprawie pogłębionej i kompleksowej umowy o wolnym handlu (negocjacje rozpoczęły się w czerwcu 2012 r.). W październiku podpisano z Armenią partnerstwo na rzecz mobilności. 19 grudnia Rada przyjęła mandat dotyczący negocjacji umowy o ułatwieniach wizowych i readmisji (negocjacje rozpoczęły się w lutym 2012 r.).

²⁷ Parlament Europejski przyjął rezolucję z dnia 17 listopada 2011 r. w sprawie negocjacji dotyczących układu o stowarzyszeniu między UE a Gruzją (2011/2133(INI)), w której wzywa do uznania Gruzji za państwo europejskie i do obrania za podstawę negocjacji perspektywy europejskiej, w tym art. 49.

Pomyślnie postępowały również negocjacje z Azerbejdżanem dotyczące kwestii energetycznych, w tym rurociągu transkaspijskiego, a także te dotyczące umów o ułatwieniach wizowych i readmisji. Jednak różnice w oczekiwaniach i zastrzeżenia dotyczące sytuacji w zakresie praw człowieka i podstawowych wolności spowodowały pewne opóźnienia podczas rozmów na temat układu o stowarzyszeniu.

Oprócz międzynarodowych dyskusji w Genewie SPUE również aktywnie zwiększał wsparcie UE na rzecz rozwiązania konfliktu w **Górskim Karabachu**. UE nadal udzielała pełnego wsparcia politycznego Grupie Mińskiej OBWE, aby pomóc stronom rozwiązać ten konflikt. UE finansowała również niektóre środki budowy zaufania, aby ułatwić osiąganie postępów na drodze do rozwiązania.

2.3. PARTNERSTWO WSCHODNIE – STOSUNKI WIELOSTRONNE

Najważniejszym wydarzeniem był **szczyt Partnerstwa Wschodniego w Warszawie** we wrześniu 2011 roku. Warszawski szczyt umocnił Partnerstwo Wschodnie i przedstawił wytyczne do dalszego rozwoju. UE jasno określiła, że zdecydowana jest przyspieszyć proces stowarzyszenia politycznego i integracji gospodarczej. Równocześnie na szczycie jasno przedstawiono, że **reformy gospodarcze** nie będą trwałe bez **reform politycznych** – stąd nacisk na wspólne wartości, takie jak demokracja, prawa człowieka i praworządność.

W dziedzinie **WPZiB / WPBiO** na szczycie Partnerstwa Wschodniego wezwano do bardziej zdecydowanego dialogu i współpracy w międzynarodowych kwestiach dotyczących bezpieczeństwa, w tym w związku z ewentualnym uczestnictwem partnerów w cywilnych i wojskowych operacjach dowodzonych przez UE. Równocześnie we współpracy między UE a krajami partnerskimi, jak również w projektach współpracy regionalnej i w unijnych programach pomocowych zostanie położony większy nacisk na pokojowe rozwiązywanie konfliktów i środki budowy zaufania.

Wielostronna platforma demokracji, dobrych rządów i stabilności Partnerstwa Wschodniego przyjęła nowy program prac na lata 2011–13, zgodnie z którym uruchomiono nowe panele eksperckie ds. **reformy administracji publicznej**, jak również ds. **migracji i azylu**²⁸.

Jeśli chodzi o **zintegrowane zarządzanie granicami**, realizacja projektów związanych z inicjatywą przewodnią rozpoczęła się w dziedzinie monitorowania zielonej granicy między Ukrainą a Białorusią i poprawy infrastruktury na granicy między Gruzją a Armenią. Kontynuowano szkolenia ekspertów z krajów uczestniczących w Partnerstwie Wschodnim; szkolenia dotyczyły rozwoju strategii zintegrowanego zarządzania granicami.

2.4. AZJA ŚRODKOWA²⁹

W 2011 roku jeszcze bardziej zintensyfikowano realizację strategii UE wobec Azji Środkowej³⁰, w tym za pośrednictwem dialogu politycznego i współpracy technicznej.

²⁸ Platforma rozpoczęła rozwijać propozycje, w jaki sposób ulepszać wspólne podejścia pośród organów ścigania, aby ukrócić przestępstwa transgraniczne, jak również rozpocząć współpracę w dziedzinie wspólnej polityki bezpieczeństwa i obrony (WPBiO).

²⁹ Specjalnym Przedstawicielem Unii Europejskiej w Azji Środkowej mianowano 2 lipca Patricię Flor, która na tym stanowisku zastąpiła ambasadora Pierre'a Morela.

³⁰ Parlament Europejski przyjął rezolucję z dnia 15 grudnia 2011 r. w sprawie postępów w realizacji strategii UE wobec Azji Środkowej (P7_TA-PROV(2011)0588).

Posiedzenie ministerialne UE – Azja Środkowa odbyło się w kwietniu 2011 roku w Taszkencie w Uzbekistanie; położono wtedy nacisk na wspólne zagrożenia i wyzwania, takie jak terroryzm, handel ludźmi i narkotykami, nieprolifracja i bezpieczeństwo energetyczne.

UE aktywnie pracowała również nad wspólnym planem działania na rzecz realizacji oenzetowskiej globalnej strategii zwalczania terroryzmu w Azji Środkowej. Dokument ten został przyjęty wraz z deklaracją z Aszchabadu w listopadzie 2011 roku.

W ramach planu działania UE i Azji Środkowej w zakresie narkotyków w kwietniu 2011 roku miał miejsce coroczny dialog w sprawie narkotyków z państwami Azji Środkowej. Państwa te poinformowały o osiągniętych przez nie postępach w wysiłkach podejmowanych na rzecz zmniejszenia popytu na narkotyki oraz zwalczania nielegalnego handlu narkotykami.

Kwestie bezpieczeństwa regionalnego i wdrożenie zasad zintegrowanego zarządzania granicami były omawiane na 9. posiedzeniu inicjatywy bezpieczeństwa granic w Azji Środkowej w marcu 2011 roku w Duszanbe w Tadżykistanie. Prawa człowieka nadal są kwestią budzącą zaniepokojenie we wszystkich pięciu krajach, były one omawiane w trakcie corocznych dialogów poświęconych prawom człowieka.

Miały również miejsce regularne kontakty polityczne między SPUE w Azji Środkowej a państwami tego regionu.

SPUE w Azji Środkowej poświęcił szczególną uwagę pojednaniu i zakończeniu procesu legitymizowania władz państwowych w Kirgistanie wychodzącym z kryzysu. Umożliwił działania polityczne UE w reakcji na wydarzenia w Żanaozien w grudniu 2011 roku. Ułatwił porozumienie między UE a prezydentem Turkmenistanu w trakcie kluczowych rozmów dotyczących energii. Jeśli chodzi o bezpieczeństwo regionalne, propagował na wysokim szczeblu w państwach Azji Środkowej nową regionalną inicjatywę UE i ONZ dotyczącą przeciwdziałania terroryzmowi oraz reprezentował UE w trakcie współpracy politycznej z podmiotami międzynarodowymi w zakresie zarządzania granicami w Azji Środkowej.

3. BAŁKANY ZACHODNIE

Bałkany Zachodnie nadal były kluczowym priorytetem dla UE w 2011 roku; wciąż była ona głęboko zaangażowana w niwelowanie złożonych tarć politycznych w tym regionie, wykazując się w szczególności zdecydowaną inicjatywą w ułatwianiu dialogu między Belgradem a Prisztiną oraz w zapobieganiu poważnemu kryzysowi instytucjonalnemu w Bośni i Hercegowinie. ESDZ również ściśle współpracuje z Komisją w procesie prowadzącym do przystąpienia państw, które mają w perspektywie członkostwo w UE. **Proces stabilizacji i stowarzyszenia (SAP)** nadal zapewniał nadrzędne ramy polityczne stosunków i negocjacji z krajami Bałkanów Zachodnich³¹. UE ponownie podkreśliła znaczenie **współpracy regionalnej oraz stosunków dobrosąsiedzkich** w procesie zbliżania się do UE, co stanowi kluczowe elementy tego procesu. Choć w 2011 roku osiągnięto znaczne postępy, nadal pozostały istotne wyzwania. Zaliczały się do nich: konstruktywny dialog polityczny, wzmocnienie praworządności, w tym zagwarantowanie wolności słowa, walka z korupcją i przestępczością zorganizowaną, skuteczność i niezawisłość sądownictwa oraz zwiększenie potencjału administracyjnego, jak również analizowanie i rozwiązywanie otwartych kwestii dwustronnych³².

Chorwacja³³ i państwa członkowskie UE zakończyły negocjacje akcesyjne 30 czerwca 2011 r. i 9 grudnia 2011 r. podpisały w Brukseli traktat o przystąpieniu. Pod warunkiem pomyślnego zakończenia procedur ratyfikacji Chorwacja zostanie członkiem UE 1 lipca 2013 r. Od czasu podpisania traktatu o przystąpieniu Chorwacja uczestniczy jako aktywny obserwator w posiedzeniach Rady i jej organów przygotowawczych.

³¹ W 2011 roku Rada potwierdziła jednoznaczne zaangażowanie na rzecz europejskiej perspektywy Bałkanów Zachodnich, co nadal ma kapitalne znaczenie dla stabilności, pojednania i przyszłości tego regionu, jak zostało to potwierdzone na **forum dotyczącym Bałkanów Zachodnich** 20 czerwca 2011 r. w Luksemburgu. Na posiedzeniu w grudniu 2011 roku Rada potwierdziła również, że konieczne jest stosowanie – w ramach procesu stabilizacji i stowarzyszenia i zgodne z odnowionym konsensusem w sprawie rozszerzenia zatwierdzonym przez Radę Europejską obradującą w dniach 14–15 grudnia 2006 r. – sprawiedliwych i rygorystycznych warunków.

³² Proces współpracy w Europie Południowo-Wschodniej (SEECP) – najpierw pod przewodnictwem Czarnogóry, a następnie Serbii – odegrał pozytywną rolę w tym kontekście regionalnej strategii w kwestiach związanych z wymiarem sprawiedliwości i sprawami wewnętrznymi. Rada Współpracy Regionalnej nadal umacniała współpracę w regionie w kilku kluczowych kwestiach.

³³ Parlament Europejski przyjął rezolucję z dnia 1 grudnia 2011 r. w sprawie wniosku Chorwacji o przystąpienie do Unii Europejskiej (P7_TA-PROV(2011)0539) oraz rezolucję ustawodawczą w sprawie przystąpienia Republiki Chorwacji do Unii Europejskiej (P7_TA-PROV(2011)0538).

W związku z przyjęciem rezolucji ZO ONZ A/RES/64/298, UE pośredniczyła w **procesie dialogu między Belgradem a Prisztiną**. W 2011 roku odbyło się osiem posiedzeń w ramach dialogu; przyjęto sześć porozumień: w sprawie rejestru cywilnego, katastru, pieczęci celnych, swobody przemieszczania się, uznawania dyplomów uniwersyteckich i zintegrowanego zarządzania granicami. Wysoka przedstawiciel wielokrotnie wzywała strony do konstruktywnego zaangażowania. Rozpoczęła się, choć z pewnymi problemami, realizacja tych porozumień.

W maju 2011 roku wysoka przedstawiciel złożyła wizytę w Belgradzie, aby wraz z prezydentem Serbii Borisem Tadićem przeanalizować stosunki UE i Serbii oraz proces stabilizacji i stowarzyszenia³⁴. Z aprobatą odniosła się do aresztowania Ratki Mladicia tego samego dnia. W dniu 8 czerwca szef delegatury UE w Belgradzie i minister spraw zagranicznych Vuk Jeremić podpisali umowę ramową w sprawie uczestniczenia w misjach w dziedzinie WPBiO. Przewodniczący Rady Europejskiej, Herman Van Rompuy, złożył w Serbii wizytę we wrześniu. Umowa tymczasowa między UE a Serbią nadal była realizowana w oczekiwaniu na sfinalizowanie wszystkich procedur związanych z wejściem w życie układu o stabilizacji i stowarzyszeniu. W związku z wnioskiem **Serbii** o członkostwo w UE z 2009 roku 12 października 2011 r. Komisja przedstawiła opinię. W grudniu Rada przekazała, że Rada Europejska rozważy otwarcie negocjacji akcesyjnych, zgodnie z ustanowioną praktyką, po dokonaniu przez Komisję oceny, czy Serbia osiągnęła wymagany stopień zgodności z kryteriami członkostwa, w szczególności kluczowym priorytetem zakładającym podejmowanie działań na rzecz wyraźnej i trwałej poprawy stosunków z Kosowem, zgodnie z warunkami procesu stabilizacji i stowarzyszenia przedstawionymi w opinii Komisji.

³⁴ Parlament Europejski przyjął rezolucję legislacyjną z dnia 19 stycznia 2011 r. w sprawie projektu decyzji Rady i Komisji w sprawie zawarcia Układu o stabilizacji i stowarzyszeniu między Wspólnotami Europejskimi i ich państwami członkowskimi a Republiką Serbii (P7_TA(2011)0015).

W dniu 9 grudnia Rada Europejska odłożyła decyzję w sprawie przyznania Serbii statusu kandydata³⁵.

Rada Stabilizacji i Stowarzyszenia UE–**Czarnogóra**³⁶ zebrała się 21 czerwca w Luksemburgu. W grudniu Rada Europejska wyraziła uznanie w związku z zadowalającymi postępami osiągniętymi w harmonogramie reform i z myślą o otwarciu negocjacji akcesyjnych w czerwcu 2012 roku powierzyła Radzie do Spraw Ogólnych zadanie polegające na przeanalizowaniu – na podstawie sprawozdania Komisji – stanu realizacji reform, w szczególności w dziedzinie praworządności.

Rada do Spraw Zagranicznych przyjęła w marcu konkluzje, w których przedstawiono wszechstronne podejście UE: wzmocnioną strategię dla **Bośni i Hercegowiny (BiH)** i obecność jednego przedstawicielstwa UE w terenie (SPUE / delegatura UE), w tym wzmocniony zestaw instrumentów – od zwykłych instrumentów i projektów dotyczących rozszerzenia po środki w dziedzinie WPZiB, takie jak ewentualne środki ograniczające³⁷. W maju 2011 roku wysoka przedstawiciel złożyła wizytę w BiH. W rezultacie zmieniono decyzję Zgromadzenia Narodowego Republiki Serbskiej w sprawie przeprowadzenia referendum dotyczącego niezawisłości sądownictwa. Wizyta doprowadziła do otwarcia dialogu strukturalnego z UE dotyczącego sądownictwa³⁸. 18 lipca specjalnym przedstawicielem UE w Bośni i Hercegowinie został mianowany Peter Sorensen.

³⁵ Serbia otrzymała status kandydata na posiedzeniu Rady Europejskiej 1 marca 2012 r.

³⁶ Parlament Europejski przyjął rezolucję z dnia 9 marca 2011 r. w sprawie procesu integracji Czarnogóry z Unią Europejską (P7_TA(2011)0091).

³⁷ Na podstawie konkluzji Rady z marca 2011 roku nowy, piastujący podwójną funkcję SPUE / szef delegatury pomógł przezwyciężyć impas polityczny po wyborach parlamentarnych w 2010 roku. SPUE / szef delegatury pomógł w osiągnięciu bardziej przyszłościowej dynamiki, łącząc potencjał polityczny SPUE z unijnymi instrumentami technicznymi i finansowymi, aby ułatwić osiąganie postępów na drodze do integracji z UE. Stanowisko SPUE zostało rozdzielone od stanowiska wysokiego przedstawiciela społeczności międzynarodowej w BiH od 1 września 2011 r.

³⁸ Dialog w ramach procesu stabilizacji i stowarzyszenia ma na celu wzmocnienie praworządności i ustanowienie niezawisłego, skutecznego, bezstronnego i wiarygodnego systemu wymiaru sprawiedliwości w całej BiH.

W 2011 roku państwa członkowskie UE postanowiły przedłużyć mandat **misji policyjnej UE w Bośni i Hercegowinie (EUPM)** do 30 czerwca 2012 r. i zakończyć działanie misji w tym momencie. Dalsze wspieranie organów lokalnych BiH zostanie zapewnione dzięki działalności SPUE i instrumentom Komisji.

Jeśli chodzi o **operację Althea**, Rada w październiku 2011 roku potwierdziła, że UE gotowa jest na tym etapie dalej wypełniać wykonawczą rolę wojskową, aby wspierać wysiłki Bośni i Hercegowiny ukierunkowane na utrzymywanie bezpiecznego środowiska w ramach odnowionego mandatu ONZ. W ramach operacji Althea najwięcej starań będzie podejmowanych w związku z tworzeniem zdolności i szkoleniami przy zachowaniu orientacji sytuacyjnej i wiarygodnych rezerw.

Tak jak w przypadku Serbii, nadal realizowana była umowa tymczasowa w oczekiwaniu na sfinalizowanie wszystkich procedur związanych z wejściem w życie układu o stabilizacji i stowarzyszeniu. W dniu 28 grudnia – ponad rok po wyborach z października 2010 roku – najważniejsi przywódcy polityczni BiH uzgodnili powołanie Rady Ministrów, przyjęcie budżetu państwa na rok 2011 oraz kontynuowanie spisu ludności i uchwalenie kolejnych przepisów o pomocy państwowej, jak również podejmowanie dalszych wysiłków, aby wykonać orzeczenie Sejdić/Finci wydane w związku z europejską konwencją praw człowieka (EKPC); wszystkie te kwestie zostały wskazane w marcowych konkluzjach Rady jako podstawowy wymóg osiągnięcia postępów na drodze do UE.

Komisja Europejska przyjęła krajowy program dla Bośni i Hercegowiny w ramach komponentu IPA dotyczącego pomocy w okresie przejściowym i rozwoju instytucjonalnego na rok 2011. Całkowita kwota w ramach programu to 91 280 000 EUR. Celem programu jest zapewnienie pomocy przede wszystkim w następujących sektorach: reforma administracji publicznej, wymiar sprawiedliwości i sprawy wewnętrzne, rozwój sektora prywatnego, transport, środowisko i zmiana klimatu oraz rozwój społeczny. Ponadto BiH otrzymuje finansowanie z programów IPA przeznaczonych dla większej liczby beneficjentów.

W grudniu 2011 roku Rada do Spraw Ogólnych potwierdziła, że **Kosowo**³⁹ odniosłoby korzyści z ewentualnej liberalizacji reżimu wizowego po spełnieniu wszystkich warunków. Bez uszczerbku dla stanowisk państw członkowskich w sprawie statusu Rada zwróciła się także do Komisji, by dokonała oceny postępów Kosowa w odniesieniu do kwestii związanych z wymianą handlową, a po osiągnięciu odpowiednich postępów – przygotowała plan dalszych działań w celu zawarcia stosownej umowy. Bez uszczerbku dla stanowisk państw członkowskich w sprawie statusu Kosowa Rada uznała, że rozwój społeczno-gospodarczy Kosowa również zyskałby przez członkostwo w EBOR (Europejskim Banku Odbudowy i Rozwoju) i dała wyraz swojemu zaangażowaniu w znalezienie rozwiązania sprzyjającego uczestniczeniu Kosowa w programach UE. Rada z zadowoleniem przyjęła również fakt, że Komisja zamierza rozpocząć ustrukturyzowany dialog dotyczący praworządności oraz że chce dokonać przeglądu swojego komunikatu z 2009 roku.

Misja Unii Europejskiej w zakresie praworządności w Kosowie, EULEX, nadal odgrywa istotną rolę we wspomaganiu i wspieraniu władz Kosowa w dziedzinie praworządności, w szczególności w odniesieniu do policji, sądownictwa i urzędów celnych. Jej działania w 2011 roku polegały na kontynuowaniu delikatnych dochodzeń w głośnych sprawach. W wyniku wysiłków podejmowanych w obszarze celnym zmniejszył się przemyt. Miało miejsce kilka procesów sądowych związanych z handlem narkotykami na skalę międzynarodową. Jeśli chodzi o osoby zaginione, eksperci nadal prowadzili operacje w terenie.

Misja EULEX Kosovo, choć stoi przed wyzwaniem związanym z formowaniem sił (słabo zorganizowane jednostki policji), również działała jako czynnik bezpieczeństwa, wspomagając w razie potrzeby policję w Kosowie oraz współpracując z KFOR. Misja EULEX nadal wzmacniała praworządność w północnym Kosowie, jej obecność była zwiększona aż do brutalnych zamieszek z lipca 2011 roku.

³⁹ 1 lutego 2012 r. specjalnym przedstawicielem UE w Kosowie mianowany został Samuel Žbogar

Unijna specjalna dochodzeniowa grupa zadaniowa (SITF) zaczęła działać we wrześniu 2011 roku, aby przeprowadzić sprawiedliwe i niezależne dochodzenie kryminalne w sprawie zarzutów dotyczących zbrodni wojennych i przestępczości zorganizowanej zawartych w sprawozdaniu Rady Europy z grudnia 2010 roku. Powołanie SITF jest dowodem na zaangażowanie UE w prowadzenie bezstronnego i profesjonalnego dochodzenia w sprawie tych zarzutów oraz świadectwem na znaczenie, jakie UE przywiązuje do prawidłowego prowadzenia tej sprawy. Jest to złożone i międzynarodowe dochodzenie, jego zakończenie będzie wymagać czasu.

We wrześniu 2011 roku ESDZ rozpoczęła na szczeblu strategicznym przegląd misji EULEX Kosovo w kontekście ogólnego zaangażowania UE w Kosowie. Wyniki tego przeglądu strategicznego zostaną wykorzystane w 2012 roku.

W związku z ciągłym kryzysem między rządem a opozycją w **Albanii**, na posiedzeniu w czerwcu 2011 roku Rada do Spraw Zagranicznych wyraziła niepokój, wzywając do przywrócenia dialogu politycznego. Pod koniec roku Rada z zadowoleniem odnotowała pewne pozytywne kroki, w tym powołanie komisji parlamentarnej ds. reformy wyborczej oraz grupy roboczej ds. reformy regulaminu parlamentu, jak również kalendarium przyjmowania przepisów wymagających większości 3/5 głosów. Wybory samorządowe, które odbyły się 8 maja i były przedmiotem głębokich kontrowersji, zostały ogólnie ocenione jako konkurencyjne i przejrzyste. Wciąż jednak pozostały niedociągnięcia. W grudniu 2011 roku Rada stwierdziła, że Albania dokonała ograniczonych postępów w wypełnieniu kryteriów politycznych członkostwa i w zakresie dwunastu priorytetów otwarcia negocjacji akcesyjnych, a zatem zgodnie z zaleceniem Komisji Europejskiej, nie przyznała ona Albanii statutu kraju kandydującego. UE pozostała orędownikiem europejskich ambicji Albanii: będzie nadal wspierać ten kraj w jego dążeniu do ich urzeczywistnienia. W 2011 roku wysoki przedstawiciel i komisarz Stefan Füle podkreślili, że należy osiągnąć postępy w zakresie dialogu politycznego, reformy wyborczej i innych kluczowych kwestii w harmonogramie UE.

Początek roku 2011 zdominował w **byłej jugosłowiańskiej republice Macedonii** bojkot parlamentu przez największą partię opozycyjną⁴⁰. W kraju tym zorganizowano jednak w czerwcu wybory parlamentarne, które Rada oceniła w grudniowych konkluzjach jako konkurencyjne, przejrzyste i dobrze przeprowadzone w całym kraju. Rada zauważyła jednak również, że należy podjąć dalsze wysiłki, aby propagować i zabezpieczyć prawa podstawowe w tym kraju. Nie osiągnięto postępów w rozwiązywaniu kwestii nazwy.

Dialog na wysokim szczeblu w sprawie przystąpienia zainicjowany w 2011 roku przez przewodniczącego Komisji José Manuela Barroso i podjęty przez komisarza Štefana Füle i premiera Nikołę Grujewskiego w marcu 2012 roku nadał nowy impuls procesowi integracji z UE⁴¹. W sprawozdaniu z postępów prac Komisja powtórzyła zalecenie, że należy rozpocząć negocjacje akcesyjne z tym krajem, a Rada oświadczyła, że gotowa jest powrócić do tej sprawy w pierwszej połowie 2012 roku.

Podstawowe znaczenie ma zachowanie stosunków dobrosąsiedzkich, w tym również wynegocjowanie – pod auspicjami ONZ – zadowolającego wszystkie strony rozwiązania kwestii nazwy. Rada stwierdziła, że oczekuje na wyniki prowadzonego na wysokim szczeblu dialogu dotyczącego kwestii nazwy.

⁴⁰ Parlament Europejski przyjął rezolucję z dnia 7 kwietnia 2011 r. w sprawie sprawozdania dotyczącego postępów Byłej Jugosłowiańskiej Republiki Macedonii w 2010 r. (P7_TA-PROV(2011)0151).

⁴¹ Sesja inauguracyjna miała miejsce 15 marca 2012 r.

4. TURCJA I SĄSIEDZI Z EUROPY ZACHODNIEJ

4.1. TURCJA

Turcja – zarówno jako kraj kandydujący⁴², jak i jako kluczowy partner regionalny – nadal była dla UE istotnym rozmówcą; UE chwaliła zaangażowanie Turcji w działania podjęte w celu łagodzenia skutków kryzysu syryjskiego. Turcja była aktywna w swoim szerzej pojętym sąsiedztwie i odgrywała wpływową rolę we wspieraniu reform, w tym w Afryce Północnej. Turcja nadal była również istotnym graczem regionalnym na Bliskim Wschodzie, na Bałkanach Zachodnich, w Afganistanie i Pakistanie, w Zakaukaziu oraz w Rogu Afryki. W tym kontekście wysoka przedstawiciel nadal była zaangażowana w dalsze wzmacnianie dialogu politycznego UE z Turcją, obejmującego kwestie polityki zagranicznej będące przedmiotem wzajemnego zainteresowania, i kilkakrotnie spotkała się z ministrem spraw zagranicznych Turcji Ahmetem Davutoglu. Został on również zaproszony do wzięcia udziału w nieformalnym posiedzeniu Rady; z radością przyjął zaproszenie. Rozpoczął się nieoficjalny dialog strategiczny z Turcją na szczeblu dyrektorów politycznych.

UE wysoko ceniła również zdecydowane zaangażowanie Turcji w misje WPBiO, w szczególności w EUFOR Althea i EULEX Kosovo.

Turcja nadal była zaangażowana w proces negocjacji akcesyjnych oraz w harmonogram reform politycznych, ale należy podjąć dalsze wysiłki ukierunkowane na pełne spełnienie kryteriów kopenhaskich w kilku dziedzinach, w szczególności jeśli chodzi o podstawowe wolności. Kontynuowano wysiłki zmierzające do zintensyfikowania dialogu i współpracy z Turcją w związku z jej walką z terroryzmem, jak również do rozpoczęcia dialogu w sprawie wiz, mobilności i migracji zgodnie z ustaloną praktyką.

⁴² Parlament Europejski przyjął rezolucję z dnia 9 marca 2011 r. w sprawie sprawozdania o postępach Turcji w 2010 r. (P7_TA(2011)0090).

W konkluzjach z grudnia 2011 r. Rada do Spraw Ogólnych podkreśliła, że Turcja powinna jednoznacznie zobowiązać się do utrzymywania stosunków dobrosąsiedzkich i do pokojowego rozstrzygania sporów zgodnie z Kartą Narodów Zjednoczonych, odwołując się, w razie potrzeby, do Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości. Wyraziła poważne zaniepokojenie i nalegała, by unikać wszelkiego zastraszania lub działań skierowanych przeciwko państwom członkowskim, źródeł napięć lub postępowania, które mogłyby zaszkodzić stosunkom dobrosąsiedzkim i pokojowemu rozstrzygnięciu sporów. Ponadto UE ponownie położyła nacisk na wszystkie suwerenne prawa państw członkowskich UE obejmujące między innymi zawieranie umów dwustronnych oraz poszukiwanie i eksploatację należących do tych państw zasobów naturalnych zgodnie z unijnym dorobkiem prawnym i prawem międzynarodowym, w tym Konwencją Narodów Zjednoczonych o prawie morza.

Jak przypomniano w konkluzjach Rady Europejskiej i Rady do Spraw Ogólnych z grudnia 2011 r., Rada z żalem przyjęła oświadczenia Turcji o zawieszeniu jej stosunków z prezydencją UE w drugiej połowie 2012 r. oraz podkreśliła, że rola prezydencji Rady UE jest ustanowiona w Traktacie o Unii Europejskiej.

W swoich konkluzjach z grudnia 2011 roku Rada z głębokim żalem stwierdziła także, że pomimo wielokrotnych wezwań Turcja nadal odmawia wypełnienia swojego zobowiązania do całkowicie niedyskryminacyjnego wdrożenia protokołu dodatkowego do układu o stowarzyszeniu w odniesieniu do wszystkich państw członkowskich. W związku z brakiem postępów w tej kwestii Rada utrzyma swoje środki z 2006 roku, co będzie miało stały wpływ na całłościowy przebieg negocjacji. Ponadto Turcja wciąż nie poczyniła postępów, jeśli chodzi o konieczną normalizację jej stosunków z Republiką Cypryjską.

Rada stwierdziła również, że Turcja powinna aktywnie wspierać prowadzone obecnie negocjacje, które mają doprowadzić do sprawiedliwego, wszechstronnego i trwałego rozwiązania problemu cypryjskiego w ramach ONZ, zgodnie z odpowiednimi rezolucjami Rady Bezpieczeństwa ONZ i zgodnie z zasadami, na których opiera się Unia. Kapitalne znaczenie ma zaangażowanie Turcji i podjęcie przez nią konkretnych działań przyczyniających się do takiego wszechstronnego rozwiązania.

4.2. EUROPA ZACHODNIA

Jeśli chodzi o sąsiadów z Europy Zachodniej, podstawę stosunków UE z tymi państwami stworzyły wszechstronne umowy o współpracy, takie jak porozumienie o Europejskim Obszarze Gospodarczym (**Norwegia, Islandia i Liechtenstein**) czy układ z Schengen (te same trzy państwa plus **Szwajcaria**).

W dziedzinie WPZiB współpraca UE z państwami EOG / EFTA została dodatkowo pogłębiona w 2011 roku przez to, że przyłączyły się one do dużej liczby oświadczeń w dziedzinie WPBiO jak również za pośrednictwem współpracy w pewnych wspólnych działaniach. Norwegia uczestniczyła w operacjach EULEX Kosovo i EUPOL Afghanistan. Jeśli chodzi o Szwajcarię, wysłała ona 14 członków personelu na dwie misje (12 do EULEX Kosovo oraz do EUPM BiH).

UE prowadzi również regularne dialogi polityczne na różnych szczeblach i w różnych kontekstach; zwiększyła się także liczba nieoficjalnych dialogów prowadzonych przy okazji istotnych wydarzeń międzynarodowych.

4.2.1. NORWEGIA UE i Norwegia prowadzą bardzo dobrą i ścisłą współpracę w dziedzinie polityki zagranicznej, a w szczególności w kwestiach związanych z Bliskim Wschodem, arabską wiosną i Arktyką. Jako że Norwegia przewodniczy komitetowi współpracy *ad hoc* (AHLIC) w sprawie Palestyny (międzynarodowej grupie darczyńców na rzecz wspierania Palestyńczyków), minister spraw zagranicznych Norwegii Jonas Gahr Støre wziął udział w dyskusjach o procesie pokojowym na Bliskim Wschodzie w trakcie nieoficjalnego spotkania ministrów spraw zagranicznych w Grynich we wrześniu 2011 roku. Norwegia, tak jak Islandia, zdecydowanie wspiera wniosek UE o uzyskanie statusu stałego obserwatora w Radzie Arktycznej. Norwegia pozostaje kluczowym partnerem w dziedzinie bezpieczeństwa energetycznego (zobacz też strona XX).

4.2.2. SZWAJCARIA Współpraca ze Szwajcarią była kontynuowana w takich dziedzinach jak Zakaukazie, procesy demokratyczne na północy Afryki i proces pokojowy na Bliskim Wschodzie.

4.2.3. ISLANDIA Trwały negocjacje akcesyjne z Islandią po ich otwarciu w lipcu 2010 r.; obejmowały one konkretny rozdział dotyczący *Polityki zagranicznej, bezpieczeństwa i obrony*. Do grudnia 2011 roku otwarto 11 rozdziałów negocjacji z Islandią, a zamknięto sześć. Islandia nadal czyni istotne postępy w negocjacjach akcesyjnych.

5. AZJA

UE ma w Azji czterech partnerów strategicznych; jest to najszybciej rozwijający się region na świecie. Europa pracuje nad wzmocnieniem swoich powiązań z tym dynamicznym regionem, nie tylko w obszarze handlu i inwestycji, ale również w coraz większym stopniu w dziedzinie polityki i bezpieczeństwa. W tym celu UE prowadzi politykę zaangażowania regionalnego obok rozwijania stosunków dwustronnych z partnerami azjatyckimi.

Na szczeblu regionalnym w czerwcu 2011 roku w Budapeszcie miało miejsce 10. posiedzenie ministrów spraw zagranicznych **ASEM** (dialog Azja-Europa); wzięło w nim udział 47 ministrów spraw zagranicznych z Azji i Europy, którzy wraz z wysoką przedstawiciel omówili globalne zarządzanie gospodarką, zrównoważony rozwój, kwestie globalne, kwestie regionalne, kontakty międzyludzkie między Azją a Europą oraz przyszłość ASEM. Szczególnie głęboka wymiana poglądów nastąpiła w mniej tradycyjnych kwestiach związanych z bezpieczeństwem.

5.1. AZJA POŁUDNIOWA

5.1.1. INDIE W 2011 roku kontynuowano wysiłki zmierzające do wzmocnienia wymiaru politycznego i strategicznego partnerstwa strategicznego UE–Indie⁴³. Posiedzenie ministerialne oraz szczyt odbyły się na początku roku 2012 i zbiegły się z wizytą wysokiej przedstawiciel. W listopadzie 2011 roku w New Delhi odbyły się pierwsze konsultacje dotyczące polityki zagranicznej na szczeblu urzędników wyższych rangą. Ma to być coroczne wydarzenie, służące poszerzeniu i pogłębieniu konsultacji w kwestiach regionalnych i globalnych, jak również dotyczące współpracy w zakresie bezpieczeństwa i przygotowaniu posiedzenia ministerialnego. Jeśli chodzi o współpracę w zakresie bezpieczeństwa, nadal osiągnano postępy dzięki przeprowadzeniu w New Delhi w maju 2011 roku dialogu dotyczącego bezpieczeństwa, jak również dzięki kolejnym posiedzeniom na szczeblu roboczym poświęconym walce z piractwem, przeciwdziałaniu terroryzmowi oraz rozpoczęciu konsultacji w kwestiach cyberbezpieczeństwa; wszystkie te działania były zgodne z porozumieniami osiągniętymi w trakcie 11. szczytu, który odbył się w grudniu 2010 roku. W 2011 roku odbyło się również kolejne spotkanie UE i Indii, na którym prowadzono dialog dotyczący praw człowieka⁴⁴.

⁴³ Parlament Europejski przyjął rezolucję z dnia 11 maja 2011 r. w sprawie stanu negocjacji nad umową o wolnym handlu UE–Indie (P7_TA-PROV(2011)0224).

⁴⁴ Parlament Europejski przyjął rezolucję z dnia 7 lipca 2011 r. w sprawie Indii, a zwłaszcza kary śmierci dla Devinderpala Singha (P7_TA-PROV(2011)0342).

5.1.2. AFGANISTAN Na konferencji w Bonn dotyczącej Afganistanu⁴⁵ w grudniu 2011 roku potwierdzono długoterminowe zobowiązanie międzynarodowe wobec Afganistanu po zakończeniu okresu przejściowego w 2014 roku. W tym kontekście UE zobowiązała się kontynuować działania, zarówno jako partner ds. bezpieczeństwa, jak i partner ds. rozwoju w Afganistanie po okresie przejściowym i ogłosiła rozpoczęcie z Afganistanem negocjacji dotyczących umowy o współpracy na rzecz partnerstwa i rozwoju. Pełniący podwójną funkcję szef delegatury / SPUE Vygaudas Usackas nadal odgrywał istotną rolę w zwiększaniu obecności UE w terenie, co zostało przewidziane w planie działania UE dotyczącym Afganistanu i Pakistanu.

W 2011 roku misja **EUPOL Afghanistan** umocniła swoje działania w dziedzinie policji cywilnej skupione wokół trzech filarów programowych: reformy instytucjonalnej Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, profesjonalizacji afgańskiej policji krajowej (ANP) i połączenia policji z sektorem wymiaru sprawiedliwości.

Choć istotne wyzwania wciąż są obecne, uznano potrzebę stopniowego przechodzenia od tłumienia rewolty do cywilnych, opartych na praworządności zdolności policyjnych. Zwiększony nacisk na szkolenie przywódców policji afgańskiej i stworzenie afgańskich zdolności szkoleniowych w ramach Szkoły Policyjnej w Kabulu przyniósł sukcesy; do chwili obecnej zorganizowano kursy przeznaczone w sumie dla 1600 wyższych stopniem oficerów afgańskiej policji.

W 2011 roku na konferencji w Bonn wysoka przedstawiciel w imieniu UE oświadczyła, że UE zdecydowana jest przedłużyć mandat misji do 2014 roku; parametry tego przedłużenia mają zostać ustalone w 2012 roku.

⁴⁵ Parlament Europejski przyjął rezolucję z dnia 16 grudnia 2010 r. w sprawie nowej strategii dla Afganistanu (P7_TA-PROV(2010)0490).

5.1.3 PAKISTAN UE i Pakistan⁴⁶ wynegocjowały i uzgodniły 5-letni plan zaangażowania oparty na zasadach wzajemnego poszanowania, zaufania i interesu oraz mający na celu zbudowanie partnerstwa strategicznego. Plan zaangażowania, który został uzgodniony przy okazji dialogu politycznego na szczycie dyrektorów politycznych w listopadzie 2011 roku, stanowi szerokie ramy polityczne, w ramach których będzie rozszerzany dialog polityczny i dotyczący polityki UE i Pakistanu⁴⁷. UE ponownie szybko zareagowała, udzielając pomocy humanitarnej, na powodzie, które dewastowały Pakistan w 2011 roku drugi rok z kolei, i w wyniku których ucierpiało 6 milionów ludzi. Ogólna kwota pomocy UE i państw członkowskich wyniosła niemal 146 mln EUR. Dalej odnotowywano postępy w pozyskiwaniu w imieniu Pakistanu unijnych koncesji handlowych w WTO, aby wspomóc odbudowę gospodarczą w związku z powodzią. Po konkluzjach Rady do Spraw Zagranicznych z lipca 2011 r. w sprawie Pakistanu, w których podkreślono znaczenie współpracy w zakresie bezpieczeństwa i zwalczania terroryzmu, rozpoczęto przygotowania do regularnego dialogu UE–Pakistan na temat przeciwdziałania terroryzmowi i dalszych działań w tym obszarze.

5.1.4. SRI LANKA UE dążyła do opracowania polityki stopniowego ponownego zaangażowania wraz ze Sri Lanką w sektorach będących przedmiotem obopólnego zainteresowania, takich jak lotnictwo cywilne, turystyka i środowisko, jak również do działania na rzecz wznowienia w przyszłości regularnego dialogu w ramach wspólnej komisji. UE nadal uważnie śledziła sytuację w dziedzinie praw człowieka i odbudowę pokonfliktową. W następstwie przyjęcia sprawozdania panelu ekspertów ONZ w sprawie rzekomych naruszeń międzynarodowych praw człowieka i prawa humanitarnego w trakcie konfliktu wojkowego oraz sprawozdania dotyczącego wdrożonych doświadczeń i wniosków oraz komisji pojednania w Sri Lance⁴⁸, UE zachęcała władze do podjęcia koniecznych kroków, aby propagować rzeczywiste pojednanie, rozwiązać kwestię odpowiedzialności i zaangażować się wraz z Organizacją Narodów Zjednoczonych w działania w tym zakresie.

⁴⁶ Parlament Europejski przyjął rezolucję z dnia 15 grudnia 2011 r. w sprawie sytuacji kobiet w Afganistanie i Pakistanie (P7_TA-PROV(2011)0591). Parlament Europejski przyjął rezolucję z dnia 10 marca 2011 r. w sprawie Pakistanu, w szczególności zabójstwa Szahbaza Bhattiego (P7_TA(2011)0098) i rezolucję z dnia 20 stycznia 2011 r. w sprawie zabójstwa gubernatora Salmana Taseera (P7_TA(2011)0026).

⁴⁷ Dialog będzie prowadzony w następujących dziedzinach: bezpieczeństwo, demokracja, sprawowanie rządów, prawa człowieka i rozwój społeczno-gospodarczy, handel i inwestycje; energia; współpraca sektorowa w wielu dziedzinach, w tym migracji, współpracy kulturalnej, edukacji zawodowej, rolnictwa, zarządzania wodą, zdrowia i badań.

⁴⁸ Parlament Europejski przyjął rezolucję z dnia 12 maja 2011 r. w sprawie sytuacji w Sri Lance (P7_TA-PROV(2011)0242).

5.1.5. BANGLADESZ W Bangladeszu kluczowymi priorytetami UE nadal było wspieranie instytucji demokratycznych, łagodzenie ubóstwa oraz walka ze zmianą klimatu przy pomocy unijnych programów współpracy rozwojowej, dialogu politycznego, w tym na najwyższym szczeblu, jak również dążenie do osiągnięcia ambitnych wyników w negocjacjach dotyczących zmiany klimatu.

5.2. AZJA POŁUDNIOWO-WSCHODNIA

5.2.1. ASEAN UE kontynuowała dialog polityczny z ASEAN-em, w szczególności podczas posiedzenia urzędników wyższych rangą w Warszawie w październiku 2011 roku, na którym skupiono się na przygotowaniach do nadchodzącego posiedzenia ministerialnego UE–ASEAN w Brunei (kwiecień 2012 r.); na posiedzeniu tym ministrowie powinni potwierdzić strategiczne znaczenie stosunków UE–ASEAN i przedstawić je w nowym wspólnym planie działania. Strony sygnatariusze nadal osiągały postępy w ratyfikowaniu trzeciego protokołu do Traktatu o przyjaźni i współpracy w Azji Południowo-Wschodniej; zakończenie tego procesu (najprawdopodobniej do lipca 2012 r.) umożliwi UE przystąpienie do tego traktatu.

UE poczyniła również znaczne postępy w negocjowaniu umowy o partnerstwie i współpracy z kilkoma państwami ASEAN, w szczególności z **Malezją i Singapurem**. Umowy o partnerstwie i współpracy z **Wietnamem i Filipinami** zostały już parafowane. Podtrzymując strategiczny cel polegający na zawarciu międzyregionalnej umowy o wolnym handlu, UE nadal dążyła do podpisania dwustronnych umów o wolnym handlu z państwami członkowskimi ASEAN i osiągnęła znaczne postępy w negocjacjach z Malezją i Singapurem oraz była gotowa na otwarcie negocjacji z Wietnamem.

5.2.2. BIRMA / MJANMA Zaangażowanie UE w Birmie / Mjanmie w widoczny sposób zwiększyło się w ciągu roku w odpowiedzi na zmiany – po rozpoczęciu działania nowego rządu – zmierzające w kierunku umocnienia demokracji w tym kraju. UE wysłała sygnał w kwietniu 2011 roku, kiedy przedłużała decyzję Rady w sprawie nałożenia środków ograniczających, że może zareagować na pozytywne kroki rządu, zawieszając środki polegające na zakazie podróżowania i zamrożeniu aktywów niektórych członków rządu niepowiązanych z wojskowymi, w tym ministra spraw zagranicznych. Wizyty, które w ciągu roku złożyli specjalny wysłannik Piero Fassino oraz radca Robert Cooper, pomogły lepiej informować o oczekiwaniach UE i woli zaangażowania się we współpracę z nowym rządem, gdy rozpocznie on reformy. Jednak pozostaje wciąż wiele wyzwań, w tym znaczna liczba więźniów politycznych nadal przebywających w więzieniach, doniesienia o poważnych naruszeniach praw człowieka w stanie Kaczin i toczące się obecnie walki etniczne między siłami rządowymi a uzbrojonymi przedstawicielami grup etnicznych.

5.3. AZJA WSCHODNIA

5.3.1. CHINY Drugi dialog strategiczny UE–Chiny, prowadzony między wysoką przedstawiciel a radcą państwowym Dai Bingguo, odbył się w Budapeszcie/Gödöllő w maju 2011 roku. Posiedzenie potwierdziło solidne podstawy filaru politycznego partnerstwa strategicznego UE–Chiny i umożliwiło obu stronom wszechstronną wymianę poglądów w sprawie najważniejszych kwestii międzynarodowych, takich jak Iran, Egipt, Libia, Tunezja, prawa człowieka⁴⁹, misja EUNAVFOR ATALANTA, jak również konkretnych projektów, które należy rozwijać, takich jak zielona technologia.

⁴⁹ Parlament Europejski przyjął rezolucję z dnia 7 kwietnia 2011 r. w sprawie Aia Weiweia (P7_TA-PROV(2011)0157) i rezolucję z dnia 10 marca 2011 r. w sprawie sytuacji i dziedzictwa kulturowego w Kaszgarze (P7_TA(2011)0100).

W dniach 15–19 maja przewodniczący Van Rompuy złożył wizytę w Chinach na zaproszenie prezydenta Hu Jintao. Wizyta była odzwierciedleniem znaczenia, jakie UE i Chiny przywiązują do partnerstwa strategicznego, od jego zapoczątkowania w 2003 roku. Przewodniczący Van Rompuy spotkał się z prezydentem Chin Hu Jintao; zgodzili się co do tego, jak ważna jest ścisła współpraca, by sprostać globalnym wyzwaniom, takim jak globalny ład i stabilność finansowa. W związku z tym obie strony podkreśliły ogromną wartość G20 i jej rolę w gwarantowaniu współpracy gospodarczej i finansowej na poziomie światowym. Uzgodnili również, że na następnym szczycie do architektury stosunków UE–Chiny należy dobudować nowy, trzeci filar, mający na celu wzmocnienie kontaktów międzyludzkich⁵⁰.

Wysoka przedstawiciel złożyła wizytę w Chinach w październiku 2011 roku. Spotkała się z Dai Bingguo, ministrem spraw zagranicznych Yang Jiechi i ministrem obrony Liang Guanglie oraz omówiła między innymi wyzwania międzynarodowe (Afryka Północna, Bliski Wschód, Azja Pacyficzna), kryzys gospodarczy, stosunki dwustronne i prawa człowieka.

Rok 2011 został określony Rokiem Młodzieży UE–Chiny. Podczas gdy stworzyło to wiele możliwości do wzmocnienia naszych stosunków przez położenie nacisku na imprezy i wymianę młodzieży, uwypukliło również znaczenie, jakie dla zwiększania wzajemnego zrozumienia ma skupianie się na kontaktach międzyludzkich.

⁵⁰ 14. szczyt UE–Chiny, początkowo planowany na 25 października w Tiencin, został odłożony z powodu nieoczekiwanych posiedzeń Rady Europejskiej oraz szefów państw i rządów państw strefy euro. W końcu odbył się w Pekinie 14 lutego 2012 r.

5.3.2. JAPONIA 20. szczyt UE–Japonia odbył się w maju 2011 roku w cieniu potrójnej katastrofy (trzęsienie ziemi, tsunami, wypadek jądrowy), do której doszło w Japonii 11 marca⁵¹. Również w marcu UE uruchomiła swój system reagowania kryzysowego, by pomóc zaradzić humanitarnym konsekwencjom katastrofy. UE i Japonia potwierdziły, że pragną umocnić wszystkie aspekty stosunków dwustronnych i rozpoczęły proces prowadzący do zawarcia dwóch równoległych dopełniających się umów: wszechstronnej umowy obejmującej współpracę polityczną, globalną i sektorową oraz ambitnej umowy o wolnym handlu⁵². Podczas szczytu przedstawiono zasady konkretnej współpracy w dziedzinie bezpieczeństwa jądrowego, energii i zarządzania katastrofami. Umożliwił on głęboką wymianę z Japonią poglądów dotyczących gospodarki światowej, zmiany klimatu i energii, jak również kwestii regionalnych, takich jak zmiany na Bliskim Wschodzie i w Afryce Północnej. UE wezwała do zacieśnienia partnerstwa w zakresie zarządzania kryzysowego, lotnictwa i nawigacji satelitarnej. W 2011 roku kontynuowano współpracę w zakresie bezpieczeństwa na morzu i zwalczania piractwa wzdłuż wybrzeży Somalii i w Zatoce Adeńskiej. Japonia dokonała wkładu na rzecz unijnego mechanizmu PEGASE wspierającego palestyńskie wysiłki państwowotwórcze.

Wysoka przedstawiciel złożyła wizytę w Japonii w listopadzie 2011 roku. Omówiła stosunki dwustronne i wyzwania międzynarodowe w dziedzinie pokoju i bezpieczeństwa oraz złożyła wizytę w prefekturze Miyagi, aby dać wyraz solidarności UE w stosunku do osób wywodzących się z jednego z obszarów, które najbardziej ucierpiały w wyniku trzęsienia ziemi i tsunami, jak również by dać wyraz głębokiego przekonania o powodzeniu wysiłków na rzecz odbudowy.

⁵¹ Parlament Europejski przyjął rezolucję z dnia 24 marca 2011 r. w sprawie sytuacji w Japonii, zwłaszcza stanu alarmowego w elektrowniach atomowych (P7_TA-PROV(2011)0118).

⁵² Parlament Europejski przyjął rezolucję z dnia 11 maja 2011 r. w sprawie stosunków handlowych EU – Japonia (P7_TA-PROV(2011)0225).

5.3.3. REPUBLIKA KOREI UE i Republika Korei starały się poszerzyć i pogłębić wszystkie aspekty wzajemnych stosunków, zgodnie z podjętą w trakcie ostatniego szczytu w październiku 2010 roku decyzją w sprawie ustanowienia partnerstwa strategicznego. W trakcie pierwszego dialogu politycznego wysokiego szczebla (dyrektorzy polityczni), który odbył się w listopadzie 2011 roku obie strony zintensyfikowały dialog polityczny i określiły dziedziny bliższej współpracy w zakresie polityki zagranicznej i kwestii bezpieczeństwa; obejmowały one walkę z piractwem, proces transformacji w Libii, propagowanie praw człowieka i współpracę na rzecz rozwoju. Umocniono również współpracę w zakresie zmiany klimatu, zielonego wzrostu, edukacji i innowacji. Wzmocniono podstawy instytucjonalne nowego partnerstwa dzięki tymczasowemu stosowaniu od 1 lipca umowy o wolnym handlu oraz osiągnięciu postępów w ratyfikacji nowej wersji umowy ramowej⁵³, która została podpisana w maju 2010 roku.

5.3.4. KOREAŃSKA REPUBLIKA LUDOWO-DEMOKRATYCZNA UE nadal była politycznie i decydująco zaangażowana w sprawy Koreańskiej Republiki Ludowo-Demokratycznej (KRLD), wspierała również wysiłki międzynarodowe na rzecz pokoju i stabilności na wolnym od broni jądrowej Półwyspie Koreańskim. UE nadal poważnie zaniepokojona była zewnętrznymi działaniami proliferacyjnymi KRLD. Zwiększyła zatem sankcje wobec KRLD związane z bronią masowego rażenia (BMR), nakładając w grudniu 2011 roku środki ograniczające na kolejne osoby i podmioty. UE zintensyfikowała konsultacje z partnerami międzynarodowymi w szerzej rozumianej kwestii stabilności na Półwyspie Koreańskim. W związku ze śmiercią Kim Dzong Ila w grudniu 2011 roku wysoka przedstawiciel wydała oświadczenie, w którym zachęca nowe władze do działań na rzecz ulepszenia sytuacji w tym kraju oraz wyraża gotowość UE do współpracy z partnerami międzynarodowymi oraz z KRLD, aby osiągnąć ten cel.

⁵³ Parlament Europejski przyjął rezolucję legislacyjną z dnia 17 lutego 2011 r. w sprawie projektu decyzji Rady w sprawie zawarcia Umowy o wolnym handlu między Unią Europejską i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a Republiką Korei, z drugiej strony (P7_TA(2011)0063).

5.3.5. MONGOLIA W 2011 roku UE i Mongolia skorzystały z 20. rocznicy nawiązania stosunków dyplomatycznych, by jeszcze bardziej pogłębić współpracę. Chociaż umowa o partnerstwie i współpracy, zainicjowana w grudniu 2010 roku, nie została jeszcze podpisana, obie strony nadal intensyfikowały współpracę w takich dziedzinach jak budowa potencjału sektora publicznego, sprawowanie rządów i praworządność, przyjmowanie unijnych norm i standardów, kształcenie i szkolenie zawodowe oraz rozwój małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP). UE wyraziła również głębokie zainteresowanie wspomaganiem Mongolii w kwestiach związanych ze sprawowaniem rządów z uwagi na szybko rozwijający się sektor górnictwa.

5.4. PACYFIK

5.4.1. AUSTRALIA i NOWA ZELANDIA W 2011 roku podjęto istotne kroki, aby rozwinąć jeszcze silniejsze i przyszłościowe stosunki z Australią i Nową Zelandią. Przewodniczący José Barroso złożył wizytę w obu tych państwach we wrześniu 2011 roku. Przebywając w Nowej Zelandii, uczestniczył również w Forum Wysp Pacyfiku.

Pod koniec października 2011 roku wysoka przedstawiciel odwiedziła Australię. Uczestniczyła m.in. jako gość specjalny w posiedzeniu szefów rządów Wspólnoty Narodów w Perth w Australii; przy tej okazji uczestniczyła w licznych posiedzeniach dwustronnych, w tym w ministerialnych konsultacjach z ministrem spraw zagranicznych Nowej Zelandii. Przy tej okazji uzgodniono, że podjęte zostaną działania prowadzące do przygotowania mandatu negocjacyjnego w zakresie umowy ramowej, która ma służyć pogłębieniu statusu stosunków dwustronnych. W dniu 31 października w Canberze rozpoczęły się negocjacje umowy ramowej, która będzie podstawą do rozszerzenia praktycznej współpracy i wspólnych działań w takich dziedzinach jak sprawy zagraniczne i bezpieczeństwo, pomoc rozwojowa, badania i innowacje, edukacja i zmiana klimatu. Uzgodniono również, by rozpocząć negocjowanie umowy w sprawie zarządzania kryzysowego.

5.4.2. FIDŻI UE nadal ściśle monitorowała sytuację polityczną w Fidżi i postanowiła zmienić i rozszerzyć tzw. właściwe środki (zgodnie z art. 96 umowy z Kotonu i art. 37 instrumentu finansowania współpracy na rzecz rozwoju) w związku z brakiem postępów w takich dziedzinach jak poszanowanie zasad demokratycznych, praworządność i prawa człowieka oraz podstawowe wolności (zobowiązania uzgodnione z Fidżi w 2007 roku). Podczas gdy współpraca na rzecz rozwoju z Fidżi pozostaje zawieszona z niewieloma wyjątkami, decyzja Rady umożliwiła ponowne udzielanie ukierunkowanego wsparcia poza kanałami rządowymi szczególnie zagrożonym społecznościom.

6. AFRYKA

W 2011 roku powstało nowe państwo, **Sudan Południowy**, demokracja skonsolidowała się w kilku państwach dzięki wiarygodnym wyborom oraz skutecznej reakcji afrykańskiej i międzynarodowej na kryzys powybiorczy w Wybrzeżu Kości Słoniowej. Jednak postępy były nierówne, a wielkie wyzwania pozostały. W tym celu UE rozpoczęła kilka inicjatyw, aby zwiększyć spójność i skuteczność wieloaspektowego zaangażowania UE w regionie Sahelu, w Sudanie i w Sudanie Południowym, a zwłaszcza w Rogu Afryki.

W 2011 roku UE nadal była zaangażowana we wzmacnianie partnerstwa z Afryką oraz roli **Unii Afrykańskiej (UA)** w propagowaniu pokoju i dobrobytu na tym kontynencie. Koordynacja w trakcie kryzysu w Libii, współpraca z UA w grupie kairskiej i w grupie kontaktowej ds. Libii pokazały wartość dodaną naszego dialogu politycznego. Czwarte wspólne posiedzenie konsultacyjne KPiB UE i KPiB UA w Addis Abebie w maju 2011 roku było również pozytywnym krokiem w kierunku wzmacniania naszej współpracy w zakresie pokoju i bezpieczeństwa. Ramy wspólnej strategii Afryka–UE nadal stanowiły wytyczne naszej współpracy, w szczególności jeśli chodzi o realizację drugiego planu działania (2011–2013) przyjętego na ostatnim szczycie (listopad 2010 r.).

Jeśli chodzi o kwestie pokoju i bezpieczeństwa, dzięki przyjęciu planu działania na lata 2011–2014 wprowadzano w życie afrykańską architekturę pokoju i bezpieczeństwa (APSA). Zapoczątkowano nowy cykl ćwiczeń mający na celu ocenę potencjału UE i regionalnych wspólnot gospodarczych w zakresie prowadzenia operacji pokojowych. Jeśli chodzi o rządy demokratyczne i prawa człowieka, UE i UA powołały dwie grupy robocze, aby zintensyfikować dialog w kwestiach związanych z zarządzaniem zasobami naturalnymi (w tym w sytuacjach konfliktowych i pokonfliktowych) i z wolnością słowa (w tym z mediami jako środkiem do propagowania zmian demokratycznych). Wysiłki UE ukierunkowane na skoordynowanie jej stanowiska z UA na forach międzynarodowych zostały uwypuklone przez wspólne oświadczenie z okazji Międzynarodowego Dnia Walki z Wykorzystaniem Dzieci jako Żołnierzy, wydane 12 lutego. 1 listopada 2011 r. Gary Quince mianowany został specjalnym przedstawicielem UE (SPUE) przy Unii Afrykańskiej.

Wspierając sprawowanie rządów, UE розміściła **sześć misji obserwacji wyborów** w Afryce Subsaharyjskiej (Niger, Uganda, Nigeria, Zambia, Czad i Demokratyczna Republika Konga) i cztery misje ekspertów (Benin, Liberia, Wybrzeże Kości Słoniowej i Republika Środkowoafrykańska). UE będzie aktywnie dążyła do wdrażania zaleceń misji obserwacji wyborów, prowadząc dialog z odpowiednimi rządami.

6.1. AFRYKA ZACHODNIA

6.1.1. SAHEL W marcu 2011 roku Radzie do Spraw Zagranicznych przedstawiona została unijna strategia bezpieczeństwa i rozwoju Sahelu, jednego z najbiedniejszych regionów świata. Przed regionem Sahelu stoją liczne i powiązane ze sobą wyzwania: skrajne ubóstwo, skutki zmiany klimatu, częste kryzysy żywnościowe, szybki wzrost liczby ludności, niestabilne rządy, korupcja, nierozwiązane konflikty wewnętrzne, ryzyko brutalnego ekstremizmu i radykalizacji, nielegalny handel oraz zagrożenie bezpieczeństwa związane z terroryzmem. W niewielu regionach wzajemna zależność bezpieczeństwa i rozwoju jest tak oczywista.

W fazie początkowej w strategii położono przede wszystkim nacisk na Mali, Mauretanię i Niger, skupiając się na czterech następujących wątkach: (i) rozwój, dobre rządy i rozwiązywanie konfliktów wewnętrznych; (ii) kwestie polityczne i dyplomatyczne; (iii) bezpieczeństwo i praworządność; (iv) przeciwdziałanie brutalnemu ekstremizmowi. Wykorzystując obecne działania prowadzone w skali krajowej, dwustronnej i wielostronnej, UE ściśle współpracowała z państwami tego regionu, ze społeczeństwem obywatelskim oraz z organami regionalnymi i międzynarodowymi, aby zwalczać podstawowe przyczyny ubóstwa. UE oferuje wsparcie w dziedzinach rozwoju gospodarczego, dobrych rządów oraz ułatwienia ludności lokalnej dostępu do kluczowej infrastruktury i podstawowych usług. Manuel Lopez Blanco został mianowany starszym koordynatorem w regionie Sahelu, a Rada potwierdziła, że zaangażowana jest w sprostanie wyzwaniom związanym z bezpieczeństwem w tym regionie, m.in. przez zaangażowanie w ramach WPBiO z myślą o wzmocnieniu regionalnych zdolności w zakresie bezpieczeństwa.

6.1.2. WYBRZEŻE KOŚCI SŁONIOWEJ Jeśli chodzi o Wybrzeże Kości Słoniowej⁵⁴, UE zdecydowanie opowiedziała się za legalnie wybranym prezydentem Alassanem Ouattarą, podejmując działania dyplomatyczne i przyjmując unijne autonomiczne środki ograniczające, uzupełniające środki ONZ, skierowane przeciw zwolennikom nielegalnego reżimu Laurenta Gbagbo. Po upadku tego reżimu w kwietniu 2011 roku UE podjęła natychmiastowe kroki, aby ułatwiać stabilizację pokryzysową. Środki ograniczające były stopniowo znoszone, ponownie zapoczątkowano też współpracę na rzecz rozwoju. W dniu 23 listopada prezydent Ouattara złożył oficjalną wizytę w Brukseli, gdzie spotkał się z przewodniczącym Van Rompuyem i z przewodniczącym Barroso. Wizyta stworzyła okazję do potwierdzenia wsparcia UE na rzecz powrotu w Wybrzeżu Kości Słoniowej do demokracji oraz do zachęcenia prezydenta tego kraju, by zagwarantował bezstronny wymiar sprawiedliwości, pojednanie i reformę sektora bezpieczeństwa, co stanowi wstępny warunek trwałego pokoju i stabilności.

⁵⁴ Parlament Europejski przyjął w rezolucję z dnia 7 kwietnia 2011 r. w sprawie sytuacji w Wybrzeżu Kości Słoniowej (P7_TA-PROV(2011)0152).

6.1.3. NIGERIA Nigeria kontynuowała umacnianie demokracji dzięki wyborom prezydenckim w kwietniu 2011 roku, które zostały ocenione jako najbardziej sprawiedliwe od powrotu tego kraju na ścieżkę demokracji i były monitorowane przez unijną misję obserwacji wyborów. Jednak także w tym samym roku odrodził się jako poważny problem w zakresie bezpieczeństwa brutalny i ekstremistyczny ruch Boko Haram, przeprowadzając serię – potępionych przez WP – ataków terrorystycznych na władze państwowe, chrześcijan i umiarkowanych muzułmanów.

6.1.4. NIGER W Nigrze w czerwcu 2011 roku, po wzorcowych przemianach demokratycznych, zakończono konsultacje w ramach art. 96 umowy z Kotonu i w pełni wznowiono unijną współpracę na rzecz rozwoju.

6.1.5. REPUBLIKA GWINEI Jeśli chodzi o Republikę Gwinei, w związku z postępami na drodze przekształceń demokratycznych, w szczególności dzięki przeprowadzeniu demokratycznych wyborów prezydenckich w 2010 roku, UE złagodziła warunki wznowienia współpracy i zniosła sankcje przeciw wszystkim osobom z wyjątkiem pięciu, które zostały uznane za odpowiedzialne za brutalne wydarzenia z września 2009 roku.

6.2. AFRYKA WSCHODNIA

6.2.1. RÓG AFRYKI W listopadzie 2011 r. UE przyjęła ramy strategiczne, podkreślając, jak duże znaczenie przywiązuje do stosunków z Rogiem Afryki, oraz jak duże jest jej zaangażowanie polityczne, w zakresie bezpieczeństwa, rozwoju i kwestii humanitarnych⁵⁵; UE chce również kontynuować działania wysokiej przedstawiciel z 2010 roku, w szczególności te dotyczące piractwa.

⁵⁵ Parlament Europejski przyjął w rezolucję z dnia 15 września 2011 r. w sprawie klęski głodu w Afryce Wschodniej (P7_TA-PROV(2011)0389).

Stabilność w Rogu Afryki leży w strategicznym interesie UE. Niekontrolowany, lekceważony politycznie i marginalizowany gospodarczo Róg Afryki wywiera wpływ nie tylko na państwa tego regionu, ale również na stabilność i bezpieczeństwo UE. W ramach strategicznych uznano zatem potrzebę przeanalizowania powiązań między brakiem bezpieczeństwa, ubóstwem i sprawowaniem rządów oraz przedstawiono całościowe podejście, obejmujące wieloaspektowe zaangażowanie UE w tym regionie.

Pięć nadrzędnych celów tych ram to: przyczynić się do pokoju i bezpieczeństwa – działania UE w Somalii, Sudanie i Sudanie Południowym leżą u podstaw tych wysiłków – ale również zapobiegać dalszym konfliktom w tym regionie; minimalizować skutki braku bezpieczeństwa w tym regionie, takie jak piractwo i terroryzm; wspomóc budowanie demokratycznych i wiarygodnych struktur państwowych; wspierać rozwój i wzrost gospodarczy; oraz pobudzać współpracę regionalną, w szczególności za pośrednictwem Międzyrządowego Organu na rzecz Rozwoju, do którego należy osiem państw z regionu Rogu Afryki (Dżibuti, Erytrea, Etiopia, Kenia, Somalia, Sudan, Sudan Południowy i Uganda). UE wykorzysta wszystkie pozostające w jej dyspozycji instrumenty, aby zrealizować to wszechstronne podejście i wywrzeć maksymalny wpływ. Aby wspomóc to przedsięwzięcie UE mianowała w grudniu 2011 roku pierwszego w historii SPUE w Rogu Afryki, Alexandra Rondosa, który początkowo ma skupić się na Somalii, regionalnych wymiarach konfliktu i piractwie.

Pod koniec 2011 roku wśród państw członkowskich rozpoczęły się dyskusje o przedłużeniu mandatu operacji **EUNAVFOR Atalanta** mającej na celu **powstrzymanie piractwa** do grudnia 2014 roku. Operacja umożliwiła bezpieczne dostarczanie pomocy żywnościowej przez statki Światowego Programu Żywnościowego, zapewniając eskortę ponad 120 statkom handlowym przybywającym do Mogadiszu w Somalii. Podobna liczba szczególnie narażonych statków była chroniona podczas dostarczania zapasów operacji Unii Afrykańskiej na rzecz wsparcia pokoju – AMISOM.

Podczas gdy ogólny poziom działalności pirackiej w tym regionie nadal jest wysoki, wywierając rzeczywisty wpływ na handel międzynarodowy, operacja EUNAVFOR mająca na celu powstrzymanie piractwa odniosła sukces, zmniejszając liczbę aktów piractwa popełnianych wzdłuż wybrzeży Somalii. W 2011 roku liczba porwanych statków i skutecznych ataków zmniejszyła się, co częściowo można przypisać skuteczniejszej taktyce EUNAVFOR, która w 2011 roku w sumie 75 razy zakłóciła działania pirackie.

Na podstawie umów o przekazywaniu z Seszelami i z Kenią od rozpoczęcia operacji 22 osoby podejrzane o piractwo przekazano w celu osądzenia na Seszele, a 79 – do Kenii. Równocześnie UE współpracowała z Biurem Organizacji Narodów Zjednoczonych ds. Narkotyków i Przestępczości (UNODC), aby zapewnić wsparcie systemowi sądownictwa na Seszelach w ramach instrumentu na rzecz stabilności. Zawarła również umowę o przekazywaniu z Mauritusem i rozpoczęła negocjacje z Tanzanią dotyczące podobnej umowy.

W ramach wszechstronnego podejścia do walki z piractwem Rada postanowiła w grudniu 2011 roku rozpocząć misję w ramach WPBiO, aby zbudować zdolności morskie w regionie (EUCAP Nestor). Misja wzmocni zdolności morskie w pięciu krajach tego regionu i wesprze praworządną reakcję na piractwo w Somalii.

W lipcu 2011 roku Rada uzgodniła przedłużenie i zmianę zakresu mandatu misji szkoleniowej UE (EUTM Somalia), która wspiera szkolenie somalijskich sił bezpieczeństwa w Ugandzie. Misja wojskowa UE nadal była prowadzona w ścisłej koordynacji z partnerami, w tym z przejściowym rządem federalnym (Somalia), Ugandą, UA, ONZ i USA. Misja EUTM jest istotnym elementem wszechstronnego zaangażowania UE na rzecz wspierania Somalii.

W trakcie drugiego mandatu EUTM skupi się na rozwoju zdolności samodzielnego szkolenia w zakresie dowodzenia i kontroli, zapewniając szkolenia młodszy oficerom, podoficerom, specjalistom i szkoleniowcom. Nowy mandat będzie obejmował dwa okresy szkoleniowe po sześć miesięcy; oczekuje się, że zostanie zakończony pod koniec 2012 roku. Równocześnie ESDZ monitorowała reintegrację i zatrudnienie żołnierzy przeszkolonych w trakcie pierwszego mandatu – wyniki były w pełni zadowalające. Żołnierze ci przyczynili się do poszerzenia obszaru pozostającego pod kontrolą przejściowego rządu federalnego i AMISOM w Mogadiszu. UE wciąż zapewniała pomoc finansową AMISOM.

W grudniu 2011 roku Rada uzgodniła, że przyspieszy planowanie uruchomienia centrum operacyjnego dla operacji prowadzonych w Rogu Afryki.

6.2.2. SUDAN / SUDAN POŁUDNIOWY Niepodległość Sudanu Południowego⁵⁶ w lipcu 2011 roku była kamieniem milowym na drodze do realizacji sudańskiego całłościowego porozumienia pokojowego. UE otworzyła nową delegaturę UE w Dżubie oraz zaczęła stosować kompleksowe podejście – zarówno wobec Sudanu, jak i Sudanu Południowego. Jednak mimo optymistycznej ceremonii z okazji dnia niepodległości, w której uczestniczyła wysoka przedstawiciel, w drugiej połowie roku nastąpiło niepokojące pogorszenie stosunków między oboma krajami. UE nadal jest zaniepokojona brakiem postępów w rozwiązywaniu nierozstrzygniętych kwestii dotyczących całłościowego porozumienia pokojowego i okresu po secesji między Sudanem a Sudanem Południowym. UE wciąż szczególnie skupiała się na sytuacji w zakresie bezpieczeństwa i rozwiązywaniu kryzysów humanitarnych w prowincji Nilu Błękitnego, w Kordofanie Południowym⁵⁷ i w Abyei.

⁵⁶ Parlament Europejski przyjął rezolucję z dnia 9 czerwca 2011 r. w sprawie sytuacji w Sudanie i Sudanie Południowym po referendum z 2011 r. (P7_TA-PROV(2011)0267).

⁵⁷ Parlament Europejski przyjął rezolucję z dnia 15 września 2011 r. w sprawie Sudanu: sytuacja w Kordofanie Południowym i wybuch walk w prowincji Nilu Błękitnego (P7_TA-PROV(2011)0393).

SPUE w Sudanie, Rosalind Marsden, wraz z innymi partnerami międzynarodowymi była aktywnie zaangażowana we wspieranie procesu realizacji całościowego porozumienia pokojowego, w tym w zorganizowanie pokojowego referendum dotyczącego samostanowienia ludności Sudanu Południowego. Działała również na rzecz rozwiązywania konfliktów w Darfurze, w Kordofanie Południowym i w prowincji Nilu Błękitnego.

Chcąc zapobiec dalszemu zaostrzaniu konfliktu dotyczącego Nilu, UE zachęcała państwa leżące w **dorzeczu Nilu** do kontynuowania współpracy, aby zarządzać zasobami wodnymi Nilu w sposób zrównoważony i korzystny dla wszystkich stron.

6.2.3. MADAGASKAR Madagaskar⁵⁸ nadal był państwem „art. 96 umowy z Kotonu”. Jednak dzięki pozytywnym wydarzeniom politycznym (harmonogram podpisany w ramach mediacji Południowoafrykańskiej Wspólnoty Rozwoju (SADC)) odpowiednie obowiązujące środki zostały zmienione w grudniu 2011 roku, umożliwiając UE warunkowe wspieranie trwającego procesu przemian.

6.3. AFRYKA ŚRODKOWA

6.3.1. DEMOKRATYCZNA REPUBLIKA KONGA (DRK) W regionie **Wielkich Jezior** istotnym wydarzeniem w 2011 roku była organizacja wyborów prezydenckich i legislacyjnych. W listopadzie i grudniu 2011 roku wysoka przedstawiciel wydała cztery oświadczenia, wyrażając poważne obawy w związku z tym procesem, potępiając nieprawidłowości, przemoc i naruszenia praw człowieka⁵⁹. UE zdecydowanie skrytykowała poważne niedociągnięcia, brak przejrzystości w liczeniu głosów i publikację wyników, która miała wpływ na zaufanie do procesu wyborczego. W październiku 2011 roku Koen Vervaeke został mianowany przez wysoką przedstawiciel starszym koordynatorem w regionie Wielkich Jezior.

⁵⁸ Parlament Europejski przyjął rezolucję z dnia 9 czerwca 2011 r. w sprawie sytuacji na Madagaskarze (P7_TA-PROV(2011)0270).

⁵⁹ Parlament Europejski przyjął rezolucję z dnia 7 lipca 2011 r. w sprawie Demokratycznej Republiki Konga i masowych gwałtów w prowincji Południowego Kiwu (P7_TA-PROV(2011)0340).

W Demokratycznej Republice Konga prowadzone są obecnie dwie misje WPBiO dotyczące reformy sektora bezpieczeństwa: EUSEC RD Congo i EUPOL RD Congo.

W 2010 roku mandat EUSEC RD Congo został przedłużony do września 2012 roku. Misja wspomaga władze Konga w reformie bezpieczeństwa na szczeblu strategicznym, w administracji i zarządzaniu zasobami ludzkimi, w edukacji wojskowej, logistyce, prawach człowieka i współpracy cywilno-wojskowej. EUSEC służy doradztwem wojskowym bezpośrednio władzom Konga i przyczynia się do realizacji tych celów, prowadząc projekty w terenie.

W 2011 roku EUSEC pomógł władzom Konga w dystrybucji wojskowych dowodów tożsamości w całym kraju i nadal wspiera zarządzanie zasobami ludzkimi oraz kwestie administracyjne i finansowe. Jednym z najważniejszych zadań władz Konga w nadchodzącym okresie jest wykonanie przepisu prawnego dotyczącego organizacji armii kongijskiej z sierpnia 2011 roku. EUSEC bezpośrednio wspomaga ten proces.

W 2011 roku EUPOL RD Congo nadal wspierała reformę sektora bezpieczeństwa w dziedzinie policji oraz jej związek z systemem wymiaru sprawiedliwości, podejmując działania w zakresie monitorowania, mentoringu i doradztwa, wspomagając władze Konga w realizacji policyjnego planu działania i powiązanych z nim ram ustawodawczych. Dokonała wkładu w wysiłki na poziomie lokalnym i międzynarodowym na rzecz zwiększenia zdolności i budowy potencjału krajowych sił policyjnych, jak również usprawniania współdziałania między krajowymi siłami policyjnymi a szerszym systemem wymiaru sprawiedliwości w sprawach karnych. W 2011 roku mandat EUPOL został przedłużony do września 2012 roku.

6.3.2. REPUBLIKA ŚRODKOWOAFRYKAŃSKA Republika Środkowoafrykańska nadal była niestabilna po tym, gdy w wyniku wyborów powszechnych w 2011 roku skurczyła się przestrzeń polityczna. Doprowadziło to do jeszcze większego zaangażowania UE w formie wzmocnionego dialogu politycznego z władzami Republiki Środkowoafrykańskiej. UE nadal skupiała się na kontynuacji pojednania narodowego i wzmocnieniu pokoju w tym kraju, również wspierając prowadzoną przez Wspólnotę Gospodarczą Państw Afryki Środkowej (ECCAS) misję pokojową w Republice Środkowoafrykańskiej (MICOPAX).

6.4. AFRYKA POŁUDNIOWA

6.4.1. REPUBLIKA POŁUDNIOWEJ AFRYKI Czwarty coroczny szczyt Republika Południowej Afryki – Unia Europejska we wrześniu 2011 roku odznaczył się pogłębieniem partnerstwa strategicznego oraz podjęciem skutecznych kroków w zakresie negocjacji handlowych między Południowoafrykańską Wspólnotą Rozwoju (SADC) a UE w celu zawarcia umowy o partnerstwie gospodarczym, jak również w zakresie Zimbabwe i osiągnięcia wspólnego porozumienia w sprawie Libii. Na szczycie podsumowano i zaaprobowano osiągnięte postępy w realizacji partnerstwa za pośrednictwem wspólnego planu działania, jak również dialogów politycznych wysokiego szczebla, które miały miejsce w ciągu roku, w tym trzeciego spotkania z Republiką Południowej Afryki na szczeblu KPiB w Pretorii w czerwcu.

6.4.2. ZIMBABWE Jeśli chodzi o Zimbabwe⁶⁰, UE odegrała wiodącą rolę w znalezieniu wśród członków procesu Kimberley konsensusu w sprawie eksploatacji diamentów z Marange, a w listopadzie 2011 roku zabezpieczyła porozumienie stojące na straży jej zasad i celów. Wysoka przedstawiciel wydała oświadczenie, w którym z aprobatą odniosła się do tego pozytywnego obrotu wydarzeń, nie tylko dla procesu Kimberley, ale również dla narodu Zimbabwe, gdyż dzięki zwiększeniu przejrzystości umożliwi mu on czerpanie korzyści z dochodów uzyskiwanych z eksportu zasobów naturalnych. W kontekście procesu ponownego zaangażowania we współpracę z Zimbabwe, UE usunęła 35 nazwisk z wykazu osób objętych zakazem wydawania wiz i zamrożeniem aktywów w odpowiedzi na znaczne postępy osiągnięte w przezwyciężaniu kryzysu gospodarczego i na lepsze świadczenie usług społecznych. UE wyraziła wolę dokonania przeglądu pozostałych środków w świetle konkretnych postępów w realizacji globalnego porozumienia politycznego i przygotowań do sprawiedliwych wyborów.

6.4.3. ZAMBIA W Zambii wybory prezydenckie i parlamentarne zostały zorganizowane w sposób przejrzysty i wiarygodny, wynikiem czego było pomyślne przekazanie władzy, co posłużyło jako pozytywny przykład dla regionu. UE monitorowała proces wyborczy za pośrednictwem misji obserwacji wyborów.

7. AMERYKA PÓŁNOCNA I POŁUDNIOWA

7.1. AMERYKA PÓŁNOCNA

7.1.1. STANY ZJEDNOCZONE (USA) USA nadal pozostawały kluczowym partnerem UE. W 2011 roku partnerstwo strategiczne między UE a Stanami Zjednoczonymi zostało jeszcze bardziej wzmocnione. Kontakty między wysoką przedstawiciel a sekretarzem stanu Hillary Clinton były częste i bliskie. Wysoka przedstawiciel spotykała się również regularnie z amerykańskim doradcą ds. bezpieczeństwa narodowego, Tomem Donilonem.

⁶⁰ Parlament Europejski przyjął rezolucję z dnia 7 kwietnia 2011 r. w sprawie Zimbabwe (P7_TA-PROV(2011)0159).

Na szczycie UE–USA⁶¹ w Waszyngtonie 28 listopada położono nacisk na miejsca pracy i wzrost, globalne wyzwania, bezpieczeństwo naszych obywateli i politykę zagraniczną. Podkreślono, że wzrost i miejsca pracy to jedno z głównych wyzwań dla gospodarki i jeden z kluczowych obszarów współpracy UE–USA w obecnym klimacie gospodarczym oraz powołano grupę roboczą wysokiego szczebla UE–USA mającą zająć się tą kwestią. Z zadowoleniem przyjęto postępy prac Grupy Roboczej UE–USA ds. Bezpieczeństwa Cybernetycznego i Cyberprzestępczości. Podkreślono, jak ważna jest Transatlantycka Rada Gospodarcza, która obradowała 29 listopada, i jak istotną rolę odgrywa w pobudzaniu wymiany handlowej i tworzeniu miejsc pracy. Szczyt poprzedziło posiedzenie ministerialne Rady ds. Energii UE – USA, której współprzewodniczyły wysoka przedstawiciel i sekretarz stanu Hillary Clinton, kiedy to jeszcze bardziej zintensyfikowano współpracę między UE i USA w zakresie bezpieczeństwa energetycznego.

Rok ten odznaczył się zdecydowaną i skuteczną współpracą między UE a USA w dziedzinie polityki zagranicznej. Położono nacisk na bezpośrednie sąsiedztwo UE i na Bliski Wschód, gdzie bardzo aktywnie działały wysoka przedstawiciel i ESDZ. UE i USA ściśle skoordynowały swoje plany dotyczące wspierania procesu reform w Afryce Północnej i na Bliskim Wschodzie, sytuacji politycznej i humanitarnej w Libii, jak również środków ograniczających wobec Libii, Syrii i Iranu. Ponadto prowadzono konkretny dialog dotyczący długoterminowych perspektyw dla tego regionu. USA i UE ściśle współpracowały w ramach kwartetu bliskowschodniego. Również wspólnie zaangażowały się na wysokim szczeblu na Ukrainie, Białorusi i Bałkanach. Odbyło się wiele spotkań poświęconych dialogowi politycznemu na wszystkich szczeblach.

⁶¹ Parlament Europejski przyjął rezolucję z dnia 17 listopada 2011 r. w sprawie szczytu UE–USA i Transatlantyckiej Rady Gospodarczej (T7-0510/2011).

Owocna współpraca w dziedzinie zarządzania kryzysowego została dodatkowo poszerzona w 2011 roku wraz z podpisaniem 18 maja 2011 r. umowy ramowej o udziale, aby ułatwić zaangażowanie USA w misje i operacje w dziedzinie WPBiO. USA aktywnie zaangażowały się w operacje zarządzania kryzysowego w dziedzinie WPBiO, w szczególności w Kosowie (EULEX) i w DRK (EUSEC i EUPOL RD Congo). Należy również odnotować doskonałą współpracę sił morskich na Oceanie Indyjskim (CTF 151 i Atalanta).

7.1.2. KANADA Stosunki UE–Kanada zostały w 2011 roku zdominowane przez zestaw negocjacji wysokiego szczebla, w szczególności przez podniesienie rangi umowy ramowej z 1976 roku, które obie strony pragną zakończyć w 2012 roku, jak również przez kompleksową umowę gospodarczą i handlową⁶². W nowej umowie o partnerstwie strategicznym zapisane zostaną w postaci prawnie wiążącego instrumentu dialogi polityczne, ogólne zobowiązania i wspólne wartości dotyczące praw człowieka, demokracji, praworządności, nieprolifracji, wspierania Międzynarodowego Trybunału Karnego i walki z terroryzmem. Nakreśli ona również ramy już istniejącej współpracy w zakresie pokoju międzynarodowego i w kwestiach bezpieczeństwa oraz innych obszarów współpracy.

W 2011 roku UE prowadziła bardzo intensywny dialog polityczny z Kanadą. Wysoka przedstawiciel odbyła kilka posiedzeń z ministrem spraw zagranicznych Kanady, pozostawali oni w regularnym kontakcie. Kanada nadal dokonywała wkładu na rzecz misji UE w dziedzinie WPBiO w Afganistanie i na Terytoriach Palestyńskich, uczestniczyła również w unijnych misjach obserwacji wyborów w Tunezji, Demokratycznej Republice Konga, Nigrze i Sudanie⁶³. Ścisłe współpracowano w takich kwestiach jak sankcje wobec Iranu i Syrii, jak również skuteczna koordynacja w następstwie arabskiej wiosny w Tunezji, Egipcie i Libii. Zakończono pełen program posiedzeń poświęconych dialogowi politycznemu.

⁶² Parlament Europejski przyjął rezolucję z dnia 8 czerwca 2011 r. w sprawie stosunków handlowych UE – Kanada (P7_TA-PROV(2011)0257).

⁶³ W lutym 2011 roku UE, Kanada i rząd Belgii wspólnie zorganizowali w Brukseli konferencję zatytułowaną „Haiti, rok po trzęsieniu ziemi”, która pokazała ścisłą współpracę w terenie i podczas której przeanalizowano dalsze działania.

7.2. AMERYKA POŁUDNIOWA

STOSUNKI WIELOSTRONNE

7.2.1. AMERYKA i KARAIBY (LAC) W 2011 roku stosunki polityczne z Ameryką Łacińską i Karaibami wciąż się pogłębiały. Osiągnięto postępy w realizacji wyników szczytu w Madrycie w 2010 roku: paraflowano układ o stowarzyszeniu z Ameryką Środkową i umowę o handlu z Kolumbią i Peru. Odbłyły się cztery rundy negocjacyjne układu o stowarzyszeniu między UE a Mercosurem, co przełożyło się na znaczne postępy. W listopadzie 2011 roku otwarto siedzibę fundacji UE–LAC w Hamburgu, zaś Instrument Inwestycyjny dla Ameryki Łacińskiej okazał się być szczególnie skutecznym narzędziem służącym wspieraniu inwestycji w tym regionie. Kontynuowano realizację planu działania z Madrytu.

Przygotowania do nadchodzącego szczytu UE–LAC, który ma się odbyć w Santiago de Chile w styczniu 2013 roku, rozpoczęły się w 2011 roku. Temat szczytu: *„Sojusz na rzecz zrównoważonego rozwoju: propagowanie inwestycji korzystnych dla społeczeństwa i środowiska”* jest szczególnie istotny. Trzy posiedzenia UE–LAC na szczeblu urzędników wyższych rangą, będące przygotowaniem do tego szczytu, odbyły się w styczniu, kwietniu i październiku 2011 roku.

Bezpieczeństwo nadal było istotną kwestią w regionie LAC. Rozpoczęto dialogi *ad hoc* dotyczące bezpieczeństwa z Meksykiem i Ameryką Środkową. UE okazała zdecydowane wsparcie polityczne strategii bezpieczeństwa Ameryki Środkowej, przedstawionej w czerwcu 2011 roku na konferencji międzynarodowej w Gwatemali. UE była aktywnie zaangażowana w dalsze działania prowadzone z wykorzystaniem mechanizmu tzw. „grupy przyjaciół”. Odbyło się kilka spotkań mechanizmu UE/LAC poświęconych narkotykom. Kwestie związane z bezpieczeństwem również były kluczowymi tematami w trakcie konsultacji politycznych prowadzonych w sprawie LAC z Rosją, Kanadą i Stanami Zjednoczonymi. Dialog strukturalny UE–LAC dotyczący migracji był kontynuowany na wysokim szczeblu oraz w trakcie posiedzeń o bardziej technicznym charakterze.

7.2.2. EUROPEJSKO-LATYNOAMERYKAŃSKIE ZGROMADZENIE

PARLAMENTARNE (EUROLAT) EUROLAT w znacznym stopniu przyczynił się do zdefiniowania polityki wobec tego regionu oraz do dalszych działań prowadzonych w zależności od rozwoju sytuacji. W kwietniu 2011 roku biuro wykonawcze tego zgromadzenia zebrało się w Cartagena de Indias (Kolumbia), przede wszystkim aby przygotować V posiedzenie plenarne EUROLAT w maju 2011 roku w Montevideo. Posiedzenia biura i komitetów EUROLATU odbyły się w maju (równolegle z posiedzeniem plenarnym) i w listopadzie (Bruksela). Wystąpienie wysokiej przedstawiciel podczas drugiego z tych posiedzeń spotkało się z dużym uznaniem Zgromadzenia.

7.2.3. CARIFORUM Stosunki z **regionem Karaibów** w 2011 roku charakteryzowały się dalszymi działaniami związanymi z inicjatywami zapoczątkowanymi w roku 2010. Prowadzenie i umacnianie dialogu politycznego z tym regionem wciąż było priorytetowe (dialog polityczny UE–Cariforum na szczeblu urzędników wyższych rangą planowany jest na rok 2012). Ostateczny projekt wspólnej strategii UE–Karaiby, zapoczątkowanej na szczycie UE–Cariforum w 2010 roku, został przygotowany do obróbki instytucjonalnej, a jej upublicznienie oczekiwane jest w roku 2012⁶⁴.

STOSUNKI DWUSTRONNE

7.2.4. BRAZYLIA 5. szczyt UE–Brazylia w październiku w Brukseli potwierdził trwałość strategicznych relacji między UE a Brazylią i skupił się na stosunkach UE–Brazylia⁶⁵, międzynarodowej sytuacji gospodarczej, zmianie klimatu, energii i negocjacjach UE–Mercosur dotyczących układu o stowarzyszeniu.

⁶⁴ W dziedzinie handlu i współpracy przyspieszyło wykonywanie umowy o partnerstwie gospodarczym wraz z organizacją Komitetu Handlu i Rozwoju, powołaniem jednostek wykonawczych umowy o partnerstwie gospodarczym i konsultacjami z państwami członkowskimi UE w sprawie optymalizacji wpływu umowy o partnerstwie gospodarczym. Rozpoczęty regionalny proces przeglądu śródkresowego potwierdził znaczenie, jakie ma utrzymywanie centralnego sektora integracji regionalnej, jak również udokumentował, że region Karaibów przoduje wśród regionów AKP, jeśli chodzi o stopień zaangażowania w ramach 10. koperty regionalnej Europejskiego Funduszu Rozwoju. W końcu długo oczekiwany Fundusz Powierniczy Infrastruktury Karaibów został zatwierdzony przez komitet Europejskiego Funduszu Rozwoju w formie Instrumentu Inwestycyjnego dla Karaibów, który zostanie uruchomiony w 2012 roku.

⁶⁵ Parlament Europejski przyjął rezolucję z dnia 20 stycznia 2011 r. w sprawie Brazylii: ekstradycja Cesare Battistiego (P7_TA(2011)0027).

Szczególnie istotnymi zobowiązaniami były: umowa o pożyczce w wysokości 500 mln. EUR między Europejskim Bankiem Inwestycyjnym (EIB) a *Banco Nacional de Desenvolvimento Economico e Social* (BNDES) na projekty dotyczące energii odnawialnej i efektywności energetycznej; podpisanie wspólnego programu kulturalnego na lata 2011–2014; oraz podpisanie trzech listów intencyjnych w celu ułatwienia przepływów turystycznych między UE a Brazylią; ustanowienie strukturalnego dialogu dotyczącego polityki w przestrzeni kosmicznej; oraz zintensyfikowanie współpracy naukowej między Wspólnym Centrum Badawczym Komisji Europejskiej a Ministerstwem Nauki, Technologii i Innowacji Brazylii.

Rozpoczęto dialog polityczny na szczeblu dyrektorów politycznych, aby wzmocnić współpracę w kwestiach dwustronnych i międzynarodowych. Pierwsze spotkanie odbyło się w Brukseli w maju 2011 roku.

7.2.5. MEKSYK Stosunki z Meksykiem, jednym z naszych partnerów strategicznych, pogłębiły się w 2011 roku. W tym roku zwiększono koordynację, aby propagować wspólne stanowiska w takich kwestiach jak zmiana klimatu i rozpowszechnianie demokracji. Druga sesja dialogu dwustronnego wysokiego szczebla w sprawie praw człowieka odbyła się w marcu 2011 roku, położono na niej szczególny nacisk na sytuację wewnętrzną Meksyku i reformy podejmowane przez rząd federalny zgodnie z jego zobowiązaniami międzynarodowymi. W październiku 2011 roku odbyło się posiedzenie wspólnego komitetu z Meksykiem, aby dokonać przeglądu realizacji porozumienia globalnego i partnerstwa strategicznego.

7.2.6. KUBA Szósta sesja dialogu politycznego między UE a Kubą odbyła się w lutym w Brukseli. Omówiono kwestie dotyczące praw człowieka, jak również międzynarodowego harmonogramu prac, zwłaszcza zmianę klimatu. Kontynuowano dyskusje, zapoczątkowane przez Radę 25 października 2010 r., w sprawie przyszłości stosunków UE–Kuba.

7.2.6. HAITI W 2011 roku UE nadal zapewniała zasadniczą pomoc humanitarną i pomoc rozwojową, aby wesprzeć odbudowę Haiti⁶⁶. Mianowanie premiera Garry'ego Conille'a oraz powołanie nowego rządu w trzecim kwartale 2011 roku zakończyło przedłużający się kryzys polityczny i umożliwiło nadanie nowego rozmachu dialogowi politycznemu między UE a Haiti. Jeśli chodzi o prawa człowieka, UE dokonała znacznego wkładu w przygotowanie pierwszego powszechnego okresowego przeglądu Haiti w ramach Rady Praw Człowieka ONZ.

7.2.7. PAŃSTWA ANDYJSKIE Jeśli chodzi o państwa andyjskie, na 5. posiedzeniu rady stowarzyszenia z **Chile** (7 października 2011 r.) potwierdzono nieustającą pomyślną realizację układu o stowarzyszeniu. Rozpoczęto negocjacje w sprawie umowy, która ma ustanowić ramy uczestniczenia Chile w unijnych organizacjach zarządzania kryzysowego. W marcu paraflowano unijną umowę o handlu z **Peru i Kolumbią** oraz rozpoczęto proces jej realizacji. Oczekuje się, że możliwości gospodarcze Kolumbii powstałe dzięki umowie przyczynią się do wyzwolenia się tego kraju spod kontroli nielegalnej gospodarki narkotykowej i wesprą program pokojowy prezydenta Juana Manuela Santosa; w Peru umowa, propagując trwały rozwój gospodarczy, pomoże w zwalczaniu narkotyków i we wzmocnieniu mechanizmów zapobiegania konfliktom i zarządzania nimi. UE nadal zwalczała narkotyki i handel nimi w całym regionie andyjskim, poruszając tę podstawową kwestię na spotkaniach, nie tylko z Kolumbią (w grudniu) i z Peru (w marcu i w grudniu), ale również z **Boliwią** (we wrześniu). Ponadto UE uczestniczy w wysiłkach stabilizacyjnych na granicy między Kolumbią a **Ekwadorem**.

⁶⁶ Parlament Europejski przyjął rezolucję z dnia 19 stycznia 2011 r. w sprawie sytuacji na Haiti rok po trzęsieniu ziemi: pomoc humanitarna i odbudowa (P7_TA(2011)0018).

B. SPROSTAĆ ZAGROŻENIOM I WYZWANIAM GLOBALNYM

1. ROZPRZESTRZENIANIE BRONI MASOWEGO RAŻENIA (BMR) I ŚRODKÓW JEJ PRZENOSZENIA / BROŃ KONWENCJONALNA

1.1. NIEROZPRZESTRZENIANIE BMR

W 2011 roku nieprolifерacja i rozbrojenie były nadal integralną częścią polityki zagranicznej UE⁶⁷.

Przy wykorzystaniu nowych możliwości stworzonych przez Traktat z Lizbony podjęto wysiłki, by wzmocnić koordynację między instytucjami UE a państwami członkowskimi. Priorytetowo potraktowano zgromadzenie wszystkich instrumentów i narzędzi, którymi dysponuje UE, aby zagwarantować skuteczną i spójną realizację. UE w szczególności w dalszym ciągu popierała powszechny dostęp do stosownych traktatów i instrumentów międzynarodowych oraz ich pełną realizację. UE nadal propagowała też włączenie klauzul o nieprolifерacji (obejmujących BMR, jak również broń strzelecką i lekką (BSiL)) do umów z państwami trzecimi. W 2011 roku podjęto negocjacje w sprawie klauzul BMR i BSiL z Armenią, Australią, Azerbejdżanem, Gruzją, Kanadą, Malezją i Mercosurem.

1.1.1. Układ o nierozprzestrzenianiu broni jądrowej (NPT) W 2011 roku UE skupiła swoje wysiłki na aktywnych posunięciach na rzecz realizacji planu działania przyjętego na konferencji przeglądowej NPT w 2010 roku. W lipcu 2011 roku zorganizowała udane seminarium UE dotyczące strefy wolnej od BMR na Bliskim Wschodzie, na którym zebrało się niemal 200 przedstawicieli środowiska akademickiego i urzędników państwowych z UE, wszystkich państw tego regionu, państw trzecich, jak również odpowiednich organizacji międzynarodowych, aby dokonać wkładu w proces prowadzący do konferencji w 2012 roku, którą ma zorganizować ONZ.

⁶⁷ Podstawą zaangażowania UE w całe spektrum działań w tej dziedzinie był zestaw strategicznych dokumentów: europejska strategia bezpieczeństwa z 2003 roku, strategia UE przeciw rozprzestrzenianiu broni masowego rażenia (BMR) z 2003 roku i nowe kierunki działań Unii Europejskiej na rzecz zwalczania rozprzestrzeniania broni masowego rażenia i systemów jej przenoszenia z 2008 roku; strategia UE w zakresie zwalczania nielegalnego gromadzenia broni strzeleckiej i lekkiej (BSiL) i amunicji do tych rodzajów broni oraz handlu nimi z 2005 roku oraz wspólne stanowisko w sprawie wywozu broni konwencjonalnej z 2008 roku.

Działania podejmowane przez UE w związku z Iranem i KRLD są przedstawione w oddzielnym rozdziale sekcji A niniejszego sprawozdania.

1.1.2. Traktat o całkowitym zakazie prób jądrowych (CTBT) UE nadal propagowała wejście w życie Traktatu o całkowitym zakazie prób jądrowych (CTBT), wykonując decyzję Rady z lipca 2010 roku, aby nadal wspierać działalność komisji przygotowawczej Organizacji do spraw Traktatu o Całkowitym Zakazie Prób Jądrowych (CTBTO). Uzupełnieniem tych kroków były działania dyplomatyczne⁶⁸. Ratyfikacja traktatu w grudniu 2011 roku przez Indonezję (będącą wówczas jednym z 9 pozostałych państw umieszczonych w załączniku 2, które mają ratyfikować CTBT) spotkała się z gorącym przyjęciem wysokiej przedstawiciel jako dodatkowy krok zmierzający do celu polegającego na eliminacji wszystkich testów wybuchów jądrowych na całym świecie.

1.1.3. Międzynarodowa Agencja Energii Atomowej (MAEA) UE nadal wspierała również MAEA w Wiedniu⁶⁹. W 2011 roku dokonała znacznego wkładu na rzecz projektu MAEA banku uranu niskowzbożonego w wysokości 10 mln EUR za pośrednictwem Instrumentu na rzecz Stabilności i oświadczyła o swojej gotowości do dalszego wspierania tego projektu dużymi sumami pochodzącymi z Instrumentu na rzecz Stabilności i z budżetu WPZiB. UE przeznaczyła również 5 mln EUR na unowocześnienie laboratorium ochronnego MAEA w miejscowości Seibersdorf (Austria). Celem jest dopilnowanie, by w przypadku podejmowania działań jądrowych przez państwa trzecie zachowywane były najwyższe standardy bezpieczeństwa, ochrony i zabezpieczeń jądrowych. UE i jej państwa członkowskie dokonują zatem również wkładu – częściowo za pośrednictwem MAEA, w wysokości ok. 150 mln EUR każdego roku – na rzecz działań polegających na „zastosowaniach do celów pokojowych” w dziedzinach energetycznych i nieenergetycznych.

⁶⁸ Dialogi polityczne, démarche, oświadczenia wydawane na nieformalnym posiedzeniu plenarnym Zgromadzenia Ogólnego ONZ z okazji Międzynarodowego Dnia przeciwko Testom Jądrowym oraz na konferencji art. XIV we wrześniu 2011 roku w Nowym Jorku.

⁶⁹ UE nadal jest kluczowym darczyńcą na rzecz funduszu bezpieczeństwa jądrowego MAEA, z którego korzysta ponad 50 państw z Afryki, Bliskiego Wschodu, Ameryki Łacińskiej i Azji; od 2004 roku dokonała wkładu wynoszącego ponad 30 mln EUR.

1.1.4. Konwencja o broni chemicznej (CWC) UE nadal podejmowała wysiłki na rzecz propagowania powszechnego przystępowania do CWC i jej pełnej realizacji. Rada rozpoczęła prace nad projektem decyzji, która opiera się na pozytywnych doświadczeniach płynących ze współpracy między UE a Organizacją ds. Zakazu Broni Chemicznej (OPCW). UE rozpoczęła również prace nad swoim stanowiskiem w sprawie przyszłości OPCW.

1.1.5. Broń biologiczna UE kontynuowała prace na rzecz zapobiegania zagrożeniom stwarzanym przez broń biologiczną, stanowiącą coraz większy powód do niepokoju na całym świecie⁷⁰. UE aktywnie zaangażowała się w proces prowadzący do **7. konferencji przeglądowej BTWC** (grudzień 2011 r.), negocjując wspólne stanowisko przyjęte przez Radę w lipcu 2011 roku. Przedstawiono w nim priorytety UE (pewność dostosowywania się, realizacja na szczeblu krajowym i upowszechnienie konwencji), które mają przyczynić się do sukcesu konferencji. Na tej podstawie UE prowadziła konsultacje dwustronne z kluczowymi podmiotami i przyczyniła się do osiągnięcia wyniku, który można rozpatrywać jako ogólnie pozytywny, choć dość ograniczony.

1.1.6. Kontrola wywozu Jeśli chodzi o procedury kontroli wywozu, UE w 2011 roku nadal popierała wykonanie rezolucji RB ONZ nr 1540, 1673 oraz 1810 przy pomocy wspólnego działania Rady z 2008 roku, które ma na celu zwiększenie umiejętności i zdolności urzędników z państw trzecich.

⁷⁰ Podstawą tych prac są dwa wspólne działania: jedno wspiera konwencję o broni biologicznej (BTWC), a drugie – działania Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) w dziedzinie bezpieczeństwa biologicznego i ochrony biologicznej wykonujące międzynarodowy regulamin sanitarny, przy uznaniu znaczenia dla bezpieczeństwa międzynarodowego prewencyjnych środków bezpieczeństwa biologicznego i ochrony biologicznej. W 2011 roku Biuro ONZ ds. Rozbrojenia (UNODA) zorganizowało cztery warsztaty regionalne i siedem krajowych wizyt pomocowych. WHO zorganizowała trzy warsztaty regionalne i cztery wizyty pomocowe oraz zakończyła projekt pilotażowy w Omanie w dziedzinie bezpieczeństwa biologicznego i ochrony biologicznej. Dwa wyżej wymienione wspólne działania zakończyły się 31 grudnia 2011 r., wytyczając drogę do rozpoczęcia negocjacji międzynarodowych w sprawie nowych decyzji Rady wspierających BTWC i, odpowiednio, WHO w dziedzinie bezpieczeństwa biologicznego i ochrony biologicznej.

1.1.7 UE nadal realizowała decyzję Rady z 2008 roku wspierającą **Międzynarodowy kodeks postępowania przeciwko proliferacji rakiet balistycznych (ICOC)**, instrument międzynarodowy zajmujący się raketami balistycznymi, które są najważniejszymi środkami przenoszenia BMR (dotarcie do państw, które nie są sygnatariuszami).

1.1.8 Zadowalająco postępowało ustanawianie w regionach docelowych **centrów doskonałości CBRN** w ramach Instrumentu na rzecz Stabilności oraz jego komponentu ograniczania ryzyka zagrożenia atakiem bronią chemiczną, biologiczną, radiologiczną i jądrową (CBRN); obecnie pierwsze centra otwierają się w Jordanii, na Filipinach, w Gruzji, Maroku i Algierii. Mają one umacniać współpracę regionalną i międzynarodową obejmującą każdy rodzaj ryzyka zagrożenia atakiem bronią chemiczną, biologiczną, radiologiczną i jądrową, niezależnie od źródła jej pochodzenia⁷¹.

1.1.9 W 2011 roku UE nadal śledziła również debatę międzynarodową dotyczącą **zubożonego uranu** oraz ewentualnego uregulowania jego wykorzystywania i produkcji⁷².

1.1.10 UE kontynuowała – konsultując się z państwami trzecimi – prace nad projektem międzynarodowego kodeksu postępowania intensyfikującego budowę zaufania i przejrzystość w zakresie **działań w przestrzeni kosmicznej**.

⁷¹ Rada Bezpieczeństwa ONZ odniosła się ostatnio z aprobatą do ustanowienia tych centrów (oświadczenie przewodniczącego RB ONZ z dnia 19 kwietnia 2012 r.).

⁷² W następstwie przyjęcia przez Parlament Europejski w 2008 roku rezolucji w sprawie wykorzystywaniaubożonego uranu oraz zaleceń Rady z 2010 roku na 65. sesję Zgromadzenia Ogólnego Organizacji Narodów Zjednoczonych, w 2011 roku kontynuowano dialog między Parlamentem Europejskim, Radą i ESDZ, w tym 6 października 2011 r., na specjalnym posiedzeniu Podkomisji Bezpieczeństwa i Obrony (SEDE) dotyczącym tej kwestii, w którym uczestniczyła ESDZ.

1.2. BROŃ KONWENCJONALNA

1.2.1. Kontrola wywozu Państwa członkowskie w swoich politykach w zakresie kontroli wywozu broni konwencjonalnej nadal kierowały się wspólnym stanowiskiem Rady z grudnia 2008 roku, określającym wspólne zasady kontroli wywozu technologii wojskowych i sprzętu wojskowego. W ostatnich miesiącach 2011 roku Grupa Robocza Rady ds. Wywozu Broni Konwencjonalnej (COARM) rozpoczęła przygotowania do procesu przeglądu, który ma zostać przeprowadzony w 2012 roku. W 2011 roku Rada i ESDZ nadal rozwijały pogłębiony dialog z Parlamentem Europejskim w sprawie polityki kontroli wywozu⁷³.

W 2011 roku UE była szczególnie aktywna – za pośrednictwem seminariów i wizyt studyjnych w różnych państwach członkowskich – w inicjatywach ukierunkowanych na działania zewnętrzne, finansowanie i wspieranie wzmocnionej realizacji przez państwa trzecie skutecznych **kontroli wywozu broni**⁷⁴. UE nadal była w pełni zaangażowana w negocjacje dotyczące **traktatu o handlu bronią (ATT)**, uczestnicząc w marcowej i lipcowej sesji komitetu przygotowawczego ATT; UE szczególnie intensywne prowadziła także działania zewnętrzne na skalę światową⁷⁵.

1.2.2. Broń strzelecka i lekka (BSiL) W świetle strategii z 2005 roku w tej kwestii UE nadal propagowała ścisłą kontrolę BSiL na wszystkich forach wielostronnych i podczas dialogu politycznego z państwami trzecimi. W 2011 roku UE nadal finansowała opracowywanie narzędzi służących zapobieganiu nielegalnemu handlowi i nadal pomagała również w zarządzaniu zapasami, gromadzeniu, rejestracji i zgłaszaniu transferu broni oraz niszczenia jej nadwyżek na Bałkanach Zachodnich.

⁷³ Parlament Europejski przyjął rezolucję legislacyjną z dnia 13 października 2011 r. w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady wdrażającego art. 10 protokołu Narodów Zjednoczonych w sprawie broni palnej oraz ustanawiającego zezwolenia na wywóz oraz środki dotyczące przywozu i tranzytu dla broni palnej, jej części, komponentów oraz amunicji (P7_TA-PROV(2011)0440).

⁷⁴ W ramach realizacji decyzji Rady z 2009 roku w sprawie działań zewnętrznych w dziedzinie wywozu broni konwencjonalnej zorganizowano dwa seminaria ukierunkowane na działania zewnętrzne, które miały na celu promowanie zasad i kryteriów wspólnego stanowiska z 2008 roku. Ponadto Węgry, Portugalia, Polska i Republika Czeska były gospodarzami czterech wizyt studyjnych dla urzędników z krajów kandydujących odpowiedzialnych za kontrolę wywozu broni konwencjonalnej w Chorwacji, byłej jugosłowiańskiej republice Macedonii i Czarnogórze.

⁷⁵ W związku z przyjęciem w 2010 roku nowej decyzji Rady wspierającej proces negocjacyjny ATT, we współpracy z Instytutem Organizacji Narodów Zjednoczonych ds. Badań nad Rozbrojeniem (UNIDIR) zorganizowano cztery seminaria regionalne dla państw Azji Wschodniej i Środkowej (w Nepalu w listopadzie 2010 r.), Afryki Zachodniej, Północnej i Środkowej (w Maroku w lutym 2011 r.), Ameryki Północnej i Południowej oraz Karaibów (w Urugwaju w kwietniu 2011 r.) i Azji Wschodniej i Pacyfiku (w Indonezji w czerwcu 2011 r.).

UE aktywnie uczestniczyła w nieformalnych konsultacjach w ramach przygotowań do mającej się odbyć w 2012 roku konferencji przeglądowej Programu działania ONZ na rzecz zapobiegania nielegalnemu handlowi bronią strzelecką i lekką, zwalczania i eliminowania go oraz przyjęła nową decyzję Rady w sprawie wspierania działań Biura ONZ ds. Rozbrojenia w związku z realizacją oenzetowskiego programu działania. UE postrzega program działania jako kluczowy instrument do analizowania związku między bezpieczeństwem a rozwojem oraz do generowania rozwiązań, które mają zapobiegać brakowi bezpieczeństwa i zredukować to zjawisko oraz propagować prawa człowieka.

1.2.3. Miny przeciwpiechotne i amunicja kasetowa W 2011 roku UE na różnych konferencjach i posiedzeniach nadal propagowała rozpowszechnienie i pełną realizację **konwencji ottawskiej o minach przeciwpiechotnych**, jak również **konwencji o broni kasetowej (CCM)**⁷⁶.

2. TERRORYZM I PRZESTĘPCZOŚĆ ZORGANIZOWANA

2.1. TERRORYZM

W 2011 roku UE zajęła się kwestią zagrożenia terroryzmem w ramach ONZ i w swoich stosunkach z państwami trzecimi i organizacjami międzynarodowymi. Jeśli chodzi o kwestie tematyczne, priorytetowo potraktowano zapobieganie radykalizacji postaw i rekrutacji terrorystów, walkę z tymi zjawiskami, jak również finansowanie terroryzmu w UE i poza jej terytorium. Ponadto UE dopilnowała, by programy sankcji ONZ wobec Al-Kaidy i Talibów nadal były odpowiednio uaktualniane i realizowane przez UE.

⁷⁶W 2011 roku UE uczestniczyła jako obserwator w drugiej konferencji państw-stron konwencji z Oslo o broni kasetowej (Bejrut, 11–16 września). Wzięła udział w jedenastym posiedzeniu państw-stron konwencji o minach przeciwpiechotnych (Phnom Penh, 28 listopada – 2 grudnia) oraz uważnie śledziła negocjacje dotyczące ewentualnego protokołu w sprawie broni kasetowej w ramach konwencji ONZ o pewnych rodzajach broni konwencjonalnej (CCW), jak również czwartej konferencji przeglądowej CCW. Parlament Europejski przyjął rezolucję z dnia 17 listopada 2011 r. w sprawie zakazu stosowania broni kasetowej (P7_TA-PROV(2011)0512) i rezolucję z dnia 7 lipca 2011 r. w sprawie postępów w zakresie rozminowywania (P7_TA-PROV(2011)0339).

UE wyraziła solidarność z ofiarami terroryzmu i uznała potrzebę poszanowania ich praw. UE uznała znaczenie zapewniania pomocy i wsparcia wszystkim, którzy cierpią z powodu terroryzmu.

Jeśli chodzi o priorytety geograficzne związane ze zwalczaniem terroryzmu, UE nadal priorytetowo traktuje Azję, Afrykę i Bliski Wschód, koncentrując się w szczególności na państwach będących źródłem największego zagrożenia dla Europy, czyli na Pakistanie, Afganistanie, Rogu Afryki, Sahelu i Jemenie⁷⁷. Głównym instrumentem finansowym wspierającym państwa trzecie w zapobieganiu i przeciwdziałaniu terroryzmowi jest Instrument na rzecz Stabilności.

UE zdecydowanie wspierała rozpoczęcie działalności globalnego forum zwalczania terroryzmu (GCTF) we wrześniu 2011 roku w Nowym Jorku. GCTF dostarcza cennych możliwości propagowania współpracy, wielostronnej i dowodzonej przez siły cywilne, w zakresie przeciwdziałania terroryzmowi i budowy potencjału w państwach „podatnych na terroryzm”⁷⁸. UE jest aktywnie zaangażowana w działania GCTF i współprzewodniczy wraz z Turcją grupie roboczej ds. Rogu Afryki. Wytycznymi dla aktywnego zaangażowania UE w przeciwdziałanie terroryzmowi w Rogu Afryki są strategiczne ramy UE przyjęte w 2011 roku.

⁷⁷UE pogłębiła również dialog polityczny i współpracę z państwami trzecimi w zakresie budowy potencjału w dziedzinie przeciwdziałania terroryzmowi. Dialog prowadzono z USA, ONZ, Turcją i Królestwem Arabii Saudyjskiej.

⁷⁸GCTF propaguje pełną realizację oenwetowskiej globalnej strategii zwalczania terroryzmu. Ogólne cele GCTF polegają na koordynowaniu działań z partnerami międzynarodowymi i propagowaniu skutecznej wielostronności. Należy walczyć z terroryzmem jako jedną z podstawowych przyczyn niestabilności, a równocześnie propagować tworzenie potencjału. Unia Europejska nadal jest jednym z najsilniejszych orędowników oenwetowskiej globalnej strategii zwalczania terroryzmu i jej ogólnego podejścia, które reprezentuje. Wspólne wysiłki UE i ONZ w Azji Środkowej doprowadziły do skutecznego wzmocnienia współpracy regionalnej w zakresie walki z terroryzmem. W tym kontekście przyjęto plan działania dotyczący realizacji oenwetowskiej globalnej strategii zwalczania terroryzmu.

Wysiłki w zakresie przeciwdziałania terroryzmowi w **regionie Sahelu** są integralną częścią unijnej strategii na rzecz bezpieczeństwa i rozwoju w Sahelu, która stanowi znaczny postęp w łączeniu w działaniach UE w tym regionie aspektów dotyczących rozwoju i bezpieczeństwa. W tym kontekście wspieranie przez UE wysiłków antyterrorystycznych Mali i Mauretanii zostało w 2011 roku poszerzone o Niger, z położeniem nacisku na egzekwowanie prawa, sądownictwo karne i praworządność, przy równoczesnym propagowaniu pełnego poszanowania praw człowieka. Podjęto specjalne wysiłki, by zagwarantować odpowiednią koordynację z innymi unijnymi instrumentami rozwojowymi i z wysiłkami podejmowanymi przez państwa członkowskie UE. Szerokie rozpowszechnienie broni w wyniku kryzysu w Libii dodało nowych wyzwań do tego już złożonego obrazu, jeszcze bardziej naruszając stabilność tego regionu.

2.2. PRZESTĘPCZOŚĆ ZORGANIZOWANA

W 2011 roku UE nadal zwalczała handel narkotykami i inny przemyt wzdłuż „szlaku heroinowego”, jak również „szlaku kokainowego”, m.in. przez budowę potencjału w określonych krajach oraz ułatwianiu (trans)regionalnej wymiany informacji. Działania te mają również uzupełnić cykl polityki UE dotyczącej zorganizowanej i poważnej przestępczości międzynarodowej w latach 2011–13; jest to nowy proces planowania i realizacji polityki w UE.

3. ZAPOBIEGANIE KONFLIKTOM I MEDIACJA

W art. 21 Traktatu z Lizbony utrzymanie pokoju, zapobieganie konfliktom i wzmacnianie międzynarodowego bezpieczeństwa są głównym celem działań zewnętrznych UE.

Rada do Spraw Zagranicznych stwierdziła w czerwcu 2011 roku, że dziesięć lat po przyjęciu przez nią programu göteborgskiego, wartości te nadal stanowią aktualną podstawę polityki dalszych działań UE w zakresie zapobiegania konfliktom. Rada zanotowała znaczne postępy w realizacji programu göteborgskiego, zauważyła możliwości zintensyfikowania wysiłków UE i podkreśliła trzy dziedziny: zwiększenie potencjału wczesnego ostrzegania i wypełnienie luki wczesnym działaniem, wzmocnienie potencjału mediacyjnego UE i narzędzi analizy konfliktu oraz budowa i intensyfikowanie partnerstw z organizacjami międzynarodowymi oraz organizacjami pozarządowymi i odpowiednimi instytucjami.

4. BEZPIECZEŃSTWO ENERGETYCZNE

Przygotowany z wysoką predstaviciel komunikat Komisji w sprawie bezpieczeństwa dostaw energii i międzynarodowej współpracy⁷⁹ został opublikowany we wrześniu 2011 roku. Przedstawił wszechstronną strategię stosunków zewnętrznych UE w zakresie energii i bezpieczeństwa dostaw energii. Podstawowe podejście stanowi ulepszona koordynacja wśród państw członkowskich w zakresie określania i realizacji jasnych priorytetów dotyczących zewnętrznej polityki energetycznej. W listopadzie Rada ds. Transportu, Telekomunikacji i Energii zleciła Radzie do Spraw Zagranicznych dalsze prace nad rozwojem tej polityki.

Stosunki energetyczne UE z Rosją wciąż odznaczały się silną wzajemną zależnością, jako że Rosja nadal była głównym zewnętrznym dostawcą energii dla UE, a ta z kolei – największym konsumentem zewnętrznym rosyjskich zasobów węglowodoru. Mechanizm wczesnego ostrzegania w sprawach energii UE–Rosja, podpisany w listopadzie 2009 roku, został dostosowany i wzmocniony w lutym 2011 roku⁸⁰.

⁷⁹ Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów w sprawie bezpieczeństwa dostaw energii i międzynarodowej współpracy energetycznej – „Polityka energetyczna UE: stosunki z partnerami spoza UE”, COM(2011) 539 final, 7.9.2011.

⁸⁰ Szczyty UE–Rosja 9–10 czerwca w 2011 r. w Niżnym Nowgorodzie i 14–15 grudnia 2011 r. w Brukseli, jak również szczyt ministrów spraw zagranicznych UE i Rosji w ramach Stałej Rady Partnerstwa 17 listopada 2011 r. w Moskwie oraz posiedzenie Stałej Rady Partnerstwa UE–Rosja w sprawie energii 1 grudnia 2011 r. w Moskwie były użytecznymi forami do omówienia m.in. kwestii bezpieczeństwa energetycznego.

Ukraina przystąpiła do Wspólnoty Energetycznej 1 lutego 2011 r. Oparty na zasadach unijny wewnętrzny rynek energii został przez to rozszerzony na istotne państwo zajmujące się tranzytem energii, co przyczyniło się do zwiększenia bezpieczeństwa energetycznego UE. W roku 2011 odnotowano postępy w pracach nad integracją z UE ukraińskiego rynku energii.

Dwustronne dyskusje dotyczące energii kontynuowano z innymi państwami trzecimi. W szczególności w styczniu 2011 roku podpisano z **Republiką Uzbekistanu** protokół ustaleń w sprawie współpracy w dziedzinie energii.

Wzmocnienie połączeń w zakresie transportu energii nadal było jednym z obszarów priorytetowych w ramach strategii UE dla Azji Środkowej. We wrześniu 2011 roku Unia Europejska przyjęła mandat do wynegocjowania prawnie wiążącego traktatu między UE, **Azerbejdżanem**⁸¹ i **Turkmenistanem** dotyczącego wybudowania **rurociągu transkaspjskiego**. Po raz pierwszy UE zaproponowała traktat wspierający projekt infrastrukturalny przyczyniający się do jej bezpieczeństwa energetycznego.

Norwegia jest drugim pod względem wielkości eksporterem ropy naftowej i gazu ziemnego do UE, w 2011 roku stanowiły one odpowiednio 13% i 24% importu UE. Norwegia jest również częścią wewnętrznego rynku energii i stosuje odpowiedni unijny dorobek prawny. Norwegia pozostaje silnym partnerem, jeśli chodzi o bezpieczeństwo energetyczne, istnieją możliwości dalszego zwiększania roli Norwegii w dostarczaniu energii do UE. Ponadto kontynuowano dialog UE i Norwegii dotyczący energii, Norwegia okazała duże zainteresowanie unijnym planem działania w dziedzinie energii na rok 2050, w szczególności jeśli chodzi o przyszły koszyk energetyczny UE.

⁸¹ Parlament Europejski przyjął rezolucję z dnia 12 maja 2011 r. w sprawie Azerbejdżanu (P7_TA-PROV(2011)0243). Parlament Europejski przyjął rezolucję z dnia 15 grudnia 2011 r. w sprawie Azerbejdżanu, zwłaszcza przypadku Rafiga Tagiego (P7_TA-PROV(2011)0590).

5. ZMIANA KLIMATU I BEZPIECZEŃSTWO

W 2011 roku unijna dyplomacja zajmująca się klimatem skupiła się na przygotowaniu udanej konferencji stron Ramowej konwencji Organizacji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu (UNFCCC) w Durbanie w Republice Południowej Afryki w grudniu 2011 roku⁸². UE współpracowała ze swoimi partnerami, aby przygotować się do tych wydarzeń. Na przykład zorganizowała posiedzenie przy okrągłym stole UE–Afryka dla negocjatorów w sprawie klimatu, co pomogło w uzgodnieniu stanowisk.

Konferencja w Durbanie była przełomem w międzynarodowych negocjacjach dotyczących klimatu dzięki uzgodnieniu harmonogramu przyszłego globalnego i wszechstronnego porozumienia. Zgodnie z tym harmonogramem, wszystkie państwa, nie tylko państwa uprzemysłowione będące stronami protokołu z Kioto, podejmą prawnie wiążące zobowiązania dotyczące redukcji i ograniczenia emisji. Nowe porozumienie zostanie wynegocjowane do 2015 roku i wejdzie w życie najpóźniej w roku 2020.

W lipcu 2011 roku Rada do Spraw Zagranicznych upoważniła Komisję i wysoką przedstawiciel do kontynuowania działań zgodnie z trzema wytycznymi: (i) propagowanie ambitnych działań klimatycznych w państwach trzecich, w szczególności za pośrednictwem ciągłych dialogów politycznych; (ii) ułatwianie realizacji działań klimatycznych, w szczególności dzięki pomocy finansowej i współpracy UE i państw członkowskich; oraz (iii) zajęcie się związkiem między zmianą klimatu a bezpieczeństwem międzynarodowym przez dalsze zwiększanie wiedzy na temat zagrożeń wywołanych klimatem oraz umożliwienie wczesnego ostrzegania i wczesnych działań prewencyjnych⁸³.

⁸² Parlament Europejski przyjął rezolucję z dnia 16 listopada 2011 r. dotyczącą konferencji w sprawie zmian klimatu, która odbędzie się w Durbanie (COP 17) (P7_TA-PROV(2011)0504).

⁸³ Szczególny nacisk kładziony jest na harmonizowanie wkładów wszystkich podmiotów UE, na przykład przez rozwój sieci zielonej dyplomacji, skupiającej ESDZ, służby Komisji i państwa członkowskie, zarówno w głównych siedzibach, jak i w poszczególnych państwach.

C. WKŁAD W SKUTECZNIEJSZY PORZĄDEK WIELOSTRONNY

Uznając, że globalne wyzwania wymagają globalnych rozwiązań, UE nadal zdecydowanie wspierała multilateralizm, co potwierdzono w Traktacie z Lizbony⁸⁴. Jeżeli chodzi o przedstawianie oświadczeń UE na forach organizacji międzynarodowych, Rada zatwierdziła 22 października 2011 r. zasady ogólne. Spójne wystąpienia UE na forach międzynarodowych pozostają priorytetem.

1. ORGANIZACJA NARODÓW ZJEDNOCZONYCH

Kluczowym priorytetem w roku 2011 było zlikwidowanie niedociągnięć związanych ze statusem obserwatora UE przy ONZ. Przyjęcie w maju 2011 roku przez Zgromadzenie Ogólne ONZ rezolucji nr 65/276 w sprawie uczestnictwa UE w pracach ONZ było znacznym krokiem naprzód oraz rezultatem intensywnej i skoordynowanej kampanii prowadzonej przez wysoką przedstawiciel i angażującej instytucje unijne, jak również państwa członkowskie.

Rezolucja nr 65/276 wytyczyła drogę do uczestnictwa UE w Zgromadzeniu Ogólnym ONZ, jego komitetach i grupach roboczych, w międzynarodowych spotkaniach i konferencjach zwoływanych pod auspicjami Zgromadzenia i w konferencjach ONZ. Wykonanie tej rezolucji wywołało znaczne debaty w ONZ, przez co akt nie został w pełni wprowadzony w życie.

Jednym z ważniejszych priorytetów UE na forum ONZ w 2011 roku było nadal wdrażanie zasady obowiązku ochrony (R2P)⁸⁵. UE nadal omawiała realizację tej koncepcji w instrumentach oraz politykach UE oraz podejmowała działania w tym kierunku.

⁸⁴ Parlament Europejski przyjął rezolucję z dnia 11 maja 2011 r. w sprawie UE jako podmiotu na scenie globalnej: jej rola w organizacjach wielostronnych (P7_TA-PROV(2011)0229).

⁸⁵ UE podtrzymała swoje zobowiązanie do wniesienia wkładu w osiągnięcie celów zarządzania kryzysowego w ramach ONZ; nadal była także aktywnie zaangażowana w dyskusje dotyczące sposobów zwiększenia wsparcia, którego UE udziela operacjom ONZ w zakresie utrzymywania pokoju.

UE nadal wspierała obecnie prowadzony przegląd operacji pokojowych ONZ, zgodnie z postanowieniami inicjatywy nowego horyzontu, oraz z aprobatą odniosła się do położenia szczególnego nacisku na ochronę ludności cywilnej.

UE propagowała również reformę systemu ONZ. Nadal była zaangażowana w dbanie o to, by zasoby finansowe ONZ były zarządzane efektywnie i skutecznie, zgodnie z zasadą dyscypliny budżetowej i zasadą spójności, z zachowaniem najwyższych standardów międzynarodowych.

W 2011 roku, traktując to jako kluczowy priorytet, UE pracowała nad stworzeniem nowej metodologii skali ocen, odzwierciedlającej sprawiedliwszy i bardziej zrównoważony podział odpowiedzialności finansowej między państwami członkowskimi, zgodnie z ich zdolnościami płatniczymi.

2. OBWE⁸⁶

W 2011 roku UE wspierała wysiłki OBWE w różnych kwestiach regionalnych i tematycznych. UE przywiązywała szczególną wagę do wzmocnienia OBWE w całym cyklu konfliktu (od wczesnego ostrzegania po odbudowę pokonfliktową), w tym za pośrednictwem działań Wysokiego Komisarza ds. Mniejszości Narodowych i misji terenowych OBWE. UE przywiązywała również dużą wagę do postępów w zakresie wymiaru ludzkiego OBWE, obejmującego Biuro Instytucji Demokratycznych i Praw Człowieka OBWE oraz przedstawiciela OBWE ds. wolności mediów. Współpracę z OBWE rozwijano w obszarach wolności mediów, praw człowieka, zarządzania granicami i bezpieczeństwa, a także zwalczania narkotyków.

UE nadal wysoko ceni rolę niezależnych instytucji OBWE w monitorowaniu realizacji zobowiązań przez państwa należące do OBWE oraz we wspomaganiu ich w poprawie wyników w tym zakresie. Obejmuje to obserwację wyborów na całym obszarze OBWE.

⁸⁶ Parlament Europejski przyjął rezolucję z dnia 11 listopada 2010 r. w sprawie wzmocnienia OBWE – roli UE (P7_TA-PROV(2010)0399).

OBWE nadal aktywnie uczestniczyła w dialogu w sprawie przyszłości bezpieczeństwa europejskiego oraz w działaniach OBWE dotyczących umocnienia i unowocześnienia kontroli uzbrojenia oraz środków budowy zaufania i bezpieczeństwa. Aktywne działania UE na Forum OBWE ds. Współpracy w zakresie Bezpieczeństwa umożliwiło przyjęcie dokumentu z Wiednia z 2011 roku dotyczącego środków budowy zaufania i bezpieczeństwa. UE poparła nasilenie działań OBWE w kwestii zwalczania zagrożeń ponadnarodowych, takich jak walka z terroryzmem międzynarodowym, bezpieczeństwo cybernetyczne, handel bronią i ludźmi oraz nierozprzestrzenianie BMR. W tym kontekście UE z zadowoleniem przyjęła utworzenie w Sekretariacie OBWE nowego Departamentu ds. Zwalczania Zagrożeń Ponadnarodowych.

Jednak mimo poważnych wysiłków UE niemożliwe okazało się osiągnięcie postępów we wszystkich trzech wymiarach OBWE, i UE wyraziła w trakcie rady ministerialnej w Wilnie w grudniu 2011 roku głębokie zaniepokojenie brakiem postępów w wymiarze ludzkim.

3. RADA EUROPY

UE prowadziła współpracę z Radą Europy – w zakresie demokracji, praworządności i kwestii związanych z prawami człowieka – zgodnie z protokołem ustaleń zawartym między obiema organizacjami, zwłaszcza w obszarze europejskiej polityki sąsiedztwa i Bałkanów Zachodnich. Szczególnie dobra współpraca z Radą Europy rozwijała się w dziedzinie wymiaru sprawiedliwości i spraw wewnętrznych. Perspektywy współpracy z roku 2010 zostały sformalizowane w roku 2011 przed podpisaniem z Radą Europy wspólnego programu opiewającego na sumę 4,8 mln EUR, mającego na celu zintensyfikowanie reform demokratycznych w państwach południowego regionu Morza Śródziemnego. Obie organizacje uzgodniły rozszerzenie współpracy w Azji Środkowej, z położeniem nacisku na praworządność. UE dalej prowadziła negocjacje na rzecz przystąpienia do europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności; wynikiem prac na nieformalnym posiedzeniu grupy roboczej 7+7 w lipcu 2011 roku był projekt umowy o przystąpieniu, który został następnie przekazany do dalszych prac i negocjacji grupom roboczym obu organizacji.

D. PROPAGOWANIE PRAW CZŁOWIEKA, DEMOKRACJI I PRAWORZĄDNOŚCI

Działania UE w zakresie praw człowieka, demokracji i praworządności zostały wzmocnione, jako że rok 2011 był pierwszym pełnym rokiem funkcjonowania ESDZ. Zaangażowanie wysokiej przedstawiciel w te sprawy znalazło odzwierciedlenie we wspólnym komunikacie wysokiej przedstawiciel i Komisji Europejskiej, przyjętym 12 grudnia 2011 r. i zatytułowanym „Prawa człowieka i demokracja w centrum działań zewnętrznych UE – Dążenie do bardziej skutecznego podejścia”. Przedstawiono w nim kilka idei rozwoju strategii UE w tej dziedzinie.

Arabska wiosna stanowiła przełom w pierwszym roku działania ESDZ, wydarzenie to stworzyło nowe możliwości współpracy na szczeblu regionalnym i subregionalnym. UE rozumiała historyczne znaczenie zmian następujących w południowym sąsiedztwie i stwierdziła zdecydowanie, że pragnie zapewnić terminowe i odpowiednie wsparcie unijne osobom walczącym o demokrację oraz o wolne i otwarte społeczeństwo. W duchu wzajemnej odpowiedzialności UE zachęciła swoich partnerów, by nie ustawali w wysiłkach zmierzających do budowy głębokiej demokracji, w szczególności przez rozszerzenie wolności słowa, zrzeszania się i zgromadzeń, stworzenie potężnych instytucji demokratycznych oraz propagowanie praw kobiet i równości płci. Skuteczne i niezawisłe sądownictwo, stałe wysiłki podejmowane w zakresie walki z korupcją i reformy sektora bezpieczeństwa również mają kluczowe znaczenie, by zbudować trwałą demokrację.

Arabska wiosna ukazała również znaczenie, jakie dla **propagowania reform i wspierania praw człowieka** mają sieci społecznościowe i internet. UE wielokrotnie potępiała ograniczanie **dostępu do internetu** oraz aresztowania bloggerów. Dokonywała tego w ramach stosunków dwustronnych z państwami trzecimi, jak również na forach wielostronnych. W grudniu 2011 roku zainaugurowała strategię zatytułowaną „nie odłączać”, aby opracować narzędzia, które umożliwiłyby UE wspieranie organizacji społeczeństwa obywatelskiego lub poszczególnych obywateli w uzyskaniu dostępu do elektronicznych technologii łączności, w tym do internetu.

Zniesienie **kary śmierci** na całym świecie nadal stanowiło podstawę polityki UE w zakresie praw człowieka. Wychodząc od wytycznych UE w sprawie kary śmierci, UE wykorzystywała wszystkie dostępne narzędzia. Kwestia kary śmierci była systematycznie omawiana w trakcie licznych dialogów i konsultacji UE, które organizacja ta prowadzi z państwami trzecimi. UE, w tym także wysoka przedstawiciel, z zadowoleniem przywitała wszystkie pozytywne tendencje na całym świecie: wydała publiczne oświadczenia i deklaracje, w których z aprobatą odniosła się do faktu, że w 2011 roku amerykański stan Illinois postanowił znieść karę śmierci, w jego ślady poszedł stan Connecticut w 2012 roku, zaś inne kraje, na przykład Etiopia w 2011 roku, podjęły kroki w kierunku utrzymania w mocy moratorium. Z drugiej strony UE przedstawiała ogólne *démarche* w państwach o zmiennej sytuacji i indywidualne *démarche* w przypadkach jasnego i potwierdzonego naruszania minimalnych norm międzynarodowych, takich jak egzekucje nieletnich, osób chorych psychicznie, wyroki ukamienowania i przypadki kar nieproporcjonalnych do przestępstw. W tym kontekście UE, w tym wysoka przedstawiciel, wydała oświadczenia/deklaracje lub przedstawiła *démarche*, wyrażając niepokój egzekucjami w Iranie, Iraku, USA, Chinach, Japonii, Arabii Saudyjskiej i na Białorusi. W przypadku Białorusi wysoka przedstawiciel zdecydowanie potępiła egzekucję Alega Gryszakawca i Andreja Burdyki w lipcu 2011 roku, a w grudniu tego roku wyraziła żal, że na karę śmierci zostali skazani przez Sąd Najwyższy Dymitryj Kanawałau i Uładzislau Kawaliou. Przy obu okazjach wezwała Białoruś, by przyłączyła się do globalnego moratorium na wykonywanie kary śmierci. W lutym 2011 roku Chiny przyjęły zmiany do kodeksu karnego, na mocy których zmniejszyła się liczba przestępstw, wobec których orzeka się karę śmierci. Niemniej jednak pięćdziesiąt pięć wykroczeń nadal może być karanych karą śmierci.

W 2011 roku UE zdecydowanie zareagowała na coraz większą liczbę **aktów nietolerancji religijnej i dyskryminacji**⁸⁷ na całym świecie. W lutym Rada do Spraw Zagranicznych przyjęła konkluzje, podkreślając poważnie zaniepokojenie UE i potępienie wszelkich form nietolerancji, dyskryminacji czy przemocy⁸⁸. W corocznym sprawozdaniu UE dotyczącym praw człowieka wydanym we wrześniu 2011 roku dokładnie omówiono wolność religii lub przekonań. UE podejmowała wiele działań na forum ONZ, aby umocnić konsensus co do potrzeby zwalczania nietolerancji religijnej oraz ochrony wolności religii lub przekonań. W 2011 roku odnotowano znaczne postępy w tym zakresie; po raz pierwszy w Genewie i Nowym Jorku osiągnięto konsensus w sprawie rezolucji dotyczących wolności religii lub przekonań oraz zwalczania nietolerancji religijnej, które zostały przedłożone przez UE i Organizację Współpracy Islamskiej (OWI).

W 2011 roku UE nadal odgrywała kluczową rolę w **oenzetowskim systemie praw człowieka**⁸⁹. W lutym 2011 r. UE walczyła przyczyniła się do zwołania specjalnej sesji oenzetowskiej Rady Praw Człowieka w sprawie **Libii**, kiedy to przedstawiono historyczne zalecenie w sprawie zawieszenia członkostwa Libii w Radzie Praw Człowieka. W 2011 roku UE – na forum oenzetowskiej Rady Praw Człowieka oraz Trzeciego Komitetu Zgromadzenia Ogólnego ONZ – kilkakrotnie poruszała temat sytuacji praw człowieka w **Syrii**, budując sojusz państw ze wszystkich regionów, w tym ze świata arabskiego. UE odegrała kluczową rolę w powołaniu Niezależnej Komisji Dochodzeniowej w sprawie sytuacji w zakresie praw człowieka w Syrii. W czerwcu 2011 roku UE doprowadziła do przyjęcia przez Radę Praw Człowieka rezolucji w sprawie sytuacji w zakresie praw człowieka na **Białorusi**. UE nadal również propagowała rezolucje w sprawie **Birmy/Mjanmy** i **KRLD**, zarówno na forum Rady Praw Człowieka, jak i Zgromadzenia Ogólnego.

⁸⁷ Parlament Europejski przyjął rezolucję z dnia 20 stycznia 2011 r. w sprawie sytuacji chrześcijan w kontekście wolności wyznania (P7_TA(2011)0021).

⁸⁸ Kluczowe przesłania dotyczące wolności religii lub przekonań przekazano delegaturom UE w lutym 2011 roku, wraz z mandatem obejmującym ściśle monitorowanie sytuacji w ich państwach gospodarzach we współpracy z ambasadami państw członkowskich UE.

⁸⁹ Parlament Europejski przyjął rezolucję z dnia 10 marca 2011 r. w sprawie priorytetów na 16. sesję Rady Praw Człowieka ONZ i przeglądu jej funkcjonowania w 2011 r. (P7_TA(2011)0097).

W marcu 2011 roku piętnaście państw członkowskich UE weszło w skład grupy, która przygotowała oświadczenie zatytułowane „Zakończyć akty przemocy i inne naruszenia praw człowieka ze względu na orientację seksualną i tożsamość płciową” uzgodnione przez 85 krajów podczas posiedzenia Rady Praw Człowieka ONZ. UE z aprobatą odniosła się również do przełomowej rezolucji w sprawie **praw człowieka, orientacji seksualnej i tożsamości płciowej**⁹⁰, wspieranej przez kraje wszystkich regionów i zredagowanej przez Republikę Południowej Afryki, a przyjętej przez Radę Praw Człowieka w czerwcu 2011 roku.

W maju 2011 roku UE aktywnie uczestniczyła w pierwszej sesji grupy roboczej Rady Praw Człowieka ONZ ds. ewentualnych ram prawnych dla prywatnych **firm wojskowych i ochroniarskich**. UE zdecydowanie podkreśliła że prywatne firmy wojskowe i ochroniarskie powinny być pociągane do odpowiedzialności za ewentualne naruszenia praw człowieka w każdym przypadku prowadzenia przez nie operacji. UE – we współpracy z grupą państw z Ameryki Łacińskiej – doprowadziła na forum Zgromadzenia Ogólnego ONZ do przedłużenia mandatu specjalnego przedstawiciela sekretarza generalnego ONZ ds. **dzieci w konfliktach zbrojnych**⁹¹.

⁹⁰ Parlament Europejski przyjął rezolucję z dnia 28 września 2011 r. w sprawie praw człowieka, orientacji seksualnej i tożsamości płciowej w państwach członkowskich Organizacji Narodów Zjednoczonych (P7_TA-PROV(2011)0427).

⁹¹ UE uaktualniła również, zgodnie z wykazem ONZ, wykaz państw mających priorytetowe znaczenie w realizacji wytycznych UE w sprawie dzieci w konfliktach zbrojnych.

UE zdecydowanie wsparła zatwierdzenie przez Radę Praw Człowieka w czerwcu 2011 roku zasad przewodnich ONZ dotyczących **biznesu i praw człowieka**. Zasady przewodnie ONZ zostały również włączone do własnych ram polityki UE dotyczących społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw⁹².

UE tradycyjnie zdecydowanie wspiera **zwalczanie bezkarności** w przypadku najpoważniejszych przestępstw⁹³. Zgodnie ze zobowiązaniami podjętymi na konferencji przeglądowej w Kampali w 2010 roku, UE zaktualizowała swoje wspólne stanowisko 2003/444/WPZiB decyzją Rady 2011/168/WPZiB przyjętą w marcu 2011 roku⁹⁴. W 2011 roku UE bez przerwy prowadziła działania na rzecz jak najszerszej ratyfikacji, przyjęcia i zatwierdzenia Rzymskiego Statutu **Międzynarodowego Trybunału Karnego** bądź przystąpienia do niego. Prace te postępowały w 2012 roku. W 2012 roku UE podpisała trzy umowy dwustronne zawierające klauzule dotyczące Międzynarodowego Trybunału Karnego, parafowała kolejne trzy i rozpoczęła negocjacje następnych piętnastu. Włączyła także klauzule dotyczące Międzynarodowego Trybunału Karnego do wielu swoich planów działania w zakresie EPS.

Jesienią 2011 roku UE rozpoczęła przegląd swoich **wytycznych w sprawie propagowania i ochrony praw dziecka**, aby dostosować je do rozwoju sytuacji międzynarodowej, jak również do lokalnie ustalonych priorytetów w zakresie praw człowieka. Zimą 2011 roku UE rozpoczęła tematyczną kampanię lobbingową (démarche) wspierającą globalną kampanię ONZ na rzecz ratyfikacji dwóch protokołów fakultatywnych do Konwencji o prawach dziecka. UE nadal będzie propagować ratyfikację tych instrumentów, jak również konwencji nr 182 Międzynarodowej Organizacji Pracy dotyczącej najgorszych form pracy dzieci, przez prowadzenie na szczeblu lokalnym dialogu politycznego i innych działań uświadamiających.

⁹² W komunikacie zatytułowanym „Odnowiona strategia UE na rzecz społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw” i w komunikacie zatytułowanym „Prawa człowieka i demokracja w centrum działań zewnętrznych UE” z 2011 roku zasady przewodnie ONZ uznawane są za zbiór standardów międzynarodowych dotyczących biznesu i praw człowieka, których powinny przestrzegać wszystkie przedsiębiorstwa europejskie. W obu dokumentach zaproponowano również konkretne działania służące realizacji zasad przewodnich ONZ. Parlament Europejski przyjął rezolucję z dnia 8 czerwca 2011 r. w sprawie zewnętrznego wymiaru polityki społecznej promującej standardy pracy, standardy socjalne i odpowiedzialność społeczną przedsiębiorstw europejskich (P7_TA-PROV(2011)0260).

⁹³ Parlament Europejski przyjął rezolucję z dnia 17 listopada 2011 r. w sprawie poparcia Unii Europejskiej dla Międzynarodowego Trybunału Karnego: stojąc w obliczu wyzwań i pokonując trudności (P7_TA-PROV(2011)0507).

⁹⁴ Nowa decyzja Rady ma na celu uzyskanie powszechnego poparcia dla Rzymskiego Statutu Międzynarodowego Trybunału Karnego poprzez propagowanie przystąpienia do tego statutu jak największej liczby państw, aby przyczynić się do zachowania integralności tego statutu, wesprzeć niezależność Trybunału, jego skuteczne i wydajne funkcjonowanie, wesprzeć współpracę z Trybunałem oraz wdrażanie zasady komplementarności.

W 2011 roku osiągnięto postępy w wymiarze wewnętrznym w kontekście zaangażowania UE w sytuację **kobiet w powiązaniu z pokojem i bezpieczeństwem**. W maju 2011 roku Rada przyjęła „Sprawozdanie w sprawie wskaźników UE dotyczących wszechstronnego podejścia do wykonania przez UE rezolucji Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 1325 i 1820 w sprawie kobiet, pokoju i bezpieczeństwa”. Następne sprawozdanie przewidziane jest na rok 2013.

Unia Europejska dąży do umieszczania **klauzuli praw człowieka** we wszystkich politycznych umowach ramowych, takich jak układy o stowarzyszeniu oraz umowy o partnerstwie i współpracy, zawieranych z państwami trzecimi⁹⁵. Jednak w roku 2011 żadna nowa umowa zawierająca klauzulę praw człowieka nie została podpisana ani nie weszła w życie. W wymiarze dwustronnym UE prowadziła ponad 40 dwustronnych **dialogów dotyczących praw człowieka** z państwami trzecimi, stwarzając tym samym wiele okazji do zażegnania w skuteczny sposób konkretnych obaw UE związanych z prawami człowieka.

UE zaczęła opracowywać **strategie w zakresie praw człowieka dotyczące poszczególnych krajów**, przeznaczone dla niemal 160 krajów na całym świecie; w roku 2011 pracowano nad 130 strategiami⁹⁶. 8 i 9 grudnia 2011 r. ESDZ, w ścisłej współpracy z partnerami z organizacji pozarządowych, zorganizowała 13. doroczne **forum UE i organizacji pozarządowych poświęcone prawom człowieka**, obejmujące dwie kwestie: „Intensyfikację wykonania wytycznych UE w sprawie międzynarodowego prawa humanitarnego” oraz „Unijny przegląd praw człowieka i nowych wieloletnich ram finansowych – od zaleceń do działania”. Wyniki forum zostaną uważnie przeanalizowane przez ESDZ i grupy robocze Rady.

⁹⁵ Klauzula praw człowieka stanowi, że prawa człowieka, przedstawione między innymi w Powszechnej deklaracji praw człowieka, mają wpływ na wewnętrzne i zewnętrzne polityki stron i stanowią jeden z istotnych elementów umowy.

⁹⁶ Najważniejsze cele do osiągnięcia przy pomocy tego podejścia to: (i) lepsze i wszechstronniejsze zrozumienie podstawowych wyzwań w zakresie praw człowieka w krajach partnerskich; (ii) skupienie działań UE wokół głównych priorytetów w krajach partnerskich – zarówno w wymiarze polityki, jak i pomocy finansowej – tak byśmy mogli lepiej dostosować nasze podejście do sytuacji w poszczególnych krajach, a zatem działać bardziej skutecznie, zgodnie z apelem wysokiej przedstawiciel; (iii) ułatwienie i optymalizowanie działań państw członkowskich i misji dyplomatycznych UE w terenie; oraz (iv) wniesienie wszechstronniejszego i bardziej merytorycznego wkładu w różne strategie krajowe i regionalne.

Wspólny komunikat w zakresie europejskiej polityki sąsiedztwa zatytułowany „Nowa koncepcja działań w obliczu zmian zachodzących w sąsiedztwie” zawierał propozycję ustanowienia **Europejskiego Funduszu na rzecz Demokracji**. Celem było ustanowienie Europejskiego Funduszu na rzecz Demokracji jako autonomicznego organu nadającego osobowość prawną zgodnie z przepisami jednego z państw członkowskich; jego misja polegałaby na uzupełnianiu obecnych instrumentów UE, w szczególności Europejskiego Instrumentu na rzecz Wspierania Demokracji i Praw Człowieka. W ramach Europejskiego Funduszu na rzecz Demokracji położono by początkowo, choć nie wyłącznie, nacisk m.in. na europejskie sąsiedztwo; fundusz ten byłby również nowym środkiem ułatwiającym udzielanie wsparcia podmiotom politycznym w procesie przemian demokratycznych lub w pokojowej walce o demokrację.

UE nadal odgrywała kluczową rolę we wspieraniu przemian demokratycznych w państwach na całym świecie. W 2011 roku UE rozmieściła 10 **misji obserwacji wyborów**. Pięć unijnych misji obserwacji wyborów towarzyszyło przełomowym zmianom i dodawało im wiarygodności (zmiana ustrojowa w Tunezji, utworzenie nowego państwa w Sudanie Południowym, przejście od rządów wojskowych do cywilnych w Nigrze, długo oczekiwane przejęcie rządów przez opozycję polityczną w Peru i Zambii), trzy misje obserwacji wyborów towarzyszyły względnie spokojnym reelekcjom obecnych władz (w Nigerii, Czadzie i Ugandzie), zaś dwie misje obserwacji wyborów były prowadzone w pełnych wyzwaniach kontekstach wyborczych (w Nikaragui i Demokratycznej Republice Konga). UE wydelegowała również misje ekspertów ds. wyborów do Beninu, Liberii, Wybrzeża Kości Słoniowej, Maroka, Gwatemali, Tajlandii, Republiki Środkowoafrykańskiej i Gambii.

W 2011 roku UE nadal podnosiła kwestie związane z **praworządnością**, w szczególności podczas dialogów dotyczących praw człowieka z państwami biorącymi udział w europejskiej polityce sąsiedztwa, kładąc nacisk na reformę systemu sądownictwa: potrzebę wzmocnienia niezawisłości sądowej (w szczególności przez powołanie Krajowych Rad Sądownictwa), zwiększenia bezstronności i skuteczności systemu sądowego i zagwarantowania odpowiedzialności urzędników organów ścigania. W tym kontekście UE zwróciła szczególną uwagę na rolę i funkcjonowanie obrońców i wezwała państwa do przestrzegania niezależności adwokatury, jak również wyraziła niepokój z powodu doniesień o prześladowaniu prawników.

UE omówiła kwestię funkcjonowania Najwyższej Rady Sądowej z Marokiem oraz powołania komisji ds. przeglądu funkcjonowania systemu sądowego w Algierii. UE realizuje projekt o wartości 20 mln EUR dotyczący funkcjonowania systemu sądowego w Tunezji.

UE podnosiła również kwestie związane ze sprawiedliwym administrowaniem sądownictwem karnym, takie jak wyjątkowo niski odsetek uniewinnień oraz nadmierne korzystanie z ugody sądowej i dobrowolnego poddawania się karze. UE wdrożyła istotne projekty pomocy technicznej, aby wesprzeć reformę sądownictwa w kilku krajach europejskiej polityki sąsiedztwa. UE zaczęła również monitorować rozprawy w niektórych państwach. UE zajęła się także kwestiami związanymi z funkcjonowaniem systemu więziennictwa, w tym korzystaniem ze środków polegających na zatrzymaniu administracyjnym.

W 2011 roku UE nadal potwierdzała i zwiększała swoje zaangażowanie we wzmacnianie praworządności za pośrednictwem misji w dziedzinie WPBiO, w szczególności: EULEX Kosovo, EUPOL Afghanistan, EUJUST Lex Iraq oraz EUPOL COPPS (oPT). W Kosowie misja ma wspomagać i wspierać władze Kosowa w dziedzinie praworządności, z położeniem szczególnego nacisku na sądownictwo. Sprawuje również władzę wykonawczą w takich dziedzinach jak zbrodnie wojenne, przestępczość zorganizowana i korupcja.

W 2011 roku EUPOL Afghanistan osiągnęła znaczne postępy w realizacji swoich trzech celów strategicznych związanych z praworządnością: zwalczania korupcji w policji afgańskiej, zintensyfikowania współpracy między policją a sądownictwem, umocnienia struktur w zakresie praw człowieka powiązanych z Ministerstwem Spraw Wewnętrznych. Misja mentoruje i szkoli urzędników afgańskich oraz wspiera wprowadzanie nowych struktur służących zrównoważeniu prac. W 2011 roku misja wspierała Afgańską Niezależną Komisję Praw Człowieka podczas powoływania rzecznika policji i była gospodarzem konferencji zwołanej z okazji Dnia Kobiet, w której uczestniczyli przedstawiciele sześciu afgańskich ministerstw, licznych instytucji rządowych, jak również organizacji lokalnych i międzynarodowych. Misja dalej prowadziła również swoje działania ciągłe, wspierając Biuro Prokuratora Generalnego i Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w ulepszaniu współpracy i w zwalczaniu korupcji.

Na okupowanych terytoriach palestyńskich misja EUPOL COPPS wspierała opracowanie wszechstronnej strategii dla palestyńskiego sektora sądownictwa karnego, w ścisłej współpracy z palestyńskimi partnerami i z wykorzystaniem obecnych mechanizmów koordynacyjnych. Misja EUPOL COPPS służy doradztwem palestyńskiemu sektorowi sądownictwa karnego i wspiera jego funkcjonowanie, współpracując z palestyńską policją cywilną, Ministerstwem Sprawiedliwości, Biurem Prokuratora Generalnego, sądami, Wysoką Radą Sądowniczą, Stowarzyszeniem Adwokackim, systemem penitencjarnym i społeczeństwem obywatelskim.

EUJUST LEX Iraq jest pierwszą zintegrowaną misją UE dotyczącą państwa prawnego. Po przeniesieniu działalności do Iraku w 2011 roku i pomimo pełnego wyzwania środowiska bezpieczeństwa, wyniki misji można uznać za zadowalające dzięki projektom uwzględniającym wszystkie gałęzie irackiego systemu sądownictwa karnego prowadzonym obecnie we wszystkich trzech miejscowościach (Bagdad, Basra i Arbela). Organizując specjalistyczne kursy dla urzędników irackich wysokiego i średniego szczebla z systemu sądownictwa karnego, EUJUST LEX Iraq nadal wzmacnia w Iraku praworządność i propaguje kulturę poszanowania praw człowieka.

W sumie 450 osób spośród personelu misji WPBiO pracuje w sektorze praworządności (wymiar sprawiedliwości, granice, więziennictwo, prawa człowieka).

E. REAGOWANIE KRYZYSOWE

W świetle doświadczeń w Haiti w 2010 roku i wraz z rozwojem wydarzeń związanych z arabską wiosną, ESDZ stworzyła system reagowania kryzysowego, który ma na celu natychmiastową mobilizację zasobów UE, aby zaradzić konsekwencjom kryzysów wywołanych przez konflikty polityczne lub zbrojne, incydenty technologiczne, katastrofy wywołane przez człowieka lub klęski żywiołowe oraz ułatwić podejmowanie decyzji politycznych w związku z daną sytuacją kryzysową, jak również zagwarantować skoordynowanie realizacji działań ESDZ – wewnętrznie oraz podejmowanych z innymi podmiotami. Na system reagowania kryzysowego ESDZ składają się organizacyjne i standardowe procedury skutecznego działania w kontekście reagowania Unii na kryzysy.

Najważniejsze narzędzia reagowania kryzysowego to:

Rada Zarządzania Kryzysowego

Rada Zarządzania Kryzysowego – pod przewodnictwem wysokiej przedstawiciel lub wykonawczego sekretarza generalnego – została powołana jako stały podmiot zajmujący się horyzontalnymi aspektami reagowania kryzysowego ESDZ. Spotyka się regularnie, aby zagwarantować koordynację środków UE związanych z zapobieganiem kryzysowi, gotowością oraz zdolnościami reagowania w sytuacjach kryzysowych.

Platforma kryzysowa

Platforma kryzysowa ułatwia wymianę informacji między uczestnikami – odnośnymi służbami ESDZ, jak również Komisji i Sekretariatu Generalnego Rady – oraz przedstawia służbom ESDZ jasny cel polityczny lub strategiczny w celu zarządzania danym kryzysem.

Na przykład w szczytowej fazie kryzysu w Libii posiedzenia platformy kryzysowej ds. Libii były zwoływane 14 razy. Posiedzenia te oraz następujące po nich sprawozdania pomogły w wymianie informacji i decyzji w sprawie zarządzania między różnymi departamentami zajmującymi się kryzysem. Platforma zajmowała się kwestiami politycznymi, sytuacją militarną, obawami humanitarnymi i bezpieczeństwem.

Centrum Analiz Informacji UE

Centrum Analiz Informacji UE, zainaugurowane w lipcu 2011 roku, zapewnia odnowione i wyłączone zdolności w systemie UE do działania przez całą dobę, pełni też funkcję centrum informacyjnego ESDZ i Komisji, przekazując decydentom informacje związane z kryzysem, uzyskane ze wszystkich źródeł (źródła jawne, delegatury UE, państwa członkowskie, unijne operacje i misje w dziedzinie WPBiO, zespoły SPUE i organizacje międzynarodowe). Zapewnia dokładne i aktualne informacje dotyczące sytuacji w zakresie polityki i bezpieczeństwa na całym świecie.

Zapewnia platformie kryzysowej orientację sytuacyjną i wczesne ostrzeżenie oraz uzupełnia prace analityczne INTCEN-u. Najważniejszym zadaniem Centrum Analiz Informacji UE jest zapewnianie przepływu w czasie rzeczywistym informacji związanych z kryzysem. Łączy w jeden podmiot struktury wojskowe i cywilne, a zatem zapewnia lepsze wsparcie i szybszy przepływ informacji w porównaniu z poprzednimi rozdzielonymi strukturami (ma to szczególne znaczenie w przypadku misji WPBiO i delegatur UE w państwach trzecich w trakcie kryzysu).

Centrum Analiz Informacji UE dwa razy dziennie dostarcza sprawozdania z monitorowania sytuacji politycznej na całym świecie oraz przeglądy prasy (a zatem od 2011 roku dla każdej kategorii przygotowano ponad 700 sprawozdań). Oprócz stałych zadań przygotowywane są również sprawozdania ad hoc dotyczące pewnych kwestii będących przedmiotem politycznego zainteresowania, które związane są ze szczytami i wizytami WP w państwach trzecich.

Misje rozpoznawcze i misje łączone w ramach reagowania kryzysowego

Misje rozpoznawcze są uruchamiane przez ESDZ w krótkim terminie na wniosek wysokiego przedstawiciela lub wykonawczego sekretarza generalnego. Celem tych misji jest szybka ocena sytuacji w terenie, nawiązanie kontaktu z partnerami lokalnymi i pomoc w dalszym planowaniu działań UE. Misje te zapewniają ESDZ zdolności szybkiego reagowania w przypadku kryzysu zewnętrznego. Za rozpoczęcie misji rozpoznawczych odpowiada Departament Reagowania Kryzysowego; może on uruchomić misję w ciągu 24 godzin. W 2011 roku ESDZ wysłał 5 misji rozpoznawczych do Libii – pierwszą z nich w marcu, tuż po rewolucji. Misje te dostarczyły cennych informacji, które pomogły określić unijne priorytety w zakresie udzielania wsparcia.

Misje łączone gromadzą wiedzę fachową różnych służb. Mogą zostać rozmieszczone w ciągu 3–4 dni. Misje łączone mają na celu dostarczenie szczegółowych analiz i wspieranie planowania dalszych działań UE. Zespoły składają się z personelu ESDZ i Komisji, który może przygotowywać projekty mające natychmiastowe konsekwencje i wspierać szybkie planowanie (zmianę planów) na rzecz obszaru kryzysowego. W 2011 roku ESDZ wysłała dwie misje łączone do Libii i jedną do Wybrzeża Kości Słoniowej.

Rejestr ekspertów w zakresie reagowania kryzysowego

ESDZ opracowała rejestr wewnętrznych ekspertów w zakresie reagowania kryzysowego, którzy są przeszkalani z procedur reagowania kryzysowego i mogą zostać wysłani do każdego miejsca w sytuacji kryzysu na całym świecie.

Grupa zapobiegania konfliktom

Grupa zapobiegania konfliktom, ściśle współpracując z INTCEN-em, ma bezustannie gromadzić i analizować informacje w zakresie wczesnego ostrzegania dotyczące państw i regionów, w których występuje potencjalne ryzyko konfliktu i kryzysu. Określa opcje szybkiego reagowania / wczesnego działania przeznaczone dla Rady Zarządzania Kryzysowego lub, w odpowiednich przypadkach, dla platformy kryzysowej. Grupa zapobiegania konfliktom zapewnia konieczne powiązania i synergie z pokrewnymi niekryzysowymi, krótko-, średnio- i długoterminowymi instrumentami i działaniami związanymi z zapobieganiem konfliktom i budową pokoju.

Od jej utworzenia w październiku 2011 roku grupa spotkała się czterokrotnie. Dotychczas grupa zapobiegania konfliktom dokonała wkładu w opracowanie systemów i narzędzi, które mogą pomóc w zmniejszeniu luki między wczesnym ostrzeganiem a wczesnym działaniem. Omówiła również uwzględnianie zapobiegania konfliktom w działaniach zewnętrznych UE i uzgodniła projekt wytycznych dotyczących podejścia w sytuacji zagrożenia konfliktem, które powinny również mieć zastosowanie w nowym cyklu planowania pomocy zewnętrznej.

Reagowanie kryzysowe ESDZ w Libii

Kryzys w Libii wybuchł w lutym 2011 roku, czyli już w pierwszych kilku tygodniach istnienia ESDZ. Kryzys w Libii przetestował mechanizmy ESDZ w zakresie reagowania kryzysowego w momencie ich powstawania. Korzystając z wytycznych platformy kryzysowej oraz informacji z pierwszej ręki uzyskanych przez szybkie misje rozpoznawcze, ESDZ mogła spójnie i skutecznie zareagować na kryzys m.in. szybko uruchamiając biuro UE w Bengazi, a następnie delegaturę UE w Trypolisie, jak również rozpoczynając serię programów wspierających przemiany demokratyczne.

F. SKUTECZNIEJSZE, SPRAWNIEJSZE I SPÓJNIEJSZE ZARZĄDZANIE KRYZYSOWE ZA POŚREDNICTWEM WPBiO

W 2011 roku wysoka przedstawiciel przewodniczyła dwóm sesjom Rady do Spraw Zagranicznych obradującej w składzie ministrów obrony. Podczas posiedzenia 23 maja 2011 r. ministrowie obrony dokonali przeglądu rozwoju sytuacji w dziedzinie wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa (WPBiO) i sporządzili bilans postępów w przestrzeganiu zaleceń zawartych w konkluzjach Rady dotyczących WPBiO z grudnia 2010 roku i stycznia 2011 roku. Omówili aktualną sytuację w zakresie operacji wojskowych UE w ramach WPBiO oraz rozważyli dalsze kroki. Operacje te to m.in. ALTHEA w Bośni i Hercegowinie, EU NAVFOR Atalanta ukierunkowana na walkę z piractwem u wybrzeży Somalii oraz misja UE mająca na celu szkolenie sił somalijskich. Rada przyjęła konkluzje w sprawie łączenia i udostępniania zdolności wojskowych, wzywając do przyjęcia ustrukturyzowanego i długoterminowego podejścia opartego na ambitnych zamierzeniach, obejmującego szeroki zakres zdolności i prowadzącego do konkretnych wyników.

Na lipcowym posiedzeniu Rady do Spraw Zagranicznych wysoka przedstawiciel zaprezentowała swoje kompleksowe cywilno-wojskowe sprawozdanie dotyczące WPBiO i poprowadziła dyskusję w sprawie inicjatyw w dziedzinie WPBiO. W sprawozdaniu opisano zdolności wojskowe (łączenie i udostępnianie); stałą ustrukturyzowaną współpracę; zdolności cywilne; synergie cywilno-wojskowe w rozwoju zdolności; ulepszenie wyników UE w zakresie zarządzania kryzysowego (zdolności cywilnego i wojskowego planowania i prowadzenia operacji, grupy bojowe UE); oraz współpracę z partnerami (NATO, ONZ, państwa trzecie).

Wysoka przedstawiciel przewodniczyła również posiedzeniu ministrów obrony 30 listopada, na którym dokonano przeglądu wydarzeń i przyjęto konkluzje w sprawie WPBiO. Ministrowie omówili również aktualną sytuację w zakresie operacji wojskowych UE w ramach WPBiO oraz rozważyli dalsze kroki. WP przedstawiła ministrom aktualne informacje w zakresie podejmowanych przez nią działań na rzecz zintensyfikowania współpracy między UE a NATO w zakresie zarządzania kryzysowego, zgodnie z mandatem Rady Europejskiej z września 2010 roku, w sprawie współpracy między UE a ONZ oraz w sprawie podejmowanych przez nią kontaktów w zakresie WPBiO z partnerami strategicznymi. Rada określiła również budżet Europejskiej Agencji Obrony na rok 2012.

W grudniu Rady przyjęła zestaw ambitnych i skoncentrowanych na przyszłości konkluzji w sprawie WPBiO. Rada przypominała o stałej potrzebie kompleksowego podejścia, w ramach którego coraz częściej wykorzystywane są różne narzędzia pozostające do dyspozycji UE, jako części spójnej i skutecznej strategii osiągania przez UE jej celów oraz podkreśliła znaczenie WPBiO jako kluczowego elementu takiego kompleksowego podejścia.

Rada z zadowoleniem przyjęła działania przeprowadzone przez wysoką przedstawiciel i ESDZ zgodnie z konkluzjami Rady w sprawie WPBiO ze stycznia 2011 r. i marca 2011 r. oraz w następstwie inicjatywy weimarskiej, do której przyłączyły się Włochy i Hiszpania, sprawozdanie wysokiej przedstawiciel na temat WPBiO z dnia 11 lipca 2011 r. i późniejsze wkłady państw członkowskich. Rada wyraziła również zadowolenie z dwustronnych i wielostronnych inicjatyw państw członkowskich, takich jak obecna współpraca Francji ze Zjednoczonym Królestwem, oraz z wielu innych już podjętych i wyłaniających się inicjatyw regionalnych; inicjatywy te – przez zastosowanie innowacyjnych metod łączenia i udostępniania zdolności wojskowych – przyczyniają się do zwiększenia ogólnych zdolności wojskowych.

Konkluzje obejmują wiele wymiarów WPBiO. Rada między innymi:

- podkreśliła swoje zobowiązanie do utrzymania obecnego zaangażowania w prowadzone obecnie misje i operacje WPBiO, prowadząc jednocześnie prace dotyczące ewentualnych nowych misji w Rogu Afryki, Sahelu, Sudanie i Libii;
- podkreśliła znaczenie dalszego rozwijania zdolności cywilnych i wojskowych w ramach WPBiO jako kluczowego celu, by zarówno wypełnić istniejące luki, jak i poradzić sobie z rosnącymi potrzebami w tym zakresie;
- wezwała do usprawnienia działań UE w zakresie planowania i prowadzenia misji i operacji, w tym poprzez umożliwienie wcześniejszego i bardziej skutecznego zaawansowanego planowania i dzięki przeglądowi procedur zarządzania kryzysowego UE. Rada uzgodniła, że przyspieszy planowanie uruchomienia centrum operacyjnego dla operacji prowadzonych w Rogu Afryki;
- podkreśliła znaczenie partnerstwa z NATO i ONZ oraz cenne praktyczne wkłady i polityczne wsparcie misji i operacji WPBiO zaoferowane przez państwa partnerskie. Rada wezwała do dalszych działań na rzecz rozwijania współpracy w ramach WPBiO w indywidualnych przypadkach z partnerami ze wschodu i z basenu Morza Śródziemnego.

Wysoka przedstawiciel nakreśliła postępy w zakresie WPBiO w przemowie do Parlamentu 13 grudnia.

1. SPRAWNOŚĆ

1.1. ZDOLNOŚCI CYWILNE I WOJSKOWE⁹⁷

Nadal podejmowano wysiłki w celu likwidacji niedoborów w zdolnościach cywilnych w zakresie WPBiO oraz ulepszeniu działań przez prowadzenie szkoleń, wdrożenie doświadczeń i wniosków oraz dostarczanie lepszego sprzętu.

⁹⁷ Parlament Europejski przyjął rezolucję z dnia 11 maja 2011 r. w sprawie rozwoju wspólnej polityki bezpieczeństwa i obrony po wejściu w życie Traktatu z Lizbony (P7_TA-PROV(2011)0228).

W lipcu 2011 roku zorganizowano seminarium wysokiego szczebla – w którym uczestniczyły podmioty krajowe – w sprawie ułatwień w wysyłaniu personelu cywilnego na misje w dziedzinie WPBiO.

W następstwie konkluzji Rady z grudnia 2011 roku KPiB zatwierdził przygotowany przez ESDZ wieloletni program prac dotyczący rozwoju zdolności cywilnych⁹⁸.

Na podstawie decyzji Rady z grudnia 2010 roku przez cały rok 2011 kontynuowano prace nad zdolnościami wojskowymi, kładąc nacisk na obecne luki w zdolnościach państw członkowskich oraz na rosnące zapotrzebowanie związane z operacjami w dziedzinie WPBiO (zob. też łączenie i udostępnianie zdolności wojskowych).

Osiągnięto postępy w ogólnym planowaniu wojskowym UE („konceptje”), m.in. w zakresie operacji powietrznych wspierających WPBiO (zdolne do rozmieszczenia siły powietrzne), wdrożonych doświadczeń i wniosków wojskowych UE, wsparcia logistycznego i odzyskiwania personelu.

1.2. ŁĄCZENIE I UDOSTĘPNIANIE ZDOLNOŚCI WOJSKOWYCH

Przez cały rok Rada podkreślała pilną konieczność zacieśnienia europejskiej współpracy w dziedzinie rozwoju zdolności wojskowych służących utrzymaniu i wzmocnieniu WPBiO, z myślą o zwiększeniu skuteczności operacyjnej w kontekście ograniczonych środków budżetowych na obronę⁹⁹.

⁹⁸ ESDZ obecnie opracowuje ten program prac; przedstawi go w 2012 roku.

⁹⁹ Parlament Europejski przyjął rezolucję z dnia 14 grudnia 2011 r. w sprawie wpływu kryzysu finansowego na sektor obrony w państwach członkowskich UE (P7_TA-PROV(2011)0574).

30 listopada na posiedzeniu Rady Sterującej Europejskiej Agencji Obrony (EDA) państwa członkowskie zatwierdziły możliwości łączenia i udostępniania zdolności wojskowych oraz ogłosiły kilka zobowiązań dotyczących konkretnych projektów ułatwianych przez agencję. Zobowiązania podjęto w następujących dziedzinach: tankowanie w powietrzu; inteligentna amunicja; szkolenie załóg samolotów; szkolenia i logistyka sił morskich; europejskie główne węzły transportowe; wywiad, nadzór i rozpoznanie, w tym orientacja sytuacyjna w przestrzeni kosmicznej; wsparcie medyczne, wojskowa łączność satelitarna, jak również opracowanie – na podstawie obecnych inicjatyw – innych projektów dotyczących łączenia zdolności, takich jak: nadzór morski, szkolenie dotyczące śmigłowców i łączność satelitarna.

1.3. WDROŻONE DOŚWIADCZENIA I WNIOSKI ORAZ NAJLEPSZE PRAKTYKI W CYWILNYM WYMIARZE WPBiO

W konkluzjach Rady w sprawie WPBiO z grudnia 2011 roku wezwano do ciągłego ulepszania misji przy zastosowaniu ocen, analiz porównawczych, ocen skutków, wdrożonych doświadczeń i wniosków oraz najlepszych praktyk.

W 2011 roku osiągnięto postępy w gromadzeniu cywilnych i wojskowych wdrożonych doświadczeń i wniosków oraz najlepszych praktyk wypracowanych w wyniku operacji w dziedzinie WPBiO. Obecnie tworzona jest wspólna baza danych cywilnych i wojskowych wdrożonych doświadczeń i wniosków oraz najlepszych praktyk w dziedzinie WPBiO; oczekuje się, że baza zacznie działać w kwietniu 2012 roku¹⁰⁰.

¹⁰⁰ W kontekście opracowywania nowej unijnej koncepcji szybkiego rozmieszczania w dziedzinie WPBiO ukończono tematyczne sprawozdanie zawierające wdrożone doświadczenia i wnioski w zakresie zastępczych / wykonawczych misji policyjnych, przy wykorzystaniu doświadczeń z finansowanego przez Komisję unijnego projektu szkolenia sił policyjnych (EUPFT) w latach 2008–2010.

1.4. SZKOLENIA I ĆWICZENIA

W 2011 roku nadal znaczne wysiłki były ukierunkowywane na osiągnięcie ogólnych celów związanych ze szkoleniem w dziedzinie WPBiO, aby zapewnić państwom członkowskim i instytucjom UE wykwalifikowany personel (dyplomatyczny, wojskowy i cywilny – w tym z sektorów policji i praworządności) zdolny do opracowywania wszystkich kwestii związanych z WPBiO oraz do uczestniczenia w misjach i operacjach w dziedzinie WPBiO¹⁰¹.

2. SKUTEKZNOŚĆ

2.1. WSPÓŁPRACA Z PARTNERAMI W TRAKCIE ZARZĄDZANIA KRYZYSOWEGO

ORGANIZACJE MIĘDZYNARODOWE

Zgodnie z konkluzjami Rady z grudnia 2010 roku współpracowano z państwami trzecimi i innymi organizacjami międzynarodowymi, aby zwiększyć zdolności i ułatwić zaangażowanie wraz z UE w misje i operacje zarządzania kryzysowego.

¹⁰¹ W dniach 16–27 maja 2011 r. odbyło się ćwiczenie MILEX 11; oficjalnym organem odpowiedzialnym za przeprowadzenie ćwiczenia (OCE) było DG EUMS. Celem MILEX 11 było przećwiczenie i ocena aspektów wojskowych zarządzania kryzysowego UE na wojskowym poziomie strategicznym, a zwłaszcza na poziomie operacyjnym, na podstawie scenariusza przewidywanej operacji wojskowej dowodzonej przez UE bez odwołania się do wspólnych zasobów i zdolności NATO. Wszystkie cele ćwiczenia zostały w pełni osiągnięte. Ćwiczenie zarządzania kryzysowego UE (CME 11) odbyło się w dniach 18 listopada – 6 grudnia 2011 r. Na podstawie nowego „wszechstronnego podejścia” do reagowania kryzysowego, ćwiczenie służyło ocenie i ulepszeniu potencjału UE do zarządzania kryzysami, w tym procesów podejmowania decyzji i planowania ESDZ w szybko zmieniającym się środowisku. W ćwiczeniu wykorzystano instrumenty zarówno cywilne, jak i wojskowe, oraz ich koordynację w UE na różnych szczeblach. Zaangażowanie w ćwiczenie pięciu delegatur UE, jak również wdrożenie nowych procedur wewnętrznych ESDZ w zakresie reagowania kryzysowego to jedno z najistotniejszych nowych cech wprowadzonych do ćwiczenia zarządzania kryzysowego w wyniku Traktatu z Lizbony.

2.1.1. WSPÓŁPRACA UE–ONZ

W 2011 roku podjęto szczególne wysiłki – w odpowiedzi na liczne wezwania ONZ na szczeblu politycznym – aby zwiększyć zdolność UE do wspierania działań ONZ na rzecz utrzymania pokoju. ESDZ – przy aktywnym zaangażowaniu Departamentu ds. Operacji Pokojowych (DPKO), Departamentu Wsparcia Polowego (DFS) oraz Departamentu Spraw Politycznych (DPA) – zdefiniowała kilka działań praktycznych służących osiągnięciu tego celu. Realizacja tych działań rozpocznie się w 2012 roku, natychmiast po uzgodnieniu szczegółów technicznych. Po zrealizowaniu tych działań znacznie ułatwiona zostanie współpraca z ONZ w zakresie operacji i działań związanych z zarządzaniem kryzysowym / utrzymywaniem pokoju, w przypadku zarówno operacji i misji wojskowych, jak i cywilnych.

Pod koniec 2011 roku UE i ONZ wspólnie postanowiły reaktywować Komitet Sterujący UE–ONZ ds. Zarządzania Kryzysowego, którego działalność zawieszono w 2010 roku w oczekiwaniu na zmiany w strukturach UE podyktowane Traktatem z Lizbony, jak również położyć podstawy pod intensywniejszą współpracę UE i ONZ w dziedzinie rozwoju zdolności cywilnych.

2.1.2. UE – NATO

W 2011 roku kontynuowana była solidna współpraca UE – NATO w kontekście uzgodnień „Berlin Plus” na potrzeby prowadzonej w ramach WPBiO operacji EUFOR Althea w Bośni i Hercegowinie.

Przedstawione przez wysoką przedstawiciel w lutym konkretne propozycje dotyczące pragmatycznego, metodycznego podejścia do realizacji mandatu Rady Europejskiej z września 2010 roku zostały zaaprobowane przez Radę.

Niektóre z tych propozycji z powodzeniem zrealizowano w 2011 roku:

- Kontakty między personelem były intensywnie rozwijane, aby zwiększyć obopólną świadomość na temat działalności UE i NATO oraz osiągnąć postępy w dalszej intensyfikacji współpracy w teatrach działań, w których rozmieszczone są obie organizacje. Rada była regularnie informowana o najważniejszych wydarzeniach (w szczególności w dziedzinie bezpieczeństwa cybernetycznego).
- Pierwsza obustronna wymiana informacji w ramach Komitetu Polityki Bezpieczeństwa i Planowania oraz Grupy Polityczno-Wojskowej została zapoczątkowana w grudniu 2011 roku.

Rada wezwała również wysoką przedstawiciel do podjęcia wysiłków w celu dalszego rozwijania skutecznej i efektywnej współpracy z NATO, w szczególności w dziedzinach, w których obie organizacje działają równolegle.

Między personelem UE i NATO rozwijała się bliska współpraca w zakresie łączenia i udostępniania zdolności wojskowych oraz inicjatyw dotyczących inteligentnej obrony / podejścia wielonarodowego, aby zagwarantować spójność, wzajemne wzmacnianie i nie powielać działań. W tym kontekście Rada zachęciła do dalszych ścisłych kontaktów między personelem.

Personel UE i NATO wspólnie zaproponował sposoby umacniania praktycznej współpracy w dziedzinie obrony chemicznej, biologicznej, radiologicznej i jądrowej (CBRN); jej wyniki zostaną udostępnione wszystkim państwom członkowskim. Propozycje te spotkały się ze wsparciem państw członkowskich.

Na forum Grupy UE-NATO ds. Rozwoju Zdolności nastąpiła również wymiana informacji w kilku dziedzinach będących przedmiotem wspólnego zainteresowania, w których pokrywają się wymogi; zalicza się do nich wsparcie medyczne, przeciwdziałanie improwizowanym ładunkom wybuchowym (C-IED) i CBRN.

Jak stwierdzono w poprzednich sprawozdaniach, uczestnictwo wszystkich 27 państw członkowskich UE jeszcze bardziej ułatwiłoby wymianę informacji w dziedzinie zdolności wojskowych.

2.1.3. UE – UA

UE i Unia Afrykańska (UA) kontynuowały dialog polityczny i dialog dotyczący kwestii bezpieczeństwa, w tym na regularnych posiedzeniach Komitetów Pokoju i Bezpieczeństwa obu organizacji. Ponownie udostępniono pomoc finansową (40 mln EUR), aby wesprzeć wysiłki strony afrykańskiej w stworzeniu afrykańskiej architektury pokoju i bezpieczeństwa (APSA). UE pozytywnie odniosła się do wniosków UA dotyczących wsparcia w dziedzinie szkolenia w afrykańskich centrach szkoleniowych, stanowiących podstawowy element APSA. W ramach Instrumentu na rzecz Pokoju w Afryce nadal finansowano dwie afrykańskie operacje na rzecz wspierania pokoju: AMISOM w Somalii i MICOPAX w Republice Środkowoafrykańskiej. UE z zadowoleniem odniosła się do zakończenia pierwszego cyklu szkoleń strategicznych przeznaczonych dla sił UA w gotowości do użycia (Amani).

WSPÓŁPRACA Z PAŃSTWAMI PARTNERSKIMI

Zintensyfikowano wysiłki, aby pogłębić konkretny dialog i współpracę z państwami trzecimi, w tym z partnerami strategicznymi, oraz aby rozwijać stosunki z nowymi partnerami. UE prowadziła regularny dialog z europejskimi członkami NATO nienależącymi do UE, innymi państwami kandydującymi do przystąpienia do UE, jak również z kilkoma innymi istotnymi partnerami, w tym ze Stanami Zjednoczonymi, Kanadą, Chinami, Japonią, Rosją i Ukrainą. Rada omówiła możliwość dalszego zaangażowania się we współpracę ze wschodnimi i południowymi sąsiadami; postępy w tym zakresie będą uzależnione od indywidualnych przypadków – celem jest przyczynienie się do zwiększenia bezpieczeństwa i stabilności w regionie.

Dwanaście państw (Albania, była jugosłowiańska republika Macedonii, Chile, Chorwacja, Czarnogóra, Kanada, Norwegia, Nowa Zelandia, Szwajcaria, Turcja, Ukraina i Stany Zjednoczone) uczestniczy w siedmiu prowadzonych obecnie misjach i operacjach WPBiO (EUFOR ALTHEA, EULEX Kosovo, EUPM BiH, EUPOL COPPS, EUPOL Afghanistan, EUNAVFOR ATALANTA, EUSEC RD Congo). Pod koniec 2011 roku UE przyjęła ofertę Serbii dotyczącą dokonania wkładu w operacje EUTM Somalia i EUTM ATALANTA. Kontynuowano owocne relacje z kilkoma innymi partnerami w kontekście działań związanych ze zwalczaniem piractwa.

W następstwie decyzji Rady z dnia 26 kwietnia 2010 r. upoważniającej wysoką przedstawiciel do otwarcia negocjacji z dwudziestoma kolejnymi państwami, wynegocjowano i zawarto z Czarnogórą, Serbią i USA umowy ustanawiające ogólne zasady udziału w operacjach zarządzania kryzysowego UE („umowy o ogólnych zasadach udziału”). Trwały negocjacje z wieloma partnerami w celu zawarcia podobnych umów (Albania, Nowa Zelandia, BiH, była jugosłowiańska republika Macedonii, Australia, Brazylia, Chile, Rosja).

2.2. Centrum Satelitarne UE (EUSC)

W roku 2011 potwierdziła się tendencja polegająca na coraz większym zaangażowaniu EUSC we wspieranie operacji i misji UE oraz w proces decyzyjny ESDZ – stąd odpowiadający temu zwiększający się zakres obowiązków centrum. Szczyt działalności wyznaczało wyłonienie się nowych obszarów kryzysowych w Afryce Północnej i na Bliskim Wschodzie. W sumie EUSC opracowywało 119 nowych zadań i analizowało 464 lokalizacji będących przedmiotem zainteresowania. EUSC, przeprowadzając analizy obrazowania satelitarnego, odgrywa coraz ważniejszą rolę we wspieraniu procesu decyzyjnego w ramach WPBiO.

W szczególności:

- Największym pojedynczym zadaniem centrum było monitorowanie kryzysu w Libii (oraz w Tunezji i Egipcie). W następstwie wskazówek operacyjnych WP i aprobaty KPiB, wszystkie produkty EUSC zostały również udostępnione NATO/SHAPE w ramach operacji Unified Protector w Libii.
- Nadal wspierane było również dowództwo operacji w Northwood (Zjednoczone Królestwo) w ramach operacji EUNAVFOR Atalanta. Wsparcie obejmowało dostarczanie produktów GEOINT (rozpoznanie geoprzestrzenne) monitorujących działalność piratów, które odpowiadają potrzebom operacyjnym statków rozmieszczonych wzdłuż wybrzeży Somalii. EUSC oferowało również wsparcie na miejscu za pośrednictwem oddelegowanego analityka obrazowania.

– Głównym użytkownikiem produktów EUSC była misja EUMM Georgia. Do zadań wykonywanych przez EUSC należały analizy obrazowania w celu składania sprawozdań o istotnej infrastrukturze i działaniach prowadzonych w regionie.

– Dzięki ciągłemu monitorowaniu ewentualnego rozprzestrzeniania broni masowego rażenia i rozwoju technologii jądrowych w kilku państwach osiągnięto znaczące wyniki w dziedzinie wsparcia z wykorzystaniem GEOINT. W tym kontekście centrum analizowało podejrzane obiekty w państwach, które być może budują rakiety balistyczne oraz obiekty do ich testowania i wyrzutnie. Na prace te miały jednak wpływ – choć skutki nie są jeszcze znane – wymogi związane z monitorowaniem kryzysów.

3. WIĘKSZA SPÓJNOŚĆ

Przekształcenie kompleksowego podejścia we wszechstronne działanie nadal pozostaje kluczowym priorytetem UE; instrumenty WPBiO należą do zestawu narzędzi UE służących wspieraniu szerszych celów politycznych UE, w tym konieczności eliminowania zarzewi konfliktu. Jako przewodniczący różnych formacji Rady do Spraw Zagranicznych Wysoki Przedstawiciel ma specjalne zadanie polegające na zwiększaniu spójności polityki zagranicznej UE.

Działanie na rzecz większej spójności i synergii między zapobieganiem konfliktom, reagowaniem i zarządzaniem kryzysowym, rozwojem i rozwiązywaniem konfliktów nadal ma kluczowe znaczenie dla osiągnięcia tego celu.

W ramach szerszych wysiłków na rzecz rozwoju synergii między wewnętrznym a zewnętrznym wymiarem bezpieczeństwa, osiągnięto postępy w pracach nad wzmocnieniem związków między WPBiO a obszarem wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości¹⁰².

Ponadto rozpoczęto pracę nad wdrożeniem klauzuli solidarności.

Osiągnięto również postępy w propagowaniu **synergii cywilno-wojskowych** w zakresie rozwoju zdolności UE.

CZĘŚĆ II: PERSPEKTYWY NA ROK 2012

Na początku swojego mandatu wysoka przedstawiciel ustanowiła trzy priorytety wspólnej polityki zagranicznej UE: po pierwsze – powołanie Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych; po drugie – propagowanie, wraz z sąsiadami Europy, demokracji, stabilności i dobrobytu; i po trzecie – budowanie trwałych partnerstw strategicznych z obecnymi liderami światowymi i z państwami osiągniętymi pozycję liderów. Te trzy priorytety będą nadal determinowały działania UE w latach 2012-2013, co ma pomóc zapewnić konsekwencję i spójność polityki zagranicznej UE, jak przedstawiono w Traktacie z Lizbony.

Prace te będą kontynuacją osiągnięć polityki zagranicznej UE z pierwszego roku działalności ESDZ. UE będzie nadal współpracować ze swoimi partnerami, by wyjść naprzeciw wyzwaniom regionalnym i globalnym, propagując unijne interesy i wartości, tak by uczynić świat bezpieczniejszym miejscem dla jego mieszkańców i by ich wzbogacić.

¹⁰² W związku z tym 13 maja 2011 r. Komitet Polityczny i Bezpieczeństwa (KPiB) przyjął do wiadomości wspólny dokument roboczy służb Komisji zatytułowany „Wzmocnienie powiązań między podmiotami w dziedzinie wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa oraz wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości – propozycje dalszych działań”, w którym przeanalizowano związki między podmiotami w dziedzinie WPBiO oraz wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości. Następnie opracowano harmonogram postępu prac. W dokumencie określono 27 kierunków działania, aby osiągnąć konkretne wyniki w zakresie pogłębienia współpracy w tych dziedzinach. Państwa członkowskie zostały poproszone o aktywne uczestniczenie w procesie opracowywania kierunków działań. Sprawozdanie w sprawie osiągniętych postępów zostanie przedstawione odpowiednim organom decyzyjnym w połowie lipca 2012 roku.

Podstawowym priorytetem Unii Europejskiej pozostaje wspieranie demokratycznych zmian w jej sąsiedztwie, w szczególności na **Bliskim Wschodzie i w Afryce Północnej**. Proces transformacji w Tunezji, Egipcie, Libii, Jemenie i innych państwach na Bliskim Wschodzie i w Afryce Północnej wymaga naszego stałego wsparcia i uwagi. UE będzie nadal działać w **Syrii** i zwiększy swoje wysiłki, by doprowadzić do zaprzestania okrutnych represji i by propagować rzeczywistą transformację ku demokracji. Chcąc osiągnąć ten cel, będziemy nadal blisko współpracować z naszymi partnerami międzynarodowymi, w szczególności z Ligą Państw Arabskich i Organizacją Narodów Zjednoczonych.

Zmiany w całym świecie arabskim uwypukliły pilną potrzebę osiągnięcia postępów w **procesie pokojowym na Bliskim Wschodzie**. Celem pozostaje wynegocjowanie sprawiedliwego i trwałego rozwiązania konfliktu izraelsko-palestyńskiego, opartego na rozwiązaniu dwupaństwowym. UE będzie nadal aktywnie współdziałać ze stronami konfliktu i w ramach kwartetu bliskowschodniego na rzecz wznowienia merytorycznych negocjacji.

Dla **wschodniego sąsiedztwa** dalsze zaangażowanie UE ma również podstawowe znaczenie, także poprzez Partnerstwo Wschodnie. WP i ESDZ będą nadal bacznie śledzić sytuację na Ukrainie i Białorusi (i to nie tylko planowane w tych państwach na 2012 rok wybory parlamentarne), a także wybory w Armenii i Gruzji, gdyż wszystkie te wydarzenia będą miały podstawowe znaczenie dla dalszego rozwoju stosunków. Konflikty w Naddniestrzu, Gruzji i Górskim Karabachu pozostaną istotnymi punktami w działaniach UE.

UE będzie nadal odgrywać główną rolę na **Balkanach Zachodnich**, gdzie europejska perspektywa państw tego regionu jest wciąż katalizatorem, zarówno reformy krajowej, jak i współpracy regionalnej. Będziemy nadal pracować nad ułatwianiem dialogu Belgradu z Prisztiną oraz wspierać proces reform w Bośni i Hercegowinie. UE uważnie przyglądała się wynikom wyborów parlamentarnych w Serbii w maju 2012 roku. W czerwcu 2012 roku dobiegł końca mandat misji EUPM w BiH, która powinna teraz przekazać pozostałe zadania specjalnemu przedstawicielowi. W 2012 roku operacja EUFOR Althea zostanie przeorganizowana. Misja EULEX Kosovo będzie nadal wspomagała i wspierała władze Kosowa w dziedzinie praworządności.

Zgodnie z zasadami przedstawionymi w ramach negocjacyjnych UE wzywa **Turcję** do rozwijania jej polityki zagranicznej jako uzupełnienia do polityki UE i w koordynacji z nią oraz do stopniowego ujednolicania jej z politykami i stanowiskiem UE, a także oczekuje dalszego zintensyfikowania dialogu politycznego prowadzonego z Turcją, zmierzającego do tych samych celów, w tym do modelu sąsiedztwa, w którym Turcja będzie odgrywała ważną rolę.

Istotnym priorytetem pozostaje także pogłębianie zaangażowania w **strategiczne partnerstwa UE**¹⁰³. Celem ogólnym jest uczynienie tych partnerstw bardziej operacyjnymi, skoncentrowanie się na konkretnych i bieżących kwestiach, w oparciu o wspólne interesy i wartości.

Ścisłe konsultacje i współpraca nadal leżą u podstaw naszego podejścia w obszarach będących przedmiotem wspólnego zainteresowania z **USA**, takich jak: Bałkany Zachodnie, południowe sąsiedztwo oraz obszar Azji i Pacyfiku, a także w kwestiach o znaczeniu globalnym, takich jak: zwalczanie terroryzmu, zmiana klimatu, rozwój międzynarodowy i nieprolifracja.

¹⁰³ Strategicznymi partnerami UE są: Brazylia, Chiny, Indie, Japonia, Kanada, Meksyk, Republika Korei, Republika Południowej Afryki, Rosja i USA.

Nadal istotna jest współpraca Rosji – jako partnera strategicznego i jako państwa sąsiedzkiego – z **Europą w kwestiach polityki regionalnej i globalnej polityki zagranicznej**. Współpraca z Rosją ma podstawowe znaczenie dla rozwiązywania przewlekłych konfliktów w naszym wspólnym sąsiedztwie oraz dla wypracowywania międzynarodowej odpowiedzi w innych kwestiach, takich jak Iran, Syria lub proces pokojowy na Bliskim Wschodzie. UE będzie również nadal zaangażowana we współpracę z Rosją poprzez partnerstwo na rzecz modernizacji i wymiar północny.

Wzmocnienie i rozszerzenie współpracy z **Chinami i Indiami**, w szczególności w zakresie wyzwań globalnych i regionalnych obejmujących kwestie bezpieczeństwa, takie jak zapobieganie piractwu, zwalczanie terroryzmu i bezpieczeństwo cybernetyczne, pozostanie podstawową kwestią.

Podobnie UE będzie nadal wzmacniać współpracę z naszymi partnerami w Brazylii, Republice Południowej Afryki, Japonii i Korei Południowej.

Negocjacje w grupie E3+3 dotyczące **programu jądrowego Iranu**, mające na celu rozwianie wątpliwości społeczności międzynarodowej co do wyłącznie pokojowego charakteru programu, pozostaną podstawowym priorytetem rozważań UE i jej wysiłków. Korzystając z wyników spotkań w Stambule, Bagdadzie i Moskwie, WP – działając w imieniu grupy E3+3 – pozostanie w pełni zaangażowana w negocjacje.

Globalne wyzwania, takie jak zmiana klimatu, energia, terroryzm i przestępczość międzynarodowa, piractwo, rozprzestrzenianie BMR, rozbrojenie i zagrożenia dla bezpieczeństwa cybernetycznego, będą również miały bardzo ważne miejsce w harmonogramie prac UE w zakresie spraw zagranicznych.

UE będzie pracowała na rzecz realizacji komunikatu „*Prawa człowieka i demokracja w centrum działań zewnętrznych UE – dążenie do bardziej skutecznego podejścia*”, przedstawiającego to, w jaki sposób UE i jej państwa członkowskie będą w kolejnych latach poszerzać, pogłębiać i włączać w główny nurt działań **propagowanie i ochronę praw człowieka oraz demokracji**. UE będzie także nadal zwracać bacznie uwagę na sytuację w zakresie praw człowieka w państwach partnerskich oraz zapewniać wsparcie poprzez instrumenty i polityki UE, w tym poprzez stosowanie w państwach objętych europejską polityką sąsiedztwa zasady „więcej za więcej”.

Zaangażowanie UE w nadchodzących latach będzie kształtowane przez ramy strategiczne UE w dziedzinie **praw człowieka i demokracji**. Mianowanie SPUE ds. praw człowieka, pierwszego SPUE odpowiedzialnego za konkretną dziedzinę, zwiększy skuteczność i widoczność unijnej polityki w tym zakresie. Prowadząc takie działania, UE będzie ściśle współpracować z partnerami, forami wielostronnymi i organizacjami międzynarodowymi w dziedzinie praw człowieka i demokracji.

UE będzie nadal uważnie przyglądać się sytuacji w **Afganistanie i Pakistanie**. Spodziewane zmiany w zakresie międzynarodowej obecności wojskowej będą miały wpływ na EUPOL Afghanistan oraz na szerszy zakres naszej współpracy. W przypadku Afganistanu w okresie do 2014 roku skoncentrujemy się na kwestiach związanych ze sprawowaniem rządów, działaniami policji i państwem prawa – poprzez mentoring i szkolenia prowadzone przez EUPOL Afghanistan. Jeżeli chodzi o Pakistan, UE postara się rozszerzyć stosunki z cywilnym rządem tego kraju i z instytucjami demokratycznymi, dzięki wdrożeniu pięcioletniego planu zaangażowania.

Priorytetem będzie wspieranie ostatnich pozytywnych wydarzeń w **Birmie/Mjanmie**. UE wraz z partnerami międzynarodowymi w pełni poprze prowadzony obecnie proces przejścia do demokracji.

Jako część swojego zwiększonego zaangażowania w Azji, UE wzmocni współpracę z ASEAN-em zgodnie z planem działania przyjętym podczas ministerialnego spotkania UE-ASEAN w Brunei.

Nadal w centrum zainteresowania będzie konsolidowanie strategicznych stosunków z **Afryką**, z wykorzystaniem wspólnej strategii Afryka–UE. Podstawowe znaczenie będzie miał rozwój stosunków UE z Unią Afrykańską, w tym ciągle zaangażowanie w kwestie pokoju w obszarze Afryki Subsaharyjskiej i kwestie bezpieczeństwa obejmujące nieprolifrację i rozbrojenie.

Istotnym punktem planu działania WP i ESDZ będzie nadal budowanie stosunków i wspieranie pozytywnej dynamiki z **Rogiem Afryki** (Dżibuti, Erytrea, Etiopia, Kenia, Somalia, Sudan i Uganda) zgodnie ze strategią z listopada 2011 roku. Istotnym komponentem tego działania jest wzmocnienie sądownictwa i sektora morskiego w Somalii i w Rogu Afryki, poprzez cywilne misje WPBiO dysponujące fachową wiedzą wojskową. Uwaga UE będzie również nadal skupiona na **Somalii** i walce z piractwem (EUNAVFOR Atalanta), a także zwiększaniu wsparcia dla sektora bezpieczeństwa w Somalii (EUTM Somalia).

UE zobowiązała się wspierać nowe niepodległe państwo – **Sudan Południowy** – w sprostaniu poważnym wyzwaniom i konsolidowaniu jego państwowości. Jednocześnie UE zwiększy zaangażowanie we współpracę z rządem Sudanu (Chartum). Celem jest wsparcie współistnienia i rozwoju gospodarczego obu pokojowych państw. Nadal będą podejmowane wysiłki na rzecz uniwersalnego, kompleksowego rozwiązania politycznego kwestii Darfuru.

Priorytetem będzie również realizacja strategii UE dotyczącej bezpieczeństwa i rozwoju **Sahelu**. Obawy wywołuje rosnąca niestabilność sytuacji w Mali i w całym regionie, w tym w Nigerii. Rozmieszczona zostanie, począwszy od Nigru, cywilna unijna misja WPBiO, by wesprzeć koordynację w zakresie bezpieczeństwa, szkolenia i budowanie zdolności. UE pozostanie zaangażowana w poszukiwanie trwałego rozwiązania problemów Gwinei-Bissau (niedawny zamach stanu) oraz Zimbabwe i innych państw, w których występują zagrożenia dla stabilności. Priorytetami pozostaną procesy wyborcze i poszanowanie praw człowieka oraz wzmocnienie instytucji zajmujących się prawami człowieka. UE będzie nadal działać na rzecz propagowania pokoju i demokracji w **Regionie Wielkich Jezior**. Będzie współpracowała w regionie z partnerami afrykańskimi i międzynarodowymi, by działać na rzecz kompleksowej reakcji na powiązane problemy regionu. Rozwój sytuacji w regionie będzie ściśle monitorowany.

Duże znaczenie mają także stosunki z **Ameryką Łacińską** w kontekście nadchodzącego szczytu UE-Ameryka Łacińska i Karaiby (LAC), który ma się odbyć na początku 2013 roku w Chile. Celem szczytu w 2013 roku będzie ciągle wzmacnianie stosunków UE-LAC.

Zostaną podjęte dalsze działania mające na celu zwalczanie **zagrożeń globalnych i ponadregionalnych**, takich jak piractwo (i inne zagrożenia dla ochrony na morzu), terroryzm, zagrożenia dla bezpieczeństwa cybernetycznego i inne pojawiające się globalne zagrożenia. UE wzmacnia walkę z przestępczością zorganizowaną dzięki swojemu cyklowi polityki na lata 2011–2013 dotyczącej zorganizowanej i poważnej przestępczości międzynarodowej oraz właściwym działaniom zewnętrznym, zwiększając w ten sposób powiązania między bezpieczeństwem wewnętrznym i zewnętrznym.

Zapobieganie konfliktom i budowanie pokoju zostaną włączone do głównego nurtu polityki dzięki działaniom zewnętrznym UE oraz dalszemu wzmocnianiu i integrowaniu unijnych zdolności w zakresie zapobiegania kryzysom, w szczególności w obszarach wczesnego ostrzegania i natychmiastowych działań. W wyniku konkluzji Rady z czerwca 2011 roku w sprawie zapobiegania konfliktom podjęte zostaną prace na rzecz wzmocnienia zdolności UE w zakresie mediacji, jako skutecznego i taniego instrumentu, który można stosować we wszystkich fazach cyklu konfliktu.

Wychodząc od konkluzji w sprawie WPBiO z grudnia 2011 roku, UE zamierza na nowo skoncentrować swoje wysiłki na potencjale **misji i operacji WPBiO**. Uwaga będzie nadal poświęcana wzmocnianiu zdolności, zarówno wojskowych, jak i cywilnych. W tym kontekście priorytetem pozostanie zwiększenie zdolności UE do szybkiego reagowania. Nadal wspierane będą tanie i skuteczne sposoby współpracy, takie jak łączenie i udostępnianie zdolności wojskowych. Trwają prace nad znaczącym poprawieniem wyników UE w zakresie planowania i przeprowadzania misji cywilnych i operacji wojskowych WPBiO, między innymi dzięki lepszemu zintegrowaniu wymiaru cywilnego z wojskowym, oraz prace nad umożliwieniem wcześniejszego i skuteczniejszego planowania z wyprzedzeniem. Wysoka przedstawiciel zapoczątkowała przegląd procedur zarządzania kryzysowego UE, pochodzących z 2003 roku.

ZAŁĄCZNIK I: Budżet WPZiB – zobowiązania w 2011 r.

19.030101 Misja obserwacyjna w Gruzji	€
2011/452/WPZiB EUMM Georgia	23 900 000,00
Razem	23 900 000,00
19.030102 EULEX Kosowo	
2010/619/WPZiB EULEX Kosovo	87 323 600,00
2011/687/WPZiB EULEX Kosovo	0,00
2011/752/WPZiB EULEX Kosovo	72 800 000,00
Razem	160 123 600,00
19.030103 EUPOL Afganistan	
2011/298/WPZiB EUPOL Afghanistan	0,00
2011/473/WPZiB EUPOL Afghanistan	60 500 000,00
Razem	60 500 000,00
19.030104 Inne środki i operacje zarządzania sytuacjami kryzysowymi	
2010/755/WPZiB EUPM Bośnia i Hercegowina	1 300 000,00
2010/755/WPZiB EUPM Bośnia i Hercegowina	7 629 324,00
2010/312/WPZiB EUBAM Rafah	1 400 000,00
2011/170/WPZiB EUJUST LEX IRAQ	250 000,00
2011/380/WPZiB EUJUST LEX IRAQ	27 250 000,00
2011/537/WPZiB EUPOL DR Congo	7 150 000,00
2011/538/WPZiB EUSEC DR Congo	13 600 000,00
2011/781/WPZiB EUPM Bośnia i Hercegowina	5 250 000,00
2011/858/WPZiB EUPOL COPPS	4 750 000,00
2011/857/EUBAM RAFAH	970 000,00
Razem	69 549 324,00

19.0302 Nierozprzestrzenianie i rozbrojenie

2010/799/WPZiB Proces budowy zaufania – strefa wolna od broni masowego rażenia – Konsorcjum ds. Nieprolifracji	347 700,00
2011/428/WPZiB Wspieranie działalności Biura Organizacji Narodów Zjednoczonych ds. Rozbrojenia w celu realizacji programu działania ONZ dotyczącego zapobiegania handlowi BSiL	2 150 000,00
Razem	2 497 700,00

19.0304 Środki nadzwyczajne 0,00**19.0305 Działania przygotowawcze i następcze**

Usługi prawne	12 800,00
Kontrole zewnętrzne (5 zleconych kontroli)	119 316,00
Zakup wyposażenia związanego ze środkami przygotowawczymi	74,00
Razem	132 190,00

19.0306 Specjalni przedstawiciele Unii Europejskiej

2011/119/WPZiB Specjalny Przedstawiciel Unii Europejskiej w Kosowie	0,00
2011/203/WPZiB Specjalny Przedstawiciel Unii Europejskiej ds. Kryzysu w Gruzji	304 000,00
2011/270/WPZiB Specjalny Przedstawiciel Unii Europejskiej w Kosowie	690 000,00
2011/424/WPZiB Specjalny Przedstawiciel Unii Europejskiej w południowym regionie Morza Śródziemnego	855 000,00
2011/425/WPZiB Specjalny Przedstawiciel Unii Europejskiej w Azji Środkowej	924 850,00
2011/426/WPZiB Specjalny Przedstawiciel Unii Europejskiej w Bośni i Hercegowinie	3 740 000,00
2011/427/WPZiB Specjalny Przedstawiciel Unii Europejskiej w Afganistanie	3 560 000,00
2011/478/WPZiB Specjalny Przedstawiciel Unii Europejskiej w Kosowie	0,00
2011/499/WPZiB Specjalny Przedstawiciel Unii Europejskiej w Republice Sudanu i Republice Sudanu Południowego	955 000,00
2011/518/WPZiB Specjalny Przedstawiciel Unii Europejskiej w Regionie Kaukazu Południowego i ds. Kryzysu w Gruzji	1 758 000,00
2011/621/WPZiB Specjalny Przedstawiciel Unii Europejskiej przy Unii Afrykańskiej	715 000,00
2011/691/WPZiB Specjalny Przedstawiciel Unii Europejskiej w Kosowie	770 000,00
2011/819/WPZiB Specjalny Przedstawiciel Unii Europejskiej w Rogu Afryki	670 000,00
Razem	14 941 850,00
Ogółem	<u>€331 644 664,00</u>

ZAŁĄCZNIK II

Przegląd decyzji z 2011 roku dotyczących sankcji¹

Afganistan/talibowie

Decyzja Rady 2011/486/WPZiB (Dz.U. L 199 z 2.8.2011, s. 57)².

Decyzja wykonawcza Rady 2011/639/WPZiB (Dz.U. L 257 z 1.10.2011, s. 24).

Decyzja wykonawcza Rady 2011/698/WPZiB (Dz.U. L 276 z 21.10.2011, s. 47).

Białoruś

Decyzja Rady 2011/69/WPZiB (Dz.U. L 28 z 2.2.2011, s. 40).

Decyzja wykonawcza Rady 2011/174/WPZiB (Dz.U. L 76 z 22.3.2011, s. 72).

Decyzja wykonawcza Rady 2011/301/WPZiB (Dz.U. L 136 z 24.5.2011, s. 87).

Decyzja Rady 2011/357/WPZiB (Dz.U. L 161 z 21.6.2011, s. 25).

Decyzja Rady 2011/666/WPZiB (Dz.U. L 265 z 11.10.2011, s. 17).

Decyzja wykonawcza Rady 2011/847/WPZiB (Dz.U. L 335 z 17.12.2011, s. 81).

Bośnia i Hercegowina

Decyzja Rady 2011/173/WPZiB (Dz.U. L 76 z 22.3.2011, s. 68).

¹ Wykaz ten dotyczy decyzji WPZiB nakładających jedynie środki ograniczające. Wykonanie środków pozostających w zakresie Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej wymaga również przygotowania, odpowiednio, rozporządzenia Rady lub rozporządzenia wykonawczego Rady.

² Decyzja ta dotyczy także grup terrorystycznych/Al-Kaidy.

Demokratyczna Republika Konga

Decyzja wykonawcza Rady 2011/699/WPZiB (Dz.U. L 276 z 21.10.2011, s. 50).

Decyzja wykonawcza Rady 2011/848/WPZiB (Dz.U. L 335 z 17.12.2011, s. 83).

Wybrzeże Kości Słoniowej

Decyzja Rady 2011/17/WPZiB (Dz.U. L 11 z 15.1.2011, s. 31).

Decyzja Rady 2011/18/WPZiB (Dz.U. L 11 z 15.1.2011, s. 36).

Decyzja Rady 2011/71/WPZiB (Dz.U. L 28 z 2.2.2011, s. 60).

Decyzja Rady 2011/221/WPZiB (Dz.U. L 93 z 7.4.2011, s. 20).

Decyzja wykonawcza Rady 2011/230/WPZiB (Dz.U. L 97 z 12.4.2011, s. 46).

Decyzja wykonawcza Rady 2011/261/WPZiB (Dz.U. L 111 z 30.4.2011, s. 17).

Decyzja wykonawcza Rady 2011/376/WPZiB (Dz.U. L 168 z 28.6.2011, s. 11).

Decyzja Rady 2011/412/WPZiB (Dz.U. L 183 z 13.7.2011, s. 27).

Decyzja wykonawcza Rady 2011/627/WPZiB (Dz.U. L 247 z 24.9.2011, s. 15).

Egipt

Decyzja Rady 2011/172/WPZiB (Dz.U. L 76 z 22.3.2011, s. 63).

Republika Gwinei (Konakry)

Decyzja Rady 2011/169/WPZiB (Dz.U. L 76 z 22.3.2011, s. 59).

Decyzja Rady 2011/706/WPZiB (Dz.U. L 281 z 28.10.2011, s. 28).

Międzynarodowy Trybunał Karny dla Bylej Jugosławii (MTKJ)

Decyzja Rady 2011/146/WPZiB (Dz.U. L 61 z 8.3.2011, s. 21).

Decyzja wykonawcza Rady 2011/421/WPZiB (Dz.U. L 188 z 19.7.2011, s. 12).

Decyzja Rady 2011/705/WPZiB (Dz.U. L 281 z 28.10.2011, s. 27).

Iran (system BMR)

Decyzja Rady 2011/299/WPZiB (Dz.U. L 136 z 24.5.2011, s. 65).

Decyzja Rady 2011/783/WPZiB (Dz.U. L 319 z 2.12.2011, s. 71).

Iran (system praw człowieka)

Decyzja Rady 2011/235/WPZiB (Dz.U. L 100 z 14.4.2011, s. 51).

Decyzja wykonawcza Rady 2011/670/WPZiB (Dz.U. L 267 z 12.10.2011, s. 13).

Irak

Decyzja Rady 2011/100/WPZiB (Dz.U. L 41 z 15.2.2011, s. 9).

Korea Północna (Koreańska Republika Ludowo-Demokratyczna)

Decyzja Rady 2011/860/WPZiB (Dz.U. L 338 z 21.12.2011, s. 56).

Libia

Decyzja Rady 2011/137/WPZiB (Dz.U. L 58 z 3.3.2011, s. 53).

Decyzja Rady 2011/178/WPZiB (Dz.U. L 78 z 24.3.2011, s. 24).

Decyzja wykonawcza Rady 2011/300/WPZiB (Dz.U. L 136 z 24.5.2011, s. 85).

Decyzja Rady 2011/332/WPZiB (Dz.U. L 149 z 8.6.2011, s. 10).

Decyzja wykonawcza Rady 2011/345/WPZiB (Dz.U. L 159 z 17.6.2011, s. 93).

Decyzja wykonawcza Rady 2011/500/WPZiB (Dz.U. L 206 z 11.8.2011, s. 53).

Decyzja wykonawcza Rady 2011/521/WPZiB (Dz.U. L 227 z 2.9.2011, s. 15).

Decyzja wykonawcza Rady 2011/543/WPZiB (Dz.U. L 241 z 17.9.2011, s. 30).

Decyzja Rady 2011/625/WPZiB (Dz.U. L 246 z 23.9.2011, s. 30).

Decyzja Rady 2011/729/WPZiB (Dz.U. L 293 z 11.11.2011, s. 35).

Decyzja Rady 2011/867/WPZiB (Dz.U. L 341 z 22.12.2011, s. 56).

Moldawia

Decyzja Rady 2011/171/WPZiB (Dz.U. L 76 z 22.3.2011, s. 62).

Decyzja Rady 2011/641/WPZiB (Dz.U. L 254 z 30.9.2011, s. 18).

Birma/Mjanma

Decyzja Rady 2011/239/WPZiB (Dz.U. L 101 z 15.4.2011, s. 24).

Decyzja Rady 2011/504/WPZiB (Dz.U. L 212 z 18.8.2011, s. 1).

Decyzja Rady 2011/859/WPZiB (Dz.U. L 338 z 21.12.2011, s. 55).

Somalia

Decyzja Rady 2011/635/WPZiB (Dz.U. L 249 z 27.9.2011, s. 12).

Sudan Południowy / Sudan

Decyzja Rady 2011/423/WPZiB (Dz.U. L 188 z 19.7.2011, s. 20).

Syria

Decyzja Rady 2011/273/WPZiB (Dz.U. L 121 z 10.5.2011, s. 11).

Decyzja wykonawcza Rady 2011/302/WPZiB (Dz.U. L 136 z 24.5.2011, s. 91).

Decyzja wykonawcza Rady 2011/367/WPZiB (Dz.U. L 164 z 24.6.2011, s. 14).

Decyzja wykonawcza Rady 2011/488/WPZiB (Dz.U. L 199 z 2.8.2011, s. 74).

Decyzja wykonawcza Rady 2011/515/WPZiB (Dz.U. L 218 z 24.8.2011, s. 20).

Decyzja Rady 2011/522/WPZiB (Dz.U. L 228 z 3.9.2011, s. 16).

Decyzja Rady 2011/628/WPZiB (Dz.U. L 247 z 24.9.2011, s. 17).

Decyzja Rady 2011/684/WPZiB (Dz.U. L 269 z 14.10.2011, s. 33).

Decyzja Rady 2011/735/WPZiB (Dz.U. L 296 z 15.11.2011, s. 53).

Decyzja wykonawcza Rady 2011/736/WPZiB (Dz.U. L 296 z 15.11.2011, s. 55).

Decyzja Rady 2011/782/WPZiB (Dz.U. L 319 z 2.12.2011, s. 56).

Grupy terrorystyczne / Al-Kaida

Decyzja Rady 2011/487/WPZiB (Dz.U. L 199 z 2.8.2011, s. 73)¹.

¹ Decyzja ta dotyczy także Afganistanu/talibów.

Wspólne stanowisko 2001/931/WPZiB

Decyzja Rady 2011/70/WPZiB (Dz.U. L 28 z 2.2.2011, s. 57).

Decyzja Rady 2011/430/WPZiB (Dz.U. L 188 z 19.7.2011, s. 47).

Decyzja Rady 2011/701/WPZiB (Dz.U. L 277 z 22.10.2011, s. 18).

Decyzja Rady 2011/872/WPZiB (Dz.U. L 343 z 23.12.2011, s. 54).

Tunezja

Decyzja Rady 2011/72/WPZiB (Dz.U. L 28 z 2.2.2011, s. 62).

Decyzja wykonawcza Rady 2011/79/WPZiB (Dz.U. L 31 z 5.2.2011, s. 40).

Zimbabwe

Decyzja Rady 2011/101/WPZiB (Dz.U. L 42 z 16.2.2011, s. 6).

ZAŁĄCZNIK III
Deklaracje i oświadczenia z 2011 roku

W 2011 roku wydano łącznie **593** oświadczenia i deklaracje w czterech kategoriach:

- **Deklaracje WP złożone w imieniu UE:** przedstawiają oficjalne stanowisko UE i są wydawane z upoważnienia WP po uprzednim zasięgnięciu opinii państw członkowskich. Jeżeli nie ma takiego oficjalnego stanowiska, takie deklaracje są uzgadniane przez państwa członkowskie w ramach Rady. Państwa trzecie mogą, na zaproszenie, przyłączać się do takich deklaracji.
- **Oświadczenia WP:** są stosowane, by natychmiast odpowiedzieć na wydarzenia wymagające szybkich działań, gdy takie działania nie są kontrowersyjne lub gdy są zgodne z ustalonym sposobem postępowania. Takie oświadczenia są wydawane z upoważnienia WP bez formalnych konsultacji z państwami członkowskimi. Państwa trzecie nie mogą się do nich przyłączać.
- **Oświadczenia wydawane przez rzecznika WP:** mogą być stosowane, gdy osobiste zaangażowanie WP nie jest konieczne. Można je wydać bardzo szybko.
- **Lokalne oświadczenia UE:** stosowane w przypadku konkretnych spraw lokalnych/regionalnych. Szefowie misji UE obecni w danym państwie wypracowują porozumienie co do tekstu.

Liczba deklaracji/oświadczeń w podziale **na kategorie** jest następująca:

Kategoria	2011
Deklaracje WP złożone w imieniu UE	86
Oświadczenia WP	328
Oświadczenia złożone przez rzecznika	128
Oświadczenia lokalne	51
Ogółem	593

Deklaracje/oświadczenia w podziale na **regiony geograficzne**:

Region	2011
Afryka	18%
Azja	11%
Europa Wschodnia / Bałkany Zachodnie	18%
Ameryka Łacińska	3%
Afryka Północna	22%
Bliski Wschód / Zatoka Perska	20%
Wielostronne	5%
Ameryka Północna	3%

Deklaracje/oświadczenia w podziale na **tematy / poruszane kwestie**:

Temat	2011
Prawa człowieka	132
Wybory/reformy	84
Konflikt / procesy stabilizacji	158
Zdarzenia naruszające ochronę	82
Gratulacje/kondolencje	25
Nieprolifracja	3
Inne (w wyniku spotkań na wysokim szczeblu / środki ograniczające itp.)	109
Ogółem	593

Wysoki przedstawiciel wydaje również wraz z przewodniczącym Rady Europejskiej, przewodniczącym Komisji i innymi członkami Komisji **wspólne oświadczenia** dotyczące pewnych kwestii. W 2011 roku wydano łącznie 36 wspólnych oświadczeń.

Przewodniczący Van Rompuy / Barroso	4
Komisarz Füle	23
Komisarz Piebalgs	7
Komisarz Reding	2
Ogółem	36

Wszystkie deklaracje i oświadczenia dostępne są na następującej stronie:

Europejska Służba Działań Zewnętrznych	http://eeas.europa.eu/media/index_pl.htm
Rada Unii Europejskiej	http://consilium.europa.eu/press?lang=pl
Serwis informacyjny (Rapid)	http://europa.eu/newsroom/index_en.htm

ZAŁĄCZNIK IV: Obecność WP / wiceprzewodniczącej Komisji Ashton w Parlamencie Europejskim – 2011 rok

Data	Posiedzenie	Temat	Obecność WP/ wiceprzewodniczącej Komisji Ashton	Uwagi
18/1	EP Election Observation Group, Strasbourg	EU EOMs planning	HR/VP Ashton	DSG Popowski present
19/1	Plenary, Strasbourg	Freedom of religion/Christians;	HR/VP Ashton	DSG Popowski present
19/1	Plenary, Strasbourg	Belarus	HR/VP Ashton	DSG Popowski present
19/1	Plenary, Strasbourg	Sahel region	HR/VP Ashton	DSG Popowski present
2/2	Mini-Plenary, Brussels	Situation in Tunisia and Egypt	HR/VP Ashton	Cssr Bamier took part of the Sudan debate on behalf of HR/VP
2/2	Mini-Plenary, Brussels	South Sudan referendum	HR/VP Ashton	Cssr Bamier took part of the Sudan debate on behalf of HR/VP
2/3	EP Conference of Presidents (in camera), Brussels	Update on the situation in North Africa	HR/VP Ashton	DSG Popowski present
9/3	Plenary, Strasbourg	Southern Neighbourhood, and Libya in particular, including humanitarian aspects	HR/VP Ashton	DSG Popowski present
9/3	Plenary, Strasbourg	EU's approach towards Iran	HR/VP Ashton	DSG Popowski present
9/3	Plenary, Strasbourg	16th session of the Human Rights Council (Geneva,28/2-25/3)	HR/VP Ashton	DSG Popowski present
9/3	Plenary, Strasbourg	State of play of the peace process for the Middle East	HR/VP Ashton	DSG Popowski present
22/3	AFET, Brussels	Exchange of views (incl. FAC debrief)	HR/VP Ashton	SG Vimont present

11/5	Plenary, Strasbourg	Joint debate: - Statement on main aspects and basic choices of CFSP and CSDP (art. 36 TEU) - Situation in Syria, in Camp Ashraf, and the situation of the Coptic Christian community of Egypt - Annual report from the Council CFSP - Development of CSDP following the entry into force of the Lisbon Treaty - EU as global actor: its role in multilateral organisations report	HR/VP Ashton	SG Vimont and DSG Popowski present
5/7	EP Special Committee (under 2002 IIA), Strasbourg (closed meeting)		HR/VP Ashton	Oral briefing; DSG Popowski present
5/7	EP President Buzek + Heads of the Delegations to Third States/Regions		HR/VP Ashton	DSG Popowski present
6/7	Plenary, Strasbourg	Situation in the Arab world and North Africa, Syria and Yemen	HR/VP Ashton	DSG Popowski present
6/7	Plenary, Strasbourg	EU external policies in favour of Democratisation	HR/VP Ashton	DSG Popowski present
6/7	Plenary, Strasbourg	Situation in Nagorno-Karabakh	HR/VP Ashton	DSG Popowski present
6/7	Plenary, Strasbourg	Preparations for the Russian State Duma elections in December	HR/VP Ashton	DSG Popowski present

4/9	Warsaw	COFACC Conference of Foreign Affairs Committee Chairs	HR/VP Ashton	DSG Popowski present
27/9	Plenary, Strasbourg	Ministerial week's activity at the UN General Assembly, in particular the Middle East peace process and North Africa	HR/VP Ashton	DSG Popowski present
27/9	Plenary, Strasbourg	Eastern partnership summit (Warsaw, 29 September)	HR/VP Ashton	DSG Popowski present
27/9	Plenary, Strasbourg	Sexual orientation and gender identity at the UN Human Rights Council	HR/VP Ashton	DSG Popowski present
27/9	Plenary, Strasbourg	Tensions between Turkey and the Republic of Cyprus	HR/VP Ashton	Commissioner Füle took most of the debate on behalf of the HR/VP
28/9	<i>Plenary, Strasbourg</i>	<i>State of the Union - Statement by EC President Barroso (in the presence of all Commissioners)</i>	<i>HR/VP Ashton present – not in a speaking capacity</i>	
12/10	Mini-Plenary, Brussels	Situation in Yemen, Bahrain, Syria and Egypt	HR/VP Ashton	
12/10	Mini-Plenary, Brussels	Current developments in Ukraine	HR/VP Ashton	
23/11	EUROLAT Parliamentary Assembly Executive Bureau, Brussels		HR/VP Ashton	

12/12	AFET, Strasbourg	Exchange of views	HR/VP Ashton	EEAS SG Vimont, COO O'Sullivan, DSG Popowski present
13/12	Plenary, Strasbourg	Joint debate on CSDP (Article 36 TEU) and Lisek report on the Impact of the financial crisis on the defence sector	HR/VP Ashton	EEAS SG Vimont, DSG Popowski, MD Marinaki present
13/12	Plenary, Strasbourg	Human rights	HR/VP Ashton	EEAS SG Vimont, DSG Popowski present
13/12	Plenary, Strasbourg	EU-Russia summit	HR/VP Ashton	EEAS SG Vimont, DSG Popowski present
13/12	Plenary, Strasbourg	Situation in Syria	HR/VP Ashton	EEAS SG Vimont, DSG Popowski present
14/12	<i>Plenary, Strasbourg</i>	<i>Sakharov Prize 2011 ceremony</i>	<i>HR/VP Ashton present – not in a speaking capacity</i>	
14/12	EP Special Committee (under 2002 IIA), Strasbourg (closed meeting)		HR/VP Ashton	

ZAŁĄCZNIK V: Obecność członków Rady Zarządzającej ESDZ, dyrektorów zarządzających, przewodniczącego KPiB i specjalnych przedstawicieli UE w Parlamencie Europejskim – 2011 rok

Data	Posiedzenie	Temat	Obecność WP / wiceprzewodniczącej Komisji Ashton i ESDZ	Uwagi
11/1	EP Maghreb Delegation	Situation in Algeria and Tunisia	MD Mingarelli	
19/1	<i>Informal meetings with selected MEPs, Strasbourg</i>		DSG Popowski	
25/1	AFET enlarged bureau (in camera), Brussels	Various (incl. EEAS organigramme)	SG Vimont	
25/1	AFET, Brussels	Report on CFSP Annual report	DSG Popowski	
26/1	AFET, Brussels	Role of EUSRs under the Lisbon Treaty	DSG Popowski	
26/1	AFET, Brussels	Negotiations on EU-Russia Agreement	COO O’Sullivan	
27/1	BUDG, Brussels	EEAS building (debate)	COO O’Sullivan	
1/2	AFET (in camera), Brussels	FAC debriefing	SG Vimont	with Csr Füle on behalf of HR/VP
1/2	AFET (in camera), Brussels	Albania	MD Lajčák	
1/2	SURE (Special Committee on Policy Challenges and Budgetary Resources for a Sustainable EU after 2013), Brussels	Budgetary resources external relations	COO O’Sullivan	
7/2	BUDG, Brussels	EEAS building (debate and vote)	COO O’Sullivan	not asked to take the floor
7/2	AFET/DEVE, Brussels	Referendum – South Soudan	EUSR Marsden	

8/2	AFET / EP Maghreb Delegation, Brussels	Democratic awakening of Arab societies – lessons for the EU	MD Mingarelli	
9/2	AFET Working Group on the Western Balkans (in camera) , Brussels	Albania, FYROM	MD Lajčák	
15/2	Plenary, Strasbourg	Albania	MD Lajčák (no active participation)	with Cšr Füle on behalf of HR/VP
15/2	<i>Informal meetings with selected MEPs, Strasbourg</i>		<i>MD Lajčák</i>	
15/2	<i>Informal meetings with selected MEPs, Strasbourg</i>	<i>Africa</i>	<i>MD Westcott</i>	
16/2	Plenary, Strasbourg	Situation in Egypt	SG Vimont (no active participation)	with Cšr Füle on behalf of HR/VP
16+17/2	<i>Informal meetings with selected MEPs, Strasbourg</i>	<i>Tunisia/Egypt</i>	<i>SG Vimont, MD Mingarelli</i>	
28/2	AFET (in camera), Brussels	FAC debriefing	SG Vimont	with Cšr Füle on behalf of HR/VP
28/2	SEDE, Brussels	Ongoing CSDP activities ((including debriefing on Informal FAC Defence in Budapest))	DSG Popowski	

1/3	LIBE , Brussels	North Africa, migration policy	SG Vimont	with Csr Malmström, Coreper Chair, Frontex Director
9/3	<i>Informal meetings with selected MEPs, Strasbourg</i>		<i>DSG Popowski</i>	
15/3	DROI, Brussels	Implications for EU Human Rights Policy of the events in the Arab World	DSG Popowski	
15/3	SEDE, Brussels	Situation in Libya: CSDP aspects	DSG Popowski	
16/3	AFET, Brussels	Annual CFSP report	DSG Popowski	did not take the floor
16/3	EP "monitoring group" (in camera) , Brussels	Situation in the Southern Mediterranean	SG Vimont	
16/3	16th EU-Ukraine PCC in Brussels, Brussels	Ukraine	MD Lajcak	
17/3	EuroLat, Brussels	Situation on the various Association Agreements and Trade Agreements signed, or presently being negotiated, between the EU and the LAC	MD Leffler	
17/3	EP seminar on EU- China relations, Brussels	EU-China relations	MD Isticioaia-Budura	
22/3	AFET, Brussels	Bahrain	MD Mingarelli + Special Advisor Cooper	

24/3	Joint consultation meeting (regular meeting on CFSP budget under IIA 2006) (closed meeting)	EUSRs; EULEX Kosovo	PSC Chair Skoog	CivOpsCmdr Klompenhouwer also present
6/4	<i>Informal meetings with MEPs, Strasbourg</i>		<i>MD Mingarelli</i>	
6+7/4	<i>Informal meetings with MEPs, Strasbourg</i>		<i>MD Isticioaia-Budura</i>	
6/4	<i>Informal meetings with selected MEPs, Strasbourg</i>		<i>DSG Popowski (tbc)</i>	
6/4	Plenary, Strasbourg	Situation in Syria, Bahrain and Yemen	MD Mingarelli (no active participation)	with HU Minister of state for foreign affairs Németh on behalf of HR/VP
11/4	LIBE/AFET/SEDE, Brussels	EEAS and the AFSJ related policies: the role of SitCen	SG Vimont	SitCen Director Salmi also present
12/4	AFET/DEVE/SEDE, Brussels	Situation in the Ivory Coast and developments in Sudan	MD Westcott	
12/4	AFET WG on Western Balkan (in camera) , Brussels	Kosovo	EUSR Feith	
13/4	AFET, Brussels	Situation in the Western Balkans	MD Lajčák	
13/4	AFET (in camera) , Brussels	FAC debriefing	DSG Schmid	With Csr Füle on behalf of the HR/VP

13/4	SEDE, Brussels	CSDP operation in Libya	DSG Popowski	
13/4	SEDE, Brussels	Exchange of views	MD Miozzo	
13/4	DEVE, Brussels	Hearing on the blurring of roles between humanitarian and military actors: state of play and perspectives	MD Miozzo	
13/4	EP Special Committee (under 2002 IIA) (closed meeting) , Brussels	Access to sensitive information - EUFOR Libya	DSG Popowski	Took place in Council premises (JL). MEPs consulted the CMC.
19/4	EP "monitoring group" (in camera), Brussels	Situation in the Southern Neighbourhood	SG Vimont	
10+11/5	<i>Informal meetings with MEPs, Strasbourg</i>		<i>SG Vimont</i>	
10+11/5	<i>Informal meetings with MEPs, Strasbourg</i>		<i>DSG Popowski</i>	
11+12/5	<i>Informal meetings with MEPs, Strasbourg</i>		<i>MD Leffler</i>	
11+12/5	<i>Informal meetings with MEPs, Strasbourg</i>		<i>MD Lajčák</i>	
11/5	Delegation for relations with Canada, Strasbourg	EU relations with LAC and Canada and exchange of views on policy issues	MD Leffler	
11/5	Trilogue, Strasbourg	External financing instruments	MD Leffler	

12/5	Delegation for relations with the US, Strasbourg	Preparatory meeting for the 70 th EU-US IPM – exchange of views on EU relations	MD Leffler	
24/5	AFET, Brussels	Feedback on the visit to Jerusalem and the West Bank of the delegation for relations with the PLC	DSG Schmid	
25/5	AFET (in camera), Brussels	FAC debriefing (foreign affairs part)	SG Vimont	With Csr Füle on behalf of the HR/VP
25/5	<i>PSC informal working lunch, Brussels</i>	<i>With Chairs of AFET (acting), SEDE, DROI and CSDP rapporteur Gualtieri</i>	<i>PSC Chair Skoog</i>	<i>(+ 27 PSC Ambassadors)</i>
26/5	SEDE, Brussels	FAC debriefing (defence part)	DSG Popowski	With BE MoD De Crem on behalf of HR/VP Ashton
25/5	DEVE coordinators (in camera), Brussels	FAC debriefing (development part)	DSG Popowski	With Csr Piebalgs on behalf of HR/VP Ashton
30/5	Delegation for relations with the Mashreq countries, Brussels	Recent sanctions against Syria and the new border regime at Rafah crossing	MD Mingarelli	
30/5	Delegation for relations with the Palestinian Legislative Council, Brussels	Situation in the region	MD Mingarelli	
6/6	<i>Informal meetings with MEPs, Strasbourg</i>		<i>MD Miozzo</i>	

7/6	Monitoring group on the situation in the Southern Mediterranean (in camera), Strasbourg	Current situation in Libya	MD Miozzo	
8/6	<i>Informal meetings with MEPs, Strasbourg</i>		<i>DSG Schmid</i>	
8/6	<i>Informal meetings with MEPs, Strasbourg</i>		<i>MD Isticioaia-Budura</i>	
8/6	AFET Working Group on the Middle East, Strasbourg (in camera)	Exchange of views	DSG Schmid	
8/6	Delegation for relations with the People's Republic of China, Strasbourg	Exchange of views	MD Isticioaia-Budura	
15/6	AFET, Brussels	Hearing on the situation in Nagorno-Karabakh	MD Lajcak	
15/6	AFET, Brussels	Recommendation to the Council and Commission concerning the negotiations of the EU-Moldova Association Agreement	MD Lajcak	

15/6	AFET Monitoring Group on the situation in the Southern Mediterranean (in camera), Brussels	European Endowment for Democracy and the new task force on the Southern Mediterranean	SG Vimont	
15-16/6	13 th EU-Moldova PCC, Brussels	State of play of negotiations for an EU-Moldova Association Agreement and the launch of the DCFTA	MD Lajcak	
16/6	Delegation for relations with the Mercosur countries, Brussels	State of negotiations towards the EU-Mercosur Association Agreement	MD Leffler	
21/6	AFET+DEVE, Brussels	Situation in DR Congo and developments in Sudan/South Sudan	MD Westcott	

23/6	Joint consultation meeting (regular meeting on CFSP budget under IIA 2006) (closed meeting)	CSDP missions in the Palestinian Territories (EUPOL COPPS + EUBAM Rafah) and state of play of EUSRs	PSC Chair Skoog	CPCC HoD Deane also present
27/6	AFET (in camera), Brussels	FAC debriefing	SG Vimont	With Csr Füle on behalf of HR/VP Ashton
5+6/7	<i>Informal meetings with MEPs, Strasbourg</i>		<i>MD Marinaki</i>	
5+6/7	<i>Informal meetings with MEPs, Strasbourg</i>		<i>MD Mingarelli</i>	
5+6/7	<i>Informal meetings with MEPs, Strasbourg</i>		<i>DSG Popowski</i>	
12/7	AFET, Brussels	The EU Foreign Policy towards the BRICS and other Emerging powers: objectives and strategies	MD Isticioaia-Budura	
13/7	Delegation for relations with India, Brussels	EU-India relations	MD Isticioaia-Budura	
13/7	Joint consultation meeting (regular meeting on CFSP budget under IIA 2006) (closed meeting), Brussels	EUPM BiH; EUMM Georgia	PSC Chair Skoog	Deputy CivOpsCmdr Janvier also present
31/8	AFET (in camera), Brussels	Exchange of views	HoD and EUSR BiH Sørensen	

31/8	AFET (in camera), Brussels	Exchange of views	EUSR for the Southern Mediterranean Region Léon	
8/9	Delegation for relations with the Mashreq countries, Brussels	Exchange of views	MD Mingarelli	
12/9	AFET, Strasbourg	Recommendations to the Council, the Commission and EEAS on the negotiations on EU-Ukraine AA	MD Lajcak	
12/9	AFET Jointly with SEDE and Maghreb delegation, Strasbourg	Exchange of views on the situation in Libya	MD Miozzo	
12/9	<i>Informal meetings with selected MEPs, Strasbourg</i>		<i>MD Lajčák</i>	
12-13/9	<i>Informal meetings with selected MEPs, Strasbourg</i>		<i>MD Miozzo</i>	
14/9	Plenary, Strasbourg	Situation in Lybia, Syria + State of play of the Middle East Peace Process	SG Vimont (no active participation)	with PL Europe Minister Dowgielewicz on behalf of HR/VP Ashton
14/9	<i>Informal meetings with selected MEPs, Strasbourg</i>		<i>SG Vimont</i>	

14/9	<i>Informal meetings with selected MEPs, Strasbourg</i>		<i>COO O'Sullivan</i>	
14/9	<i>Informal meetings with selected MEPs, Strasbourg</i>		<i>DSG Popowski (tbc)</i>	
14/9	Working lunch, Strasbourg	On EEAS	Corporate Board (members SG Vimont, COO O'Sullivan and DSG Popowski) and the EP rapporteurs on EEAS (MEPs Brok, Gualtieri and Verhofstadt)	
20/9	<i>Visit by selected MEPs to the Situation Room in the EEAS</i>	<i>Briefing in the Situation Room</i>	<i>MD Miozzo</i>	<i>General Van Osch, CPCC Director Haber and CMPD Director Stevens also briefed</i>
21/9	Joint consultation meeting (regular meeting on CFSP budget under IIA 2006) (closed meeting), Brussels	Situation in Libya	PSC Chair Skoog	CMPD Director Stevens also present
22/9	Delegation for relations with the Mercosur, Brussels	Exchange of views on the state of the negotiations of the AA EU-MERCOSUR	MD Leffler	

27-28/9	<i>Informal meetings with selected MEPs, Strasbourg</i>		<i>DSG Popowski</i>	
28/9	<i>Informal meetings with selected MEPs, Strasbourg</i>		<i>DSG Schmid</i>	
28/9	<i>Informal meetings with selected MEPs, Strasbourg</i>		<i>MD Leffler</i>	
3/10	DROI, Brussels	Exchange of views on the Annual Report and review of EU Human Rights policy	MD Marinaki	
3/10	SEDE, Brussels	Ongoing CSDP activities - Exchange of views ((including debriefing on Informal FAC Defence in Wroclaw))	DSG Popowski	
4/10	AFET Enlarged Bureau (in camera), Brussels	Debrief from UNGA ministerial week with focus on Middle East and Iran	DSG Schmid	
5/10	AFET Working Group on EU/UN relations (in camera), Brussels	Exchange of views	MD Marinaki	
11/10	INTA, Brussels	EU and China: Unbalanced Trade?	MD Isticioaia-Budura	

11/10	Delegation to the EU-Chile Joint Parliamentary Committee, Brussels	Exchange of views on the visit to Chile on 5-6/9	MD Leffler	
12/10	Joint consultation meeting (regular meeting on CFSP budget under IIA 2006) (closed meeting), Brussels	EUSR Horn of Africa and EU's strategic approach in the region	PSC Chair Skoog	CMPD Director Stevens and Acting Director Lester also present
19/10	AFET (in camera), Brussels	Exchange of views	HoD and EUSR BiH Quince	
15/11	Informal enlarged SEDE Bureau (in camera), Strasbourg	Informal exchange of views on CSDP (in preparation of the HR/VP debate on CSDP)	DSG Popowski	
15/11	<i>Informal meetings with selected MEPs, Strasbourg</i>		<i>DSG Popowski</i>	
15/11	<i>Informal meetings with selected MEPs, Strasbourg</i>		<i>MD Leffler</i>	
16/11	Plenary, Strasbourg	EU-US Summit	MD Leffler (no active participation)	with Csr de Gucht on behalf of HR/VP Ashton
29/11	DROI, Brussels	Update on the Human Rights policy review and the establishment of EDD	DSG Popowski	

29/11	SEDE jointly with AFET, Brussels	Peace and security architecture in Africa – Exchange of views	MD Westcott	
6/12	AFET enlarged bureau (in camera), Brussels	Exchange of views on the Multiannual Financial Framework 2014-2020	COO O’Sullivan	
7/12	Joint consultation meeting (regular meeting on CFSP budget under IIA 2006) (closed meeting), Brussels	on EULEX Kosovo	PSC Chair Skoog	
12-13/12	<i>Informal meetings with selected MEPs, Strasbourg</i>		<i>SG Vimont</i>	
12-13/12	<i>Informal meetings with selected MEPs, Strasbourg</i>		<i>COO O’Sullivan</i>	
12-14/12	<i>Informal meetings with selected MEPs, Strasbourg</i>		<i>DSG Popowski</i>	
12-14/12	<i>Informal meetings with selected MEPs, Strasbourg</i>		<i>MD Marinaki</i>	

PM: Members of the Corporate Board and Managing Directors also meet informally with selected MEPs on a continuous basis in Brussels.